

THE HORRORS
ザ・ホラース

ホログラム フェス・エンター・トゥ・イザシット マシーン コースト ポイント・オブ・ノー・リターン
ウエイ・ダウン キヤサリシガ ラール・ド・ペロウ イット・ア・ザット・ライヴ サムシング・トゥ・リメンバー・ミー・バイ

THE HORRORS LIVE AT DÜRER KERT NOV. 30. 2017.

NEWBEAT.HU | TIXA.HU

RECORDER

FREE

TERJESZTÉSI PONTJAINKON: INGYENES. ELŐFIZETŐINKNEK: 789 Ft.
ZENE FASHION ZENE TECH ZENE MEDIA ZENE DESIGN ZENE BUSINESS ZENE ART ZENE DIGITAL ZENE LIVE

RECORDER

REC 056
2017/10

BUSH
POPKLASSZIKUSOK
ÚJHULLÁMOS PLAKÁTOK
VILÁGZENEI LEMEZKIDÁK

EMA
APEY
KELELA
PAVEMENT
THE HORRORS
FUJIYA & MIYAGI
DJ BUDAI
BLAHALOUISIANA
BERMUDA & HALÁSZ JUDIT

1997 ST. VINCENT.

WWW.RECORDER.HU
FACEBOOK.COM/RECORDER.HU

nca

A NEW BEAT ÉS A DÜRER KERT BEMUTATJA:

SON LUX

2018.03.02. 19:00
DÜRER KERT, BUDAPEST

NEWBEAT.HU | TIXA.HU

RECORDER

TIXA

KONYHA
MESSZE VAGY

OKT 27.

WWW.RECORDER.HU
FACEBOOK.COM/RECORDER.HU

REC056
2017 / 10

LEMEZTÁSKA

- 2 Áron András Apey (Apey & The Pea).
- 4 Schoblocher Barbara (Blahalouisiana).

FESZTIVÁL

- 6 BUSH-on Európa titánjai.

TREND

- 8 A legjobb posztzenekari szólózások.

KOLLEKTOR

- 10 Magyar újhullámos koncertplakátok.

LP KOLLEKTOR

- 14 DJ Budai.

1997

- 16 20 éve a popzene.
- 20 20 éve a magyar zene.
- 22 1997 legjobb albumai.

FRONT

- 24 St. Vincent.

TREND

- 26 A kortárs klasszikus zene sztárjai.

- 30 Generációkon átívelő közreműködések.

INTERJÚ

- 32 EMA.

- 34 Spiral Stairs / Pavement.

VILÁGRECORDER

- 38 Világzenei lemezkiadók.

RERECORDER

- 42 Újrakiadások 2017 őszén.

PROFÜL

- 44 Henri Gonzo a Horrors-ról.

RECORDER

- 45 Lemezkritikák.

PROGRAMAJÁNLÓ

- 48 Október-novemberi koncertek és partik.

A Recorder magazin megjelenését támogatja: Nemzeti Kulturális Alap

RECORDER • Ingyenes zenemagazin • REC056: 2017. október
www.recorder.hu • facebook.com/recorder.hu • youtube.com/recorder.hu • instagram.com/recorderhu • twitter.com/recorderhu • info@recorder.hu
Kiadó: Recorder Kft. • Felelős kiadó: a Kft. ügyvezetője. • ISSN: 2062-9656 • Postacím: 1277 Budapest, Pf. 106
Főszerkesztő: Dömötör Endre • Szerzők: Csada Gergely, Egér János, Elekes Roland, Henri Gonzo, Judák Bence, Kollár Bálint, Lékó Tamás, Mika László, Németh Róbert, Reszegi László, Rónai András, Salamon Csaba, Soós Csaba, Szabó Sz. Csaba, Szepesi Dániel, Varga Zsófia, Velkei Zoltán, Weyer Balázs • Lapterv és tördelés: Simon Says
Kreatív producer: Pawlowszky Tamás • Hirdetés: 06.30.2803098 • sales@recorder.hu • Előfizetés: www.recorder.hu/elofizetes

Minden jog fenntartva. Tilos a kiadvány bármely grafikai vagy tartalmi elemének felhasználása, egészben vagy részleteiben történő újraközlése a kiadó írásbeli engedélye nélkül.
A terjesztési pontok listája és a rendelési információk megtalálhatók a www.recorder.hu weboldalon. Korábbi számaink megrendelhetők: www.recorder.hu/rendeles

ÁRON ANDRÁS APEY. APEY & THE PEA.

AZ APEY & THE PEA AZ ORSZÁG EGYIK LEGNÉPSZERŰBB ÉS LEGJOBB METÁLZENEKARA, SZEPTEMBERBEN JELENT MEG A TRIÓ HARMADIK ALBUMA, A *H&X*, DE TERMÉSZETESEN NEM EZZEL KERÜLTEK AZ ORSZÁGOS MÉDIÁBA, HA NEM EGY CENZÚRÁZOTT KECSKEMÉTI KONCERT MIATT (EGY JOBBIKOS HELYI KÉPVISELŐ KIJÁRTA, HOGY NE ÁRUSÍTHASSÁK KECSKEFEJES-PENTAGRAMOS PÓLÓIKAT). A ZENEKAR FRONTEMBERÉ, APEY AZONBAN SZÓLÓBAN IS AKTÍV, AKUSZTIKUS GITÁROS FOLKDALAIBÓL OKTÓBERBEN ÉRKEZIK HARMADIK LEMEZE. HOGY EZ A KÉT VILÁG HOL ÉR ÖSSZE? PÉLDÁUL APEY KEDVENCEI KÖZÖTT – MUTATJUK ŐKET.

FOTÓ SINCO.

ELSŐ ZENEI EMLÉK

Édesapámmal kettesben síelés Olaszországban és egy jó Rod Stewart-kazetta, mai napig imádom.

ELSŐ LEMEZ, AMIT SAJÁT PÉNZBŐL VETTÉL

Korn: *Issues* ❶ talán, erre már nem emlékszem.

ZENE, AMI ZENÉLÉSRE INSPIRÁLT

Pantera. Alap egy.

MEGHATÁROZÓ KONCERTÉLMÉNY

Electric Wizard-koncert a HMV Forumban, Kentish Townban, még amikor Londonban éltém.

HATÁSOK AZ APEY & THE PEA INDULÁSOKOR

Alice In Chains, Pantera leginkább, aztán gyorsan változott.

HATÁSOK A SZÓLÓLEMEZEKNÉL

José González, Neil Young. Utóbbi a mai napig inspirál.

HATÁSOK A TRILLIONNÁL (EZ APEY GRUNGE-OSABB PROJEKTJE GRAND MEXICAN WARLOCK-TAGOKKAL)

Nagyjából minden, amit mindhárman szeretünk, nem tudom, konkrétum nem volt.

KEDVENC MAGYAR LEMEZ

Neck Sprain (aminek Apey az énekese 2009 óta – a szerk.): *Heavyweight – 3rd Round* ❷ 2006-ból, kizárásos alapon.

KEDVENC MAGYAR DAL

Neck Sprain: *Steam Engine* vagy még a *Pray*.

KEDVENC PANTERA-DAL (APEY EGY PANTERA TRIBUTE-ZENEKARBAN IS JÁTSZOTT)

It Makes Them Disappear, libabőr, ahányszor hallom.

KEDVENC ROCKLEMEZ

Ilyen nincs sajnos, túl sok lenne. (nevet)

KEDVENC DOOMLEMEZ

High On Fire: *De Vermis Mysteriis* ❸, Matt Pike konkrétan az idomom.

KEDVENC THRASH-LEMEZ

Exodus: *Shovel Headed Kill Machine*, gyilkos egy ügylet.

KEDVENC GRUNGE-LEMEZ

Alice In Chains: *Dirt*. ❹ Alap kettő.

KEDVENC DALSZERZŐ-ELŐADÓ LEMEZ

Kérdés nélkül Neil Young.

MINDEN IDŐK LEGJOBB LEMEZE

Ezt meghagynám másnak. (nevet)

LEMEZGYŰJTEMÉNYED LEGKÜLÖNLEGESEBB/LEGÉRTÉKESEBB DARABJA

Nem nagyon gyűjtök lemezeket, csak digitális formában.

OLYAN ZENE, AMI NAGYON ELŰT A STÍLUSODTÓL, MÉGIS NAGYON SZERETED

Itt ülhetnénk reggelig, nehéz kérdés. Little Dragon talán.

BŰNÖS ZENEI ÖRÖMÖD

Minden zenei öröömöm egy bűn.

DAL, AMIT MÁR NEM BÍRSZ MEGHALLGATNI

Nehéz ügy, *Killing In The Name Of?* (nevet) [Éz ugyebár egy Rage Against The Machine-dal – a szerk.]

DAL, AMIT BÁRCSAK TE ÍRTÁL VOLNA

High On Fire: *Romulus & Remus*, konkrétan kinyír a féltékenységg.

ZENE, AMITŐL BOLDOG LESZEL

Neil Young: *Harvest Moon* a nyugtatóm.

KEDVENC HEARTBREAK LEMEZ

Kedvenc micsoda? Nem tudom.

ZENE, AMI ELGONDOLKODTAT

A zene, ami nem gondolkodtat, azt nem hallgatom.

KEDVENC ZENE UTAZÁSHOZ

Neil Young: *Harvest Moon* ❺ vagy a *Live At Massey Hall, 1971*.

KEDVENC ZENE ÉJSZAKA, SÖTÉTBEN HALLGATNI

Sunn O)))-összes.

KEDVENC ZENE SZEXHEZ

Barátok közt-főcím visszafelé majául, miközben vért szívak egy kecske nyakából.

KEDVENC SZOMBAT ESTI BULIZENE

Hegedűs a háztetőn visszafelé majául, miközben vért szívak egy gyermek nyakából.

KEDVENC VASÁRNAP REGGELI PIHENŐS ZENE

Reggel még nem vagyok életben.

KEDVENC FRISS, IDEI LEMEZEK

All Pigs Must Die: *Hostage Animal*, Nails: *You Will Never Be One Of Us*.

KEDVENC ŐSZI ZENE

Kowalsky meg a Vega visszafelé majául, miközben elfogyasztok egy élő kecskét.

❶

2017/10/30

**NAGYON PARA
HALLOWEEN**

A belépés jelmezzel ingyenes!

FOGAS

1073 Budapest, Akácfa u. 49-51.
fb.com/instant.art.bar.wood fb.com/fogashaz

nyeremények 2.000.000 Ft - azaz kétfmillió Ft értékben

SCHOBLOCHER BARBARA. BLAHALOUISIANA.

A BLAHALOUISIANA KARRIERÉT SZÉPEN ÉPÍTVE TAVALY ADTA KI SOKSZÍNŰ BEMUTAKOZÓ ALBUMÁT. BŐ EGY ÉVVEL KÉSŐBB, IDÉN OKTÓBERBEN MÁRIS ITT A MÁSODIK LP, AZ LGT-FELDOLGOZÁST IS TARTALMAZÓ, EZÜTTAL IS ANGOL-MAGYAR KÉTNYELVŰ, TÍZSZÁMOS *Alagutak, fények, naqumamad jeqenyéi* (LEMEZBEMUTATÓ: NOVEMBER 3., A38). A FRONTEMBER LEMEZTÁSKÁJÁBAN TURKÁLTUNK.

FOTÓ SINCO.

ELSŐ ZENEI EMLÉK

Az *ojszlánkirály* és Zalatnay Cini *Tölcséért csinálók a kezemből* című slágere.

ELSŐ LEMEZ, AMIT SAJÁT PÉNZBŐL VETTÉL

Az első eredeti cd, amit kaptam, Justin Timberlake-től a *FutureSex/LoveSounds* 1 című album volt. A *What Goes Around* ot a mai napig imádom. Amikorra elég idős lettem ahhoz, hogy magamnak vásároljak, eljött az internetes letöltés, a discmanek és az újraírható cd-k korszaka. Ezt most azzal kompenzálom, hogy gyűjtöm a vinyleket.

ZENE, AMI ZENÉLÉSRE INSPIRÁLT

A popsoul énekesnőknél túl kamaszkorom meghatározó zenekari: a Kooks, a Strokes és a Paramore. A csúcspont a Kings Of Leonnal való megismerkedésem volt. Ültem a buszon hazafelé, bámultam ki az ablakon és olyan energia volt a *Sex On Fire*-ben, hogy elhittem, mindent lehet.

MEGHATÁROZÓ KONCERTÉLMÉNY

Nagyon sok van, de a két legkiemelkedőbb Wiesenben az Ottakringer Arenában ért: először az Arctic Monkeys, aztán egy év múlva a Kings Of Leon.

HATÁSOK A BLAHALOUISIANA INDULÁSOKOR

Jancsó [Gábor, a zenekar basszusgitárosa – a szerk.] megmutatta a Mando Diaót, az elég erős hatás volt. First Aid Kit, The Raconteurs, Alabama Shakes, bluesos-countrys hangzás-világ. Emellett egyre inkább a jazz, a főiskola miatt.

KEDVENC MAGYAR LEMEZ

Fonográf: *FG-4*. 2 Amíg a nagy gyűjtésben rá nem bukkantam egy piacon, fogalmam sem volt róla, hogy milyen zseniális.

KEDVENC MAGYAR DAL

Nehéz kedvenceket választani, mert minden hangulathoz, emlékhöz, időszakhoz kapcsolódik egy meghatározó dal, mint egy

jó főcím. A Piramis *Ha volna két életem* című számát már nagyon fiatal koromtól szerettem.

KEDVENC ROCKLEMEZ

Kings Of Leon: *Come Around Sundown*. 3 Ez az egyetlen olyan album, amit évek óta szinte minden évszakban újra és újra előveszek. Olyan hangulata van, hogy nem kötődik hozzá erősebb emlékem, nem juttat eszembe mást. Legalábbis olyan emlékeket biztosan nem, amik megváltoztathatnák a dalokhoz fűződő viszonyomat. Hü társam.

KEDVENC INDIEROCK-LEMEZ

Arctic Monkeys: *Whatever People Say I Am, That's What I'm Not*.

KEDVENC DALSZERZŐ-ELŐADÓ LEMEZ

Paul Simon: *Hearts and Bones*.

KEDVENC SOULLEMEZ

Épphogy becsúszik a kategóriába, de Alabama Shakes és a *Sound And Color*.

KEDVENC ÉNEKESNŐ

Stevie Nicks. A Fleetwood Mac-tól a *Dreams* volt az első dal, amit bakeliten hallottam.

MINDEN IDŐK LEGJOBB LEMEZE

A The Doors első albuma! 4

LEMEZGYŰJTEMÉNYED LEGKÜLÖNLEGESEBB/LEGÉRTÉKESEBB DARABJA

Egy dupla korongos Ella Fitzgerald, a *Sings The Cole Porter Songbook*, 5 ami az eszmei értéke miatt különleges. Helsinkiben találtam rá, gyönyörű a borítója és rajta van majdnem az összes kedvencem.

OLYAN ZENE, AMI NAGYON ELŰT A STÍLUSODTÓL, MÉGIS NAGYON SZERETED

Dua Lipa. Imádom, függő lettem.

BŰNÖS ZENEI ÖRÖMÖD

Szerintem nincs olyan, amit ne vallanék be. Britney-n nőttem fel...

DAL, AMIT MÁR NEM BÍRSZ MEGHALLGATNI

Vannak dalok, amiket bár sose hallottam volna!

DAL, AMIT BÁRCSAK TE ÍRTÁL VOLNA

Elton John: *Tiny Dancer*.

ZENE, AMITŐL BOLDOG LESZEL

Led Zeppelin: *Going To California*.

KEDVENC HEARTBREAK LEMEZ

Paolo Nutini: *Caustic Love* (2014). Paolo megért.

ZENE, AMI ELGONDOLKODTAT

A klasszikus zene. Főleg Bachot és a romantikusokat kedvelem.

KEDVENC ZENE UTAZÁSHOZ

Angus And Julia Stone: *Angus And Julia Stone* (2014).

KEDVENC ZENE ÉJSZAKA, SÖTÉTEN HALLGATNI

Tom Odell: *Long Way Down*. Azt szeretem benne a legjobban, hogy ha elég csendben hallgatom, hallatszik a zongorapedál finom nyikorgása.

KEDVENC ZENE SZEXHEZ

50-es, 60-as, 70-es évek spotify-playlist.

KEDVENC SZOMBAT ESTI BULIZENE

Tame Impala: *The Less I Know The Better*.

KEDVENC VASÁRNAP REGGELI PIHENŐS ZENE

The Beach Boys: *Wouldn't It Be Nice*, The Velvet Underground.

KEDVENC FRISS, IDEI LEMEZEK

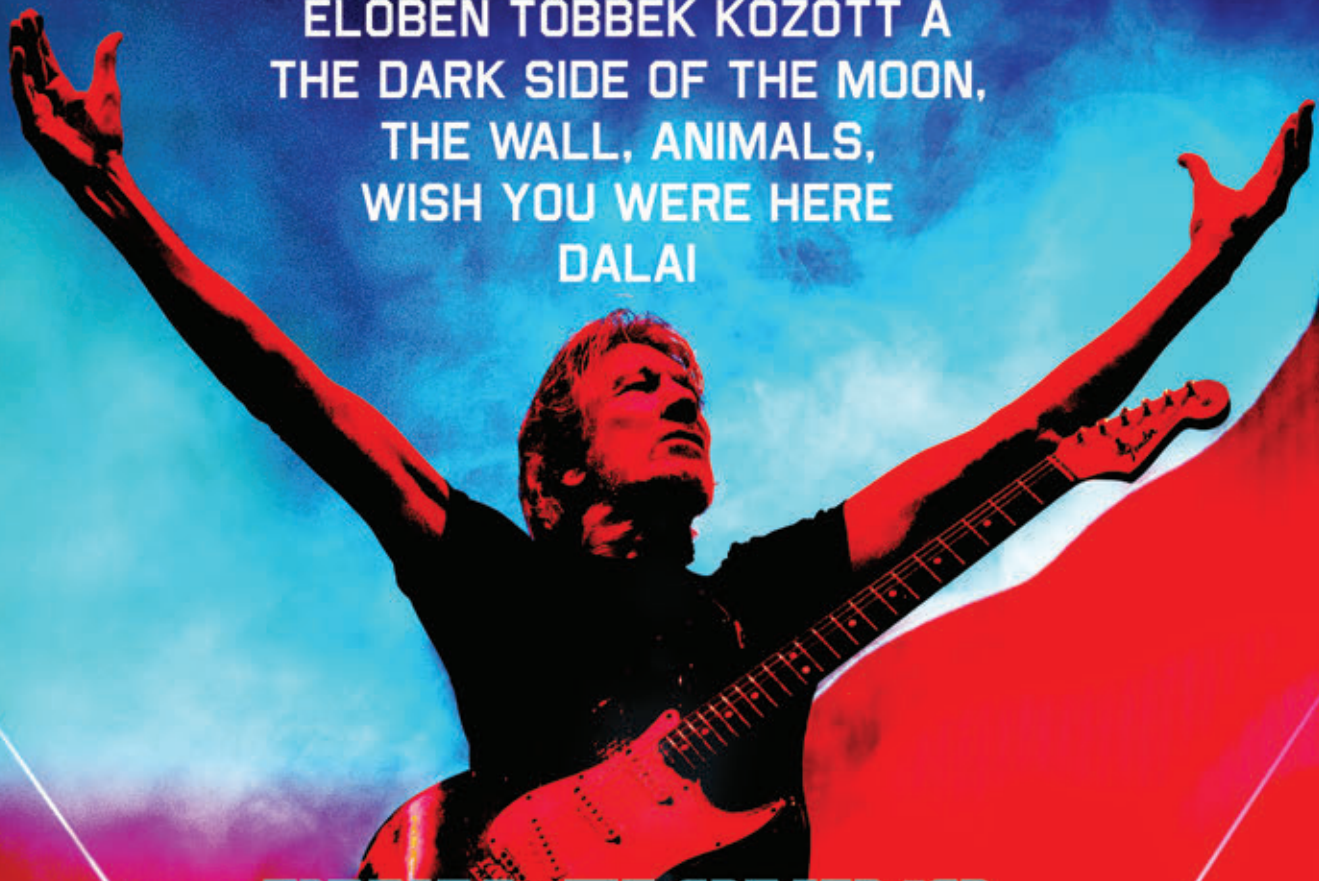
Még év elején jelent meg Sampha *Process* című lemeze, amit mindenkinek ajánlok. Meg persze Dua Lipa, az újdonsült függőségem.

KEDVENC ŐSZI ZENE

Kings Of Convenience.

6

ÉLÖBEN TÖBBEK KÖZÖTT A
THE DARK SIDE OF THE MOON,
THE WALL, ANIMALS,
WISH YOU WERE HERE
DALAI

PINK FLOYD'S
ROGER WATERS
US+THEM

2018. MÁJUS 2. BUDAPEST ARÉNA

Szóger
FM

103.9

nők lapja

24

LIVENATION.HU

ROGERWATERS.COM

TICKETPRO

LIVE NATION

BUŠH 2017.

A NYUGAT FIGYELJEN MINKET.

A TAVALY ŐSSZEL DEBÜTÁLT BUDAPEST SHOWCASE HUB FESZTIVÁL IDÉN ISMÉT LEDOBBJA A #NEWKIDSFROMTHEBLOC ATOMOT: NOVEMBER 15. ÉS 17. KÖZÖTT TIZENNEGY ORSZÁG HARMINCHÁROM ZENEKARA MUTATJA MAJD BE, HOL TARTANAK A STÍLUSOK A BALKÁNTÓL A BALTIKUMIG. A REGIONÁLIS ÖSSZEFOGÁST HIRDETŐ BUŠH PERSZE NEMCSAK A ZENERAJONGÓ ÉS -ÉRTŐ TÖMEGEKNEK, HANEM A SZAKMÁNAK IS SZÓL – ŐKET A KELET-EURÓPAI TEHETSÉGEK HELYETT A TÖBB MINT KÉTSZÁZ MEGHÍVOTT SZAKEMBER KÖTI MAJD LE. MI AZ ELŐBBI ÉS AZ UTÓBBI HALMAZBÓL IS SZEMEZGETTÜNK.

KOLLÁR BÁLINT.

„Ne a nyugatot figyeljétek, figyeljenek ők minket!” – mondta Szép Fruzsina a tavalyi Budapest Showcase Hub Go West című beszélgetésén, összefoglalva a kezdeményezés lényegét. Valamint azt is, hogy miért olyan egyedülálló: a tágabban értett kelet-európai régióra koncentrálnak, a Baltikumtól a Balkánig, próbálja elindítani az azon belüli együttműködést, valamint zenéjének megjelenését a globális piacon. Ezt viszont ugyanúgy próbálja elérni, mint a legtöbb másik showcase fesztivál, azaz itt is vannak koncertek, kerekasztal-beszélgetések, speed-meetingek és előadások. Utóbbi terén az idei programból külön ki kell emelni Nora Felder szereplését: ő egy music supervisor [filmekbe és sorozatokba elhelyezhető zenékkal foglalkozik], dolgozott például a *Californication*-ön és a *Stranger Things*-en is. Ráadásul nem csak előad, de egy úgynevezett listening sessiont is tart majd, amin meghallgatja és elemzi a jelentkezők zenéit. Budapestre érkezik még a Music Ally ügynökség (és zeneipari lap) munkatársa, Wesley A'Harrah is, aki a jelentkezők zeneipari promóit fogja értékelni.

És akkor nézzük az öt legjobbban ígérkező koncertet!

LAZER VIKING

Hol és mikor: november 17. (péntek), 23:00, Robot

Jakub Kaifosz a Vice cseh szuboldalának főszerkesztője, az elsősorban fiatalokat megcélzó Radio Wave munkatársa és mellesleg rendszeresen feckében és bőrkabátban koncertezik, Laser Viking néven. A prágai alternatív színtér legexcentrikusabb figurájának minden fellépése igazi rock'n'roll-revü, ahol bármi megtörténhet – és általában meg is történik. De akik a The Flaming Lips teatralitás helyett némi koszos garázspunkra vágynak, azoknak is érdemes bekarikázni a programot.

KAMP!

Hol és mikor: november 15. (szerda), 21:00, Akvárium

Gyúrd össze a nyolcvanas évek elektropopját a kilencvenes évek klubhangzásaival, töltsd meg groove-okkal és a lábpumpát automatikusra állító ütemekkel, tedd ki pár órára a baleári napsütésbe, a végeredmény pedig a Kamp! lesz. A lengyelekre már felfigyelt a szexizene-varázsló The Magician és a honfitárs artpop üdvöske Brodka is, de nem is csoda: ez a fajta zene mindenkit bevonz a diszkógömb alá. A recept talán nem a legeredetibb, de ne feledjük: a slágereikből (*Cairo*, *Heats*, *Distance Of The Modern Hearts*) áradó eufóriát vény nélkül is magunkhoz vehetjük.

KOLOAH

Hol és mikor: november 18. (szombat), 00:40, Kuplung

Ha valakiért egyaránt lelkesedik James Zabiela, Orlando Voorn valamint a Soundplate Awards döntéshozói, az csak jót jelenthet. Az ukrán Dmitry Avksentiev mindezt elmondhatja magáról, ahogy azt is, hogy saját partisorozata van, felfigyelt már rá a Boiler Room, ráadásul az utóbbi években ontja magából a jobbnál-jobb future bass / future trap zenéket. Ukránként persze ő is a Valta és Minikin (aka

Ottosiderspunk) által életre hívott Kievbass kommunából nőtte ki magát és simán benne van, hogy ő lesz az új Etapp Kyle.

MART AVI

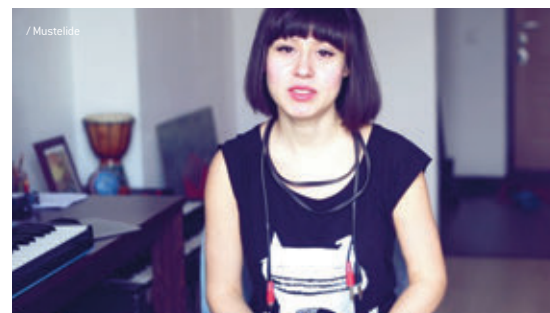
Hol és mikor: november 17. (péntek), 21:00, Robot

„Ha nem létezne popzene, csak manapság találnák fel, valahogy így hangzana” – írta egy kritikus az idei Tallinn Music Week díját is megnyerő észt Mart Aviról. A showcase-re meghívott Simon Reynolds külön kiemelte, hogy a „konceptronikához képest a gondolatosság nem áll a hatás útjába”, míg a Drowned In Sound „a poszt-műfajok korszak szülöttéként” hivatkozott rá. Mi ehhez csak annyit tennénk hozzá, hogy ha valaki vonzódik a megigéző baritonokhoz, a nyolcvanas évek agyas szintipopjához, perfektopójához (Talk Talk, Blue Nile), esetleg az ambient-éra előtt Enóhoz és még a vaporwave sem ismeretlen fogalom neki, az új kedvencet fog avatni.

MUSTELIDE

Hol és mikor: november 16. (csütörtök), 22:00, Robot

Natalia Kunitskayát már most a „belorusz elektronikus zene hercegnőjének” nevezik, a debütalbuma alapján nem ok nélkül. Atmoszférikus szintetizátorjátéka, éteri vokáljai, valamint egyszerűségében megnyerő színpadi személyisége miatt már több showcase fesztiválon is bizonyíthatott. A Silver Wedding nevű zenekarából szólókarrierre váltó hálózobapop-énekesnőt a vájtfülűek már egyszer elcsíphették idén itthon a The Wanton Bishops előtt, aki ott volt, már tudja, miért kihagyhatatlan a visszatérése, aki pedig nem, most pótolhat! 🎧

SURFALONE

SURFALONE

SOUL
SOUL
MACHINE
MACHINE

SURFALONE:
SOUL MACHINE

MEGJELENT!

Rajta: Throwing Snow, Becoming Real, S. Olbricht,
9b0 és Nagz remixeivel.

 vimeo

 beatport

 Spotify

 iTunes

 Google Play

Segíts Te is, hogy elkészülhessen a közösségi
finanszírozású vinyl lemez!

selectedsounds.hu surfalone.net

ÉLET A ZENEKAR UTÁN.

GOING SOLO.

NYILVÁNVALÓ KAPITÁNY JELENTI: A POPTÖRTÉNETET ZENEKAROK ÉS SZÓLÓELŐADÓK ALKOTJÁK, AZONBAN UTÓBBIK JELENTŐS CSOPORTJÁNAK VOLT EGY EXE (BAND-JE), MIELŐTT SZINGLIKÉNT KEZDETT VOLNA KALANDOZNI. AZ EGYIK LEGKLASSZIKUSABB ROCKZENEKAR KÉT EGYKORI KULCS-TAGJA MOSTANSÁG JÖTT KI LEMEZEKKEL – IGEN, A PINK FLOYDRÓL ÉS ROGER WATERS-RÓL, VALAMINT DAVID GILMOURRÓL VAN SZÓ (ELŐBBI 25 ÉV SORLEMEZCSEND UTÁNI VISSZATÉRÉSE, AZ *Is This The Life We Really Want?* UTÁN JÖVŐRE BUDAPESTEN IS KONCERTEZIK; UTÓBBI TAVALYI, POMPEJI FELLÉPÉSÉT ADTA KI LEMEZEN ÖSSZEL). MIT LÉP ERRE A RECORDER? SZÓLÓALBUMO-KAT OSZTÁLYOZ.

DÖMÖTÖR ENDRÉ.

Neil Young ← Buffalo Springfield, Michael Jackson ← Jackson 5, Sting ← The Police, Björk ← Sugarcubes, Beyoncé ← Destiny's Child. Néha hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy a legnagyobb szólószótárok egy része is zenekarfejlés után, vagy akár egy működő formációból kilépve lett önállóan is nagy, sokszor nagyobb, mint egykori társaival. De Lou Reedre (The Velvet Underground), Iggy Popra (The Stooges) vagy Van Morrisonra (Them) sem feltétlenül gondolunk zenekaros fickókként, aztán a homlokunkra csapunk, hogy hát persze.

Pete Seeger vagy Woody Guthrie a negyvenes évek elején működő Almanac Singers után váltak a folk úttörőivé. Hatvanas évekbeli lányzenekarból először Diana Ross (Supremes, ugye) vitte sokra egymagában. George Michael pedig a nyolcvanas évek legnagyobb sztárduójából, a Wham!-ból csinálta meg még sikeresebb szólókarrierjét.

Számos módon osztályozható a szólózás. Klasszikus eset, amikor egy megkerülhetetlen formáció feloszlik (vagy szünetel) és kulcstagjai versengeni kezdenek egymással. A Beatles,

a Velvet Underground, a Fleetwood Mac, a Genesis, a Pink Floyd, az N.W.A, a Wu-Tang Clan mind olyan eset, amelynél külön cikket lehetne megtölteni az egyéni életművek elemzésével [oké, egy vicceskedő lábujgyet a Kiss-nek is jutna].

Vannak, akiknél mindig említeni fogjuk az anyaegyüttest is, mert az ottani érdemek ugyanúgy megkerülhetetlenek, mint a szólóban megvalósítottak: Paul Simon (Simon & Garfunkel), Curtis Mayfield (The Impressions), Klaus Schulze (Tangerine Dream, Ash Ra Tempel), Brian Eno és Bryan Ferry (Roxy Music), Manu Chao (Mano Negra), Lauryn Hill (The Fugees), Jack White (The White Stripes) mindenképp ilyen.

Vannak, akiknek ugyan a későbbi magányos pályán is összejöttek jó pillanatok, de a csapat, amellyel korábban híresek lettek, örökre jelentősebb marad: mint Ozzy Osbourne-nél a Black Sabbath, Don Henleynél az Eagles, Morrisseynél a Smiths, Boy George-nál a Culture Club vagy épp Gloria Estefannál a Miami Sound Machine.

És persze vannak, akik egyértelműen túl-nőttek korábbi zenekarukon: Scott Walker (The Walker Brothers), Vangelis (Aphrodite's Child), Elliott Smith (Heatmiser), Ryan Adams (Whiskeytown), na és persze Jacko jó példák erre.

Olyanok is akadnak, akikről azt hisszük, hogy szólószótárok, pedig együttes viseli nevüket, de aztán adtak ki tényleges szólólemezeket is, mint például Bruce Springsteen, az októberben elhunyt Tom Petty vagy éppen Elvis Costello.

Az így vagy úgy jelentős névsorok még tényleg hosszan folytathatók ikonikus nagyöregekkel: Eric Clapton (Cream és más), Rod Stewart (Faces), Robert Wyatt (Soft Machine), Peter Hammill (Van Der Graaf Generator), Joan Jett (The Runaways). A new wave néhány kulcsfigurájával: Sting (The Police), Paul Weller (The Jam), David Sylvian (Japan), Julian Cope (Teardrop Explodes), Marc Almond (Soft Cell), Jimmy Somerville (Bronski Beat, The Communards), Annie Lennox és Dave Stewart (Eurythmics). Hiphop renegátokkal: KRS-One (Boogie Down Productions), El-P (Company

Flow), Big Boi (Outkast), Cee Lo Green (Goodie Mob és Gnarls Barkley). A fiú- és lányzenekarok külön kategória lehetne (ebből a körből Bobby Brown, Robbie Williams, Justin Timberlake és persze Beyoncé a legsikeresebb dobantók), a tucatnyi grunge-os szólózás közül Mark Lanegan pályája a legkiemelkedőbb, a brit gitárpoposok közül meg Ian Brown (The Stone Roses), Jarvis Cocker (Pulp), Richard Ashcroft (The Verve) csinált értékelhetőt egy-maga is (persze Damon Albarnak is van egy jó szólólemeze, de ő tényleg inkább csapatjátékos). A 21. században pedig Gwen Stefani (No Doubt), Róisín Murphy (Moloko) és Pharrell (N.E.R.D.) volt képes egyedül is simán megközelíteni alapegyüttese sikereit. Fever Ray (The Knife), Panda Bear (Animal Collective), Dorthia Cottrell (Windhand) ugyanekkor működő zenekara mellett adott ki szuper szólót.

Na de, most már tényleg jöjjen tíz olyan posztzenekari lemezposzt, amelyek simán oda-tehetők az előzmény legjobb teljesítményei mellé – és még csak nem is a legnyilvánvalóbb szólólemez példák.

Syd Barrett: *The Madcap Laughs* (1970)

David Gilmour: *David Gilmour* (1978)

Roger Waters: *Amused To Death* (1992)

→ **ex-Pink Floyd**

A csapatos versengések kategóriában maradjunk az apropónál. Már csak azért is, mert az első ex-Pink Floyd-szólólemez, a kilépett/kirúgott eredeti dalszerző másvilági, pszichofolkos debütálása rögtön az egyik legjobb szólólemez valaha. Gilmour 1978-ban, a Waters-hatalomátvétele miatti nagy frusztrációjában dobta a legnagyobbat, maga Waters pedig sokáig utolsó, kíméletlenül kibukott halálsikolyával.

Dennis Wilson: *Pacific Ocean Blue* (1977)

→ **ex-Beach Boys**

A Beach Boys-nál nyilván a zsenitől, Brian Wilsontól remélt mindenki mesterművet, de azt dobos-szörfős öccse szállította. Dennis a hatvanas évek végétől elpottyantott néha egy-egy jó dalt az együttes LP-in, de melankolikus, West Coast soulpoprockos szólózása totál meglepetés volt: az elveszett álmokat is szív-fájdító reménnyel énekelte meg egyetlen saját LP-jén.

Johnny Thunders: *So Alone* (1978)

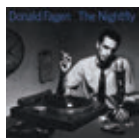
→ **ex-New York Dolls, The Heartbreakers**

A glampunkrock legromantikussabb kinézetű, legérzelmesebb dalnoka a lemez címével akár arra is utalhat, hogy tehetségét mennyire nem vették észre a maga korában. Ezt a lemezt például egy az egyben lenyúlta a Libertines, aztán ártatlanul prezentálta a 2000-es évek elejének szakadt punkrockjaként. Mintha a Rolling Stones Televisiont játszana és ez sokkal jobb, mint ahogyan hangzik.

Donald Fagen: *The Nightfly* (1982)

→ **ex-Steely Dan**

Most, hogy szeptemberben elhunyt a Steely Dan másik tagja, Walter Becker, már tényleg ex-zenekarról van szó. A párosra épült jazzsofrock formáció 1981-es feloszlása után ugyan néha még visszatért, de azért az elmúlt 36 év inkább a szórványos szólólemez időszeke volt. Azok közül meg ez a kisujból kirázott funkos, reggae-s, jazzes, buja, „magát itató” szoftpopcsoda a messze legjobb. Klasszikus éjszakai hallgatnivaló.

Manuel Göttsching: *£2-£4* (1984)

→ **ex-Ash Ra Tempel**

Az ember, aki amúgy is összegitározott egy rakás kultklasszikus krautrock alapvetést, 1981-ben relaxálás gyanánt leült a háziúdiójában, csuklóból beprogramozta a szintiket és szekvenszereket aztán egy órán keresztül rágitározgatott a lüktetésre improvizatív. Még szerencse, hogy a magnóján benyomta a record-gombot. Mutogatta ugyan a felvételt, például a Virgin kiadó fejének is, de az ambientes-minimalista anyagot csak 1984-ben adták ki. Még így is technót megelőző, technót ihlető LP lett. Elképesztő.

Belinda Carlisle: *Runaway Horses* (1989)

→ **ex-Germs, The Go-Go's**

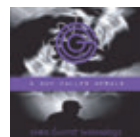

Nem egy tipikus kanonizált popklasszikus ez, pedig a punkos múltú, a Go-Go's lányzenekarral is időtálló alkotó Carlisle szólópályája elején nemcsak slágereket ontott, hanem ezzel egy hibátlan albumot is. Ami eleve hat perfekt rádiópop kislemezzel fialt, de a maradék is energiától kirobbanó nyolcvanas évek végi bombasztikus FM pop. Tökéletes utazós-együtténeklős lemez.

A Guy Called Gerald: *Black Secret*

Technology (1995)

→ **ex-808 State**

Az 808 State a brit techno nagy úttörője, a formációból az első lemez után kiszállt Gerald Simpson, hogy a többiekkel elcsent dobgéppel megszüljön a brit acid bombaslágerét, az 1988-as *Voodoo Rayt*, aztán a breakbeat hardcore útján haladva forduljon a jungle felé és 1995-re abban a műfajban is gigaklasszikust teremt. Egy ilyen szólókarrierért megéri elhagyni a csapatot.

Mark Hollis: *Mark Hollis* (1998)

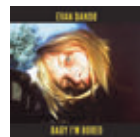
→ **ex-Talk Talk**

Rettenetesen becsülendő, amikor valaki tudja, hol a határ. Mark Hollis a tökéletességig húzott Talk Talk-életművet a megfelelő ponton zárta le, aztán még egy spárta, csak a szükséges minimális hangokat használó kamarazenekeari – egy perc csenddel záruló – lemezzel a teljes életművére is kitétte a pontot. Elmondott mindet, teljes a kör. A csendben benne a világ összes hangja.

Evan Dando: *Baby I'm Bored* (2003)

→ **ex-Lemonheads**

„Bébi, unatkozom” – mondhatta Evan Dando, egykori x-generációs poszterfiú egy tiszta, boldog, szerelmes pillanatában miután az életéből néhány évet drogokkal súlyosbított. A borítón szereplő csaja meg azt mondhatta neki, hogy „bébi, csináld azt, amit a legjobban tudsz.” „Oké” – mondhatta erre Dando „az utóbbi, lemezmentes hat-hét évből úgyis összejött néhány erős dalom, meg hallottam is egy rakás jó számot, amit még nem szípoloztak ki mások, feljátszom ezeket, azt kész lemez.” Ha minden ilyen egyszerű lenne.

Martin Rossiter: *The Defenestration*

Of St Martin (2012)

→ **ex-Gene**

A britpopmezőnyben ügyes Smiths-nebulónak titulált Gene frontembere 2001-ig húzta zenekarával, aztán jól eltűnt. Tán örökre, a súlylyesztőbe, gondolhatták a rajongók, ám hosszú szünet után a semmiből megjelent ez a radar alatti zongorás szóló, amin egészen megrázó dalok egész sora szerepel katartikus lezárással.

✎

KOLLEKTOR

/ SZŐNYEI TAMÁS (BALRA), BP. SZABÓ GYÖRGY

NEW

BP. SZABÓ GYÖRGY ÉS SZŐNYEI TAMÁS PLAKÁTGYŰJTEMÉNYE KÖNYVBEN.

A HAZAI NEW WAVE POKOLI ARANYKORA.

AZ OKTÓBER 14-21. KÖZÖTT LÁTOGATHATÓ, BP. SZABÓ GYÖRGY ÉS SZŐNYEI TAMÁS MAGYAR NEW WAVE PLAKÁTGYŰJTEMÉNYÉBŐL RENDEZETT PAZAR KIÁLLÍTÁS A KIESELBACH GALÉRIÁBAN „CSAK” A KÖVETKEZMÉNYE EGY MÉG PAZARABB MUNKÁNAK: AZ ANYAGBÓL, AZ EGYENKÉNT TÖBB MINT 1000 DARABOS KÉT MAGÁNGYŰJTEMÉNYBŐL ÖSSZEÁLLT, KÖZEL NÉGYSZÁZ OLDALAS RAGYOGÓ MŰVÉSZETI ALBUMNAK. A POKOLI ARANYKOR A MAGYAR ZENEI KÖNYVEK ÚJ ÉKE, A TELJESSÉG ÉLMÉNYÉT KÍNÁLJA.

INTERJÚ DÖMÖTÖR ENDRE. PLAKÁTOK BP. SZABÓ GYÖRGY ÉS SZŐNYEI TAMÁS MAGÁNGYŰJTEMÉNYE.

Szőnyi Tamás és Bp. Szabó György egymástól függetlenül kezdtek el plakátokat gyűjteni a hetvenes évek végén, nyolcvanas évek elején és mindkettejüket megragadta a magyar new wave vizuális nyelve. Az újságíró Szőnyi Tamás – aki több kiváló zenei vonatkozású kötetet is jegyez és ma már levéltárosként dolgozik – főleg az utcáról gyűjtötte be példányait, máig folyton nála van a kezdetektől használt (a könyvben is megőrkített) snicker. A képzőművész-zenész Bp. Szabó György a Magyar Iparművészeti Főiskola tipográfia szakán végzett és eleinte saját együtteseinek a Strand és az Electric Petting után 1982-ben indult Bp. Service-nek a plakátjait tette el, lévén azokat maga készítette, aztán ebből indult a gyűjtési szenvedély. Mindkét kollekció – részben átfedésben – tartalmazza a nyolcvanas évek termésének javát, de átnyúlik a kilencvenes évekbe is, egy kötetbe fésülve pedig teljes képet mutatnak a korszakról – mi pedig

a gyűjtőknek köszönhetően mutatunk néhány, a kötetből kimaradt plakátot is.

A Recorder magazin 2011. őszi második számában már bemutattunk egy szűk keresztmetszetet Tamás gyűjteményéből, amit korábban letétbe helyezett az Artpool Művészetkutató Központban, ahol digitalizálták a kollekciót és úgy kutathatóvá is tették – és különben a kötethez az Artpool úgy is hozzájárult, hogy egyéb gyűjtései révén volt olyan plakátja, ami nektek hiányzott. Tamás, hat évvel ezelőtti cikkünkben már kifejezted vágyadat, hogy szeretnél ebből egy reprezentatív albumot, amit most kézbe is vehetünk. Hogyan jutottatok el a könyvhöz?
Szőnyi Tamás: Mindkettőnk külön-külön története egy ponton összeért. Én erről a könyvről álmodoztam, meg ezek szerint beszéltem is. A Gyuri gyűjteményéből pedig volt 2013-ban egy nagy kiállítás *Ellenkultúra a nyolcvanas*

években címmel a Budapest Galériában, ahol én szembesültem azzal, hogy nem vagyok egyedül a new wave-plakátkollekciómmal. Az egyik szemem sírt, a másik nevetett. Láttam, hogy itt van egy csomó olyan, ami nekem nincs meg, de azt is, hogy nekem is van rengeteg olyan, ami itt nem szerepel. Innen indult, hogy közösen kellene valamit kezdenünk a gyűjteményeinkkel és néhány év alatt meg is valósult a nagy álmom, boldog vagyok, röpködök.

Bp. Szabó György: Én viszont tudtam Tamás gyűjteményéről, de soha nem láttam azt, noha azokból is volt korábban kiállítás, de én akkor Amerikában éltem. Párhuzamosan bennem is felmerült ugyanez, mert amikor megnyílt a kiállításom, akkor több barátom odajött hozzám, hogy egyszerűen kötelességünk megcsinálni Tamással ennek az anyagnak a könyvverzióját, mert annyira erős és hiánypótló lenne. Van persze a szándék és van a valóság, ami akkor

egy picit leültette az ügyet, de aztán két éve egyszer csak minden összeállt, a mi szándékunk talákozott Kieselbach Tamás elképzelésével és a könyvmegjelenés és a kiállítás egy álmom túli dimenzióba repítette a dolgot. Ahogy nézem a kész könyvet, az számomra még mindig szürreális, mintha nem is velem történe.

Mi fogott meg benneteket ezekben a plakátokban?

György: Én grafikusként végeztem 1982-ben, és a saját zenekaraim plakátjait csináltam, de ez csak a kezdőlendületet adta meg. A plakátok hihetetlen szabadsága fogott meg, a tipográfia bátorsága, ami nagyon más stílus volt ahhoz képest, amit nekünk a főiskolán tanítottak. Ezek a plakátok nagyon hatottak, erősek voltak az utcán. Volt abban izgalom, hogy ha kitettél valamit, az vajon működik-e. Abban a korban a plakát jelentette az egyetlen csatornát a nézőhöz. A plakát volt a Facebook. Eleinte az ipari zenei közeg plakátjait gyűjtöttem, de ahogyan híre ment a kollekciónak, elkezdtem más tervezőktől, koncerthelyektől kapni a plakátokat, tehát a gyűjteményben többnyire nagyon jó állapotban fennmaradt példányok szerepelnek. Egy idő után aztán már nem válogattam, jöhetett minden.

Tamás: Én végképp nem válogattam, begyűjtöttem mindent, ami csak szembe jött az utcán, pontosabban, amivel szembe mentem én. Ha nem is ismertem a zenekart, de azt gondoltam a plakát alapján, hogy valószínűleg new wave-es lesz, azt leszedtem. Persze próbáltam arra figyelni, hogy azután tegyem ezt, amikor már lejárt az esemény, de olyan is volt, hogy emiatt nem szedtem le és később soha nem találkoztam vele. Aztán nálam is bejött az, hogy elkezdtem kapni a plakátokat a klubszervezőktől és a zenekaroktól. A pillanat egységét éreztem meg ezekben a plakátokban, azt, hogy ez most van.

Hogyan tipizálhatók a magyar new wave-plakátok?

Tamás: Van egy nagyon erős képzőművész-vonal, aminek Gyuri is képviselője, de ilyen volt a Bizottság zenekar fél tagsága, Wahorn András, ef Zábó István, feLugossy László, Bernáth(y) Sándor, akik szintén terveztek plakátokat, aztán Gerhes Gábor, Soós György, Kelényi Gábor, Roskó Gábor. Az ő képzőművészeti stílusuk jól felismerhető a plakátokon is, a neodadaizmus és a konstruktivizmus például két jellemző irányzat. Ők többnyire szignózták is a plakátokat, még ha sokszor csak álnéven. De persze ott a rengeteg másik plakát, ami nincs aláírva – ezek egy része egészen erős, egy része meg inkább bájosan amatőr. A szignó nélküli plakátokról persze nem könnyű megállapítani a készítő, megtettünk mindent, hogy kiderítsük kik is

voltak ők, de olyan is volt, hogy tévesen jeleztük az alkotót. A 271. és 272. oldalon lévő Lacht el Bahhtar plakátokat nem Szabó Győző tervezte, mint írtuk, hanem Szabó Gergely készítette őket saját linómetszetei alapján – ami annál is kinosabb, hiszen tőle írást is kértünk és kaptunk a könyvhöz, és jó nagyban közöltük a képeit, mert nagyon szeretjük ezeket. Sajnálom, hogy ezt eltévesztettük. Aztán a típusok között vannak még az egészen dilettáns rajzos, gyerekrajokra emlékeztető plakátok, amik ha egymás mellé kerülnek, akkor azok is kiadnak egyfajta típust. Nagyon erősek ezek a plakátok a kollázsokban, viszont nagyon kevés volt a zenekarokat fotón ábrázoló plakát, ami nagyon elüt a zeneipar trendjeitől. Időben később a kluboknak – a Fekete Lyuknak vagy az Almássy Téri Szabadidőközpontnak is lett sajátos arculata. Vannak még olyanok is, amiken csak betűk szerepelnek, ezek nagy szórásban voltak a képzett grafikus betűhasználatától a tipográfia kritikán alulig. De ebben a műfajban annak is helye van – az egész azzal indult, hogy „ha tudsz három akkordot, akkor alakíts zenekart!”, amire azt mondom, hogy ha tudsz írni, vagy rajzolni, akkor a zenekarod plakátját is meg tudod csinálni és én majd elteszem.

A gyűjtő sokszor azért is gyűjt, mert érzi, hogy gyűjteménye nem csak neki jelent örömet, hanem értéket is képvisel. A plakátok esetében egy felbecsülhetetlen kulturális értéket, hiszen egy eldobható, leragasztandó, ezáltal eltűnő műfaj marad fenn kollekción.

Tamás: Egy privát archívum áll össze egy ilyen jellegű gyűjteménnyel, ami az ember saját emlékeinek is tárháza. Ha például egy zenerajongó elteszi azokat a koncertjegyeket, amiken ott volt, az akkor egy kis túlzással egy napló is arról, hogy mikor mit csinált. Persze én imádtam a gyűjtést, bele voltam vonódva, marhára érdekelt. De nem csak a gyűjtés mozgatott – hogy ez nekem kell, ez nekem fontos –, hanem akár újságíróként is hasznosak voltak az eltett dolgok. Hogy a sok kis vacak, a programfüzetek, az információkkal teli kivágott újságcikkek összeállnak egy nagyobb egésszé és egyben túlmutatnak önmagukon. Pláne nem játszott szerepet a vagyonfelhalmozás motívuma, de azt mindig is tudtam, hogy a gyűjtemény értéket képvisel. A zene érték, a plakátok egy jó része gyönyörű, tehát értéke van, el kell tenni, még ha ez az érték, akkor pénzben nem is volt kifejezhető, mert a pénz nem játszott szerepet. Patetikusan hangzik, de azt gondolom, hogy ez egy sajátos szelete a nemzeti kultúrkincsnek, része a nemzeti kultúrának. Nagy állítás, de azt gondolom, hogy a plakátok összessége egy világszínvonalú ösztértermék, megállja a helyét a nyugaton hasonló korban, hasonló szinten született dolgokkal. 📌

POKOLI ARANYKOR

NEW WAVE KONCERTPLAKÁTOK
A '80-AS ÉVEKBŐL

Bp. Szabó György és Szőnyi Tamás
gyűjteményeiből

Szerkesztette: Rieder Gábor

(Kieselbach, 2017, 380 old., 9500 Ft)

A Pokoli aranykor már akkor kiemelkedő zenei könyv (és persze művészeti album) lenne, ha csak a plakátok szerepelnének benne – a magyar nyelvű zenés kötetek sorában úgy is példa nélküli vizuális lenyomata lenne egy nagyon fontos korszaknak. Ám az album itt nem áll meg, Rieder Gábor remek szerkesztésében és Czeizel Balázs stílusban is telitalálat könyvtervének köszönhetően még annál is több: a több mint 600 plakátot bemutató, 30 szerző és 15 fotós munkáival, tanulmányaival, visszaemlékezéseivel, fotóival, Szőnyi Tamás érdekesítő magyarázataival dúszított kiadvány könnyedén az egyik legjobb magyar zenei könyv. És tényleg a teljesség élményét kínálja, hiszen a szintér összes fontos előadója megjelenik a lapokon és a sokszínű plakátrengetegből élesen kirajzolódik a teljes korszak. A hangulata, a nyugati new wave-plakátokkal minőségben is könnyen helyt álló vizuális világa és az is, hogy ez a zene miért kimagasló a magyar pop történetében. A plakátokhoz kapcsolódó, az URH-tól a Trabanton át a Neurotic-ig a legtöbb fontos újhullámos szereplőt tartalmazó 16 számos cd-mellékletet az egykori Bizottságban és Bp. Service-ben is tag Kukta Erzsébet ([Koko] szerkesztette, a masztering Kirschner Péter munkája. Koko a dalok kiválasztásában másokat, így a kötet stábját is bevonta, a népszerű slágerektől [Mocskos idők, Milarepaverzió, Levert vagy stb.] a nem annyira köztudatban lévő, de remek zenekarokig [Lacht el Bachtar, Csokonai Vitéz Műhely, 2. Műsor] húzódik a skála és természetesen a két plakátgyűjtő közül a zenész, Bp. Szabó György együttese, az ipari zenei zene Bp. Service is szerepel egy számmal.

/TÉRY: SÓÓS GYÖRGY

/TÉRY: GASNER JÁNOS

/TÉRY: WAHORN ANDRÁS

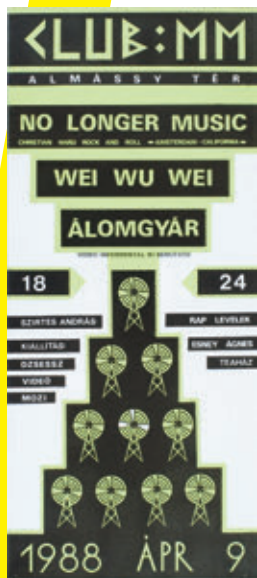
/TÉRY: SÓÓS GYÖRGY

/TÉRY: KELENTI GÁBOR

/TÉRY: BARKSIS GÉZA

/A FENTI NÉGY PLAKÁT A KÖNYVBEN NEM SZEREPEL

/TÉRY: VÁHORN ANDRÁS

/TÉRY: GERÉNY GÁBOR

muzikum.
KLUB & BISZTRÓ

OKTÓBER-NOVEMBERI AJÁNLÓ

10.21. (SZOMBAT)
PREMECZ MÁTYÁS
ORGAN TRIO
FEAT. FARKAS IZSÁK
Blues Session

10.28. (SZOMBAT)
A KUTYA VACSORÁJA

11.03. (PÉNTEK)
BARABÁS LŐRINC
QUARTET FEAT.
FEKETE-KOVÁCS KORNÉL

11.09. (CSÜTÖRTÖK)
JOSH SMITH (US)
Blues Session

11.10. (PÉNTEK)
MYRTILL ÉS A
SWINGUISTIQUE

11.17. (PÉNTEK)
SOULBREAKERS
Blues Session

az élőzene háza

MUZIKUM KLUB & BISZTRÓ
1088 BP., MŰZEUM UTCA 7.
www.muzikum.hu

f muzikumklub

JEGYEK KAPHATÓK
A MUZIKUMBAN
hétköznapokon
15-21 óráig,
szombaton 17-21 óráig.

ONLINE
JEGYRENDELÉS:
www.tixa.hu/
muzikum_klub

LP KOLLEKTOR

DJ BUDAI.

NAGYON NEHÉZ MEGÁLLNI, HOGY OTTHAGYD.

HÚSZ ÉVE, 1997-BEN JELENT MEG AZ ELSŐ IGAZÁN FONTOS – ÉS SIKERES – MAGYAR MIXLEMEZ, DJ BUDAI KEVERÉSÉBEN A *Techno-House Classics '93-'96*. AZ AZÓTA IS NAGY NÉPSZERŰSÉGNEK ÖRVENDŐ DJ SOHA ÉLETÉBEN NEM SZABADULT MEG EGYETLEN LEMEZÉTŐL SEM. NEM KÉRDÉS, EZT A KOLLEKCIÓT LÁTNUK KELLETT – ÉS MEGMUTATNI OLVASÓINKNAK.

DÖMÖTÖR ENDRÉ. FOTÓK LÉKÓ TAMÁS.

A KEZDÉTEKRŐL

DJ Budai kilenc-tíz éves korában szeretett bele a zene világába, hétvége a nagybátyjánál hallgatott korai diszkót, funkot. „Kököményen vinyllemezekről szólt a zene, biztos az is közre játszott, hogy beleszeressek ebbe a világba. Forgatni a borítókát, nézegetni az információkat, beszippantott. A slágeres, könnyen elérhető diszkólemezek voltak meg neki, de ez a hangzás nekem is megtetszett akkor. Aztán elkezdtem kazettára felvenni mindenfélét a rádióból, és ekkor készültek az első válogatásaim, mert már volt kétkazettás magnóm.” (nevet) A lemezgyűjtés is megindult, eleinte magyar LP-kkel a nyolcvanas évek közepén, második felében. „Csepelen laktunk és nem nagyon volt olyan bolt, ahol külföldi lemezeket tudtam volna venni, de aztán találtam egy maszkot, aki főleg funkot hozott be külföldről, és nála sok zenét meghallgattam. Atlantic Starr, Midnight Star – ezek ott voltak az első lemezeim között.”

ÚT A DJ-KARRIER FELÉ

DJ Budai a Csillagfényben, az egykori Petőfi Csarnokban járt először diszkóban. „Ott volt három ezer ember, kegyetlen volt tizenhat évesen. Ráadásul videódíszkó volt, elképesztő élmény volt nagyban kivetítve nézni Michael Jackson Bad klipjét. De aztán jött az infó, hogyha valami nagyon durvát akarunk hallani, akkor menjünk fel a Fortunába, ott szól az igazán igényes zene. Bakai Máttyás játszott soul és funkot és végül ott kattantam rá erre az egész dj-zésre. Nagyon jó hangtechnikán szólt a zene, Meyer Sound, akkoriban az irgalmatlanul jónak számított. Ott ragadtunk minden szombatra. Az csípett el teljesen, ahogyan ő keverte a lemezeket. Vettem két Taya lemezjatszót bizományiból 1200 Ft-ért, meg egy keverőt és építettem otthonra egy pultot, hogy gyakorolhassak.” Ekkor persze még senki nem mondta neki, hogy felléphet majd valahol, de azért ő elkezdte kitanulni a fogásokat házilag. „Ekkor már maxi lemezeket vettem, főleg funkot,

az Oktogonnál lévő DJ Shopban már egészen jó volt a választék. Szerdánként érkeztek új lemezek, hemzsegték akkor az emberek a boltban, láttunk, hogy volt egy fakk külön Bakai Máttyásnak, neki el voltak téve a legjobb dolgok. Az Angyalbárban zenéltem először, ott Bakai embere, Schulz volt a dj. Amikor Bakainak a Fortunában volt bulija, akkor az Angyalbárban Schulz helyettesítette. Na, ő még durvább zenét játszott. Public Enemyt, Ice-T-t, amiket még a Bakai sem. De ez kicsike, harmincötös bár volt, és nem igen volt közönség, Schulz meg ezt elunta. Átadta egy haverjának, egy félvér srácnak, aki szintén jó zenét játszott, de nem igen tudott keverni, nem is nagyon érdekelt. Mi meg a haverommal mindig ott ültünk, hallgattuk a zenét, és vicces módon mindig nálam volt egy szatyorban egy adag lemezem. Szilveszternek hívták a srácot, és összehaverkodtunk, látta, hogy nagyon érdeklődök, és egyszer megengedte, hogy feltekerjek egy gombot, elment véére és rám

hagyta. Aztán egyre többször ment el végére és a végén már be se jött, szólt, hogy akkor szerdán mehetek játszani, ha akarok. Annak a nulla főnek én is elzenélgethetek, gondolta. Így kezdődött.”

HOBIBÓL KOMOLY

„Egyszer aztán áthívtak a Margithíd diszkóba, ahová járt két komoly dj, Jutasi Tamás és Lendvai Péter, akik a Hully Gully diszkóban voltak rezidensek. Az már nagyon komoly hely volt, országos top 10-es diszkó. Látták, hogy normálisan tudok keverni és elhívtak, hogy játsszak a bulijuk elején 10-11-ig, amíg nincs senki, meg vezessek le a négy után, amikor ők már elmennek. Innentől tényleg beindult a dj-karrierem, jött az egyik hely a másik után.” Budai lemezgyűjteménye persze ekkor már egyre szelvényesen szaporodott, de eleinte még főleg funk és kötelező szórakoztató diszkó és klubklasszikusokkal. Egy nagy törés volt a gyűjtés során, amikor ebben a felívelő szakaszban feltörték a kocsiját és elvittek belőle 300 darab válogatott jó soul és funkot. Értékes, különleges lemezek voltak, akadt köztük olyan is, ami akkor tízezer forintot ért. „Az kemény volt. Sokan azt mondják, hogy akkor és azért váltottam technóra, de ez nem igaz. Nincs köze hozzá.”

LEMEZBESZERZÉS

„Még jártam a nagyobb pesti boltokba és néha külföldre is, de voltak olyan arcok, akik behozták a lemezeket, így nem sok értelme volt nekünk utazni. Ezek a nepperek tranzittal jártak külföldre és volt, hogy minden csütörtökön bedúltak a Margithíd diszkó elé, előkerült egy kenyeresládányi friss maxi, négy-öt dj meg körbeállta őket miközben mutogattak, hogy „ez valakinek?” „És ez, na, na?” Volt köztük olyan is, aki később lemezkiadót csinált.” A lemez persze drága műfaj, sokszor volt, hogy a teljes dj-fizetés ráment a következő szállítmányra. „Nem csak az elején kellett investálni, de folyamatosan vitte a pénzt. Ebben az egészben az a súlyos, hogy ha valami jó zene tűnik fel, akkor nagyon nehéz megállni, hogy otthagyd. Ha van előtted tíz jó lemez és pont annyi pénzed van, akkor nem fog a zsebedben maradni semmi, mert meg kell vened mind a tízet. A nyolcvanas évek végén 650 Ft volt egy maxi és onnan kúszott fel szépen 1200 Ft-ra, 1500 Ft-ra és tovább. Pesten jártam az Undergroundba, Tommyboy üzletébe lemezt venni, Bécsben is volt egy-két jó bolt, a 33*45 és a Black Market, volt egy időszak, hogy oda kéthetente jártam, mert ott jóval nagyobb volt a választék groovy technóból.” Volt példa arra is, hogy egy siofoki Flört Diszkó-s buliban egy holland hard techno kiadó vezetője felnyújtott vagy két tucat lemezt neki, hogy

tessék, hallgasd meg. A promo azonban nem volt túlzottan elterjedt ekkoriban, bár a magyar Universaltól (ott jelent meg a mixlemeze) kapott azért az ő katalógusukból néhány poposabb technót.

FORMÁTUMVÁLTÁS

Budai 2007 körül hagyott fel a lemezvásárlással. „Amikor bejött a Beatport és más online shopok, akkor nagyon kinyílt az elérhető zenék száma. Ami vinylen kijött ekkoriban, az már egy nagyon behatárolt dolog volt, a kiadók csak a biztos nevekkal próbálkoztak, amit meg nem adtak ki, azt nem tudtuk játszani. Ez változott meg radikálisan, hiszen a netes kiadók sokkal bátrabban vállaltak be fiatalokat, akik sokkal izgalmasabb zenéket csináltak. Ugyan nem adták ki őket vinylen, de ekkor már nem is kellett. Ezért én is váltottam. Ráadásul a lemeze se kellett várni, megvettem a trekket és másnap már mehettem is a buliban.” A formátumváltás során volt egy rövid cd-s korszaka is Budainak: „azt nagyon utáltam, ugrott a lemez. Rólam azt kell tudni, hogy nem szépen játszom, nem pakoltam el a vinylket sem, csak kapkodtam ki a tasakból és dobáltam félre őket, ha levettem a játszóról. Buli végén úgy nézett

ki a lemezes táskám, mint egy rózsza, minden szanaszétjött. Nagyon gyorsan keverek, sűrűn forognak a lemezek. Ugyanez volt a cd-vel, pár lejátszás után totál karcosak lettek. Viszont ha egy cd megakad egy buliban, az nagyon átkos és elég sokszor megesett, úgyhogy féltem ettől és váltottam Abletonra. Vic-vel ekkoriban már javában gyártottuk a saját zenéket és használtuk a szoftvert, ami zenék összemixelésére is tökéletes.”

KEDVENCEK

Ez az egymillió forintos kérdés, mert DJ Budai nagyon szereti mindegyik lemezét. Egyrészt az ellopott lemezei között volt sok nagy kedvenc funk, amiket még ma is újra megvenne, ha valahol szembejönne – bár már vagy tíz éve nem vásárolt lemezt. Aztán újravenné Thomas Bangalter első Roulé-maxiját, a Trax On Da Rocks-ot, mert azon van az egyik szuperfavoritja, a Ventura és az a lemez egy buliban törési sérülést szenvedett. De azért csak rávesszük arra is, hogy túrjon ki három örök favoritot. Carl Cox The Latin Theme-jét, a Mory Kante-féle Yeke Yeke Hardfloor remixét és Len Fakitól a Figure-t választotta. De nagyon hosszú fejevadás után. *

A KOLLEKCIÓ

DJ Budai csak nagyjából tudja megmondani, hogy mennyi lemeze lehet, a számot valahova háromezer fölé teszi, de nemcsak hogy ezt soha nem tartotta számon, de még csak nem is tárolja a lemezeket időrendben, vagy szigorúan stílusok szerint. A kollektív kilencven százaléka 4/4-es elektronika (abból úgy hetven százalék techno, harminc house: kilencvenes évek eleji-középi techno és house, aztán rengeteg funky techno és deep house), a maradék tíz százalék régi soul és funk. A szinte kizárólag 12” maxikból álló gyűjtemény két szobában áll polcokon, a zenekészítő-stúdiószobában vannak

a már nagyon régen használt darabok, a házi mixpult közelében pedig azok, amik még előkerülnek nagy ritkán vinyl bulikhoz. Itt néhány lemezes fakkban a gyűjtemény legklasszikusabb darabjai sorakoznak, a többiben pedig kis szerencsével úgy nagyjából egy-egy korszak darabjai támasztják egymást, de bőven akadhat keveredés. Annyi biztos, hogy karrierje során egyetlen példányt sem adott el, és ugyan az idő valóban nyomot hagyott rajtuk, de ezzel együtt az is látszik, hogy ezeket a lemezeket szívvel-lélekkel játszotta valaki – nagyon sokszor.

1997

/DAFT PUNK

HÚSZ ÉVE A POPZENE.

DANCE ÉS ROCK NÁSZTÁNCA.

ELSŐ RÁNÉZÉSRE NEM VOLT TÚL JÓ ÉV: A BRITPOP MÁMOROSAN KIMÚLT, A KÉT RAPVEZÉR HALÁLÁVAL A HIPHOP ELŐSZÖR TORPANT MEG, A POSZTGRUNGE MEG SZÓRA SEM ÉRDEMES. DE HAJOLJUNK KÖZELEBB: ELKÉPESZTŐEN SOK ERŐS ALBUM SZÜLETETT, A BURJÁNZÓ TÁNCZENE TÖBBFRONTOS CSATÁT NYERT ÉS NÁSZRA KELT A ROCKKAL. 1997 POPZENEI KERESZTMETSZETE, HÚSZÉVES RÁLÁTÁSBÓL.

DÖMÖTÖR ENDRÉ.

MAINSTREAM POP

1997 korszakhatár volt az évtizedben – britpop helyett dancerock lett, elkezdődött a szupersztár dj-k kora és Notorious B.I.G. erőszakos halála egy picit a hiphopot is leültette –, ezzel együtt pedig a zeneipar is megtorpant kissé: a cd-korszakban először csökkentek az előző évihez viszonyított eladások. Az adatok még így is fényesek és az iparág a következő években ért csak a csúcusra, tehát nem volt ez krónikus betegség, de a 2000 körül jelentkező nagyobb problémák tüneti szinten már jellemezték az évet. Az mp3 népszerűsége

a korabeli internetesség sokszorosával emelkedett a számítógép-használók körében, az írható cd-k ára drasztikusan visszaesett és ezzel párhuzamosan meglódult a forgalmuk (piacra lépett a Maxell, a TDK és a Memorex is ebben a formátumban), sőt megjelent az újraírható cd is. Na meg a japán SaeHan Information Systems kifejlesztette az első mp3-lejátszót, ami ugye majd a következő években bolygatja meg radikálisan a zene világát.

A slágerlistákon ez az év a gyászdaloké volt, Puff Daddy Police-feldolgozása Notorious B.I.G.,

Elton John önfeldolgozása Diana hercegnő előtt tisztelegget, és ha hozzávesszük, hogy decemberben még megjelent Celine Dion *Titanic*-kal elhíresült *My Heart Will Go On* című nyálballadája, akkor 97-et akár a szípgógás évének is nevezhetjük. Pedig a Spice Girls éve volt, hiszen a lánybanda 1996-os angliai, európai berobbanása után tökéletes tervezéssel hódította meg Amerikát is, majd jöttek az újabb No. 1-ok, rekordok, tévéshow, mozifilm, nagyon sikeres második album, csak aztán a lányok a nagy pörgésben – girl power, Cool Britannia – novemberben kirúgták Simon Fuller

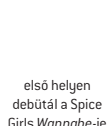
Az év első napján meghal a legjobb alig ismert dalszerző, Townes Van Zandt

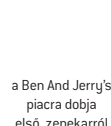
Madonna Golden Globe-ot nyer az *Evita* filmszerepéért

megjelenik a nagyhatású első Daft Punk-album

első helyen debütál a Spice Girls *Wannabe*-je az USA-ban, ők az első brit lányzenekar, akiknek ez sikerül

a Ben & Jerry's piacra dobja első, zenekarról elnevezett jégkrém típusát: a Phish és a Phish Food

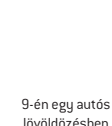
Suge Knight, a Death Row kiadó feje börtönbe kerül

a Spice Girls az első zenekar a brit lista történetében, amelynek összesen négy egymást követő No.1

Paul McCartneyt lovaggá ütik

9-én egy autós lövöldözésben agyonlövik a legnagyobb rap sztárt, Notorious B.I.G.-t

25-én megjelenik Notorious B.I.G. posztumusz albuma, a *Life After Death*

JANUÁR JANUÁR JANUÁR JANUÁR FEBRUÁR FEBRUÁR FEBRUÁR MÁRCIUS MÁRCIUS MÁRCIUS MÁRCIUS

menedzsert és ezzel meg is akasztották karrierjüket (Fuller viszont megcsinálta a *Pop Idol* tévéshow-t és még sikeresebb lett). Nyomukban persze gombamód szaporodni kezdtek a lányegyüttesek, de közben újra divatja lett a fiúhordáknak is (enter Westlife), a Backstreet Boys saját menedzserétől megkapta riválisnak az NSYNC-et, a svéd Denniz Pop és Max Martin pedig ontani kezdte a slágereket – nem csak nekik. A Hanson is fiúbanda volt, sőt testvérenekar is, gigaslágerük (*MMMBop*) a Jackson 5-öt idézte, azonban az uralkodó trend Amerikában még mindig a kiüresedett, szenvelgős r&b volt – nem véletlen, hogy megjelent ellenpólusaként a neosoul (helló, Erykah Badu) és kínjukban Missy Elliotték is letették a futurisztikus lüktetésű r&b alapjait.

A rockzene grunge utáni jó évei lassan véget értek, bár ekkor még szólt gitározene a rádióban, igaz, abban már egyre kevesebb köszönet volt (Third Eye Blind, Marcy Playground, Sugar Ray, Savage Garden). Angliában az Oasis és a Verve révén még úgy tűnt, hogy tombol a britpop (a népek vették is lemezeiket), pedig az már csak az éra hajnali pezsgőolcsós, utolsó csíkot szippantó mámorra volt. Ami viszont nagyon is jelen időt jelentett, az a nagy sztárok dance-szel flörtölő trendje. David Bowie szinte drum and bass-lemezt adott ki, a U2 szinte átment elektronikusba, a Depeche Mode pedig folytatta a műfaji határok elmosását és minden második rockzenekar rádöbbsent, hogy jobb a megszólalás, ha szekvenszerekkel segítenek rá a hangképre. Akkor modernnek hatott, naná, hogy gyorsan elavult lett, mint minden eltűzött divatstílus. Mi volt még? A világszene szintet lépett a Buena Vista Social Club sikerével, az europop még mindig tar-

totta magát (Aqua), a trance lett a tánczenei mainstream (Sash!), az elektronikus alapú groove a gitáros popzenében is megjelent (Texas), a Chumbawamba pedig a portörténet egyik legfurább gigaslágerében mindenkiel tudatta, hogy az anarchopunkokat bizony soha nem lehet kiűzni.

BRIT GITÁRZENE ÉS AMERIKAI INDIE

Szóval a britpop. A nagy masirozás utolsó éve ez, de már sokkal inkább az átalakulásé. Mivel soha nem volt egységes zenei stílus, sokkal inkább mozgalom és korfiling, ezért a kimúlása sem egyértelmű minták szerint zajlott. Az Oasis a hatalmas sikerek miatt túlnötte magát és ugyan harmadik lemeze (*Be Here Now*) pont e miatt a várakozás miatt lehetett minden idők leggyorsabban fogyó albuma Nagy-Britanniában, de a második héten már rádöbbsentek a zenevásárlók, hogy túlföztek Gallagherék. A The Verve meg inkább volt shoegaze és spacerockzenekar, mint britpop, aktuális LP-jük (*Urban Hymns*) is sokszínű, de a *Bitter Sweet Symphony* húzása az év meglepetéssikerévé tette a korongot. Más kérdés, hogy a dalban használt hangminta miatt bukták a kislemez teljes bevételét – tényleg keserűes lett a popszimfónia. A Verve sokkal inkább a Spiritualizeddal volt rokon, még tán versengtek is korábban a spacerock-színtéren – a front-

emberek meg biztosan versengtek egy nő miatt, hiszen a Spiritualized billentyűse, Kate Radley előbb zenekara énekes-gitárosával járt, majd váratlanul hozzáment Richard Ashcroft-hoz. A Spiritualized egy szerelmi bánatban úszó csodalemezzel reagált (úgy, hogy Radley ekkor még mindig tag maradt!), ami ugyanazon a napon jelent meg, mint a Radiohead visszatérése. Ők aztán végképp soha nem voltak a ladkultúra része, de az *OK Computer* rockot szintén elektronikával házasító megszólalása már bőven a kétezres évek felé mutatott. De a nagy britpopgyüttesek közül a Blur is új utakra lépett, az amerikai lofi és némileg a posztrock hatása alatt készítették zsánergyilkos lemezt. Amit ekkor még megpróbáltak britpopként eladni, az vagy más volt (Mansun, Travis), vagy már kicsit sem eredeti (Geneva, Embrace, Strangelove), oké a Supergrass még másodjára is szuper volt. Akárcsak a walesiek (Super Furry Animals, Gorky's Zygotic Mynci) vagy a kamarapoposok (Tindersticks, The Divine Comedy, My Life Story). A nagy öregek közül megbízható maradt a Teenage Fanclub; a James és a Charlatans pedig egyre grúvosabb lett, de például a Stereolab is teljesen behódolt a tánczenének, a Cornershop pedig egy Fatboy Slim remixszel ment be a bigbeaterdöbe. A posztrock tovább bontakozott (Mogwai,

feloszlik a Soundgarden: „felfalt minket a zeneipar”

a Hanson kiadja az *MMMBop*-ot, minden idők egyik legsikeresebb debütálslemezt (27 országban No. 1)

autóbalesetben meghal a szépreményű Brainiac frontembere, a zenekar feloszlik

vízbe fullad Jeff Buckley, kora legnagyobb dalszerző-előadó ígérete

megjelenik a nagyon várt Wu-Tang Clan-visszatérés, a *Wu-Tang Forever*

kijön a Faith No More *Album Of The Year* című lemeze – nem lesz az év albuma...

megjelenik az *OK Computer* – az lesz az év albuma

jubilál a világ legrégebb óta működő jelentős jazz-eseménye: megrendezik az 50. jazzfesztivált Nizzában

58 évesen meghal Fela Kuti, az afrobeat úttörője

Garth Brooks countryszár közel egymillió embernek játszik a Central Parkban

ÁPRILIS

ÁPRILIS

MÁJUS

MÁJUS

JÚNIUS

JÚNIUS

JÚNIUS

JÚLIUS

AUGUSZTUS

AUGUSZTUS

Godspeed You! Black Emperor), a folk-dub-popos Beta Band meg egy EP-vel bemutatkozott. A dalszerző-előadók mezőnye elvesztette nagy tehetségét (Jeff Buckley a Mississippit egyik csatornájába fulladt), de attól még sűrű volt a mezőny: Elliott Smith, Nick Cave, Finley Quaye, Smog, Ron Sexsmith, Ben Harper mind erős albumokkal jelentkeztek. A nagy öregek közül meg Bob Dylan és Robert Wyatt tért vissza dicsőségesen. Az amerikai indie rock (The Flaming Lips, Grandaddy, Sleater-Kinney, Yo La Tengo, Modest Mouse, Pavement, Built To Spill, Guided By Voices) túlnőtt a posztgrunge és a numetal nyomasztó árnyékán és még a korábban csak ígéretes Foo Fighters is nagy lépést tett afelé, hogy a következő évek meghatározó arénarockzenekara legyen. A korszakemet viszont a kanadai Bran Van 3000 kapta el a legjobban hiphopos, elektronikus dancerock mixzenéjével.

HIPHOP

A hiphop 2Pac 1996-os halála után Notorious B.I.G. márciusi megölésétől volt hangos. Pontosabban amiatt halkult el. A keleti part-nyugati part rivalizálás és a mögötte álló kiadói szájkarate [a Bad Boy New Yorkban, a Death Row Los Angeles-ben] a korszak két legnagyobb sztárjának halálával ért véget és sokan a kiadófőnököket sejtették a gyilkosságok

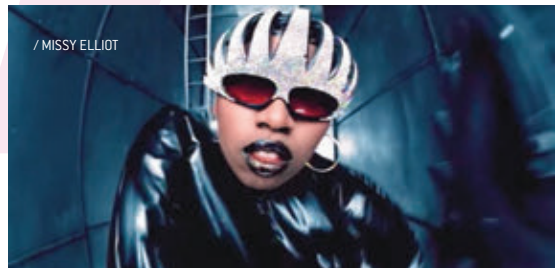
hátterében. A Death Row-t vezető Suge Knight amúgy 1997 februárjában börtönbe is került (más ügy miatt, de őt gyanúsították mindkét rapper megölésével), a Bad Boy vezető Puff Daddy viszont győztesen jött ki mindebből, hiszen egyrészt nagyot kaszált Notorious B.I.G. halála után két héttel megjelent második lemezén (aminek amúgy is Élet a halál után lett volna a címe), másrészt hamar emlékdalt adott ki Biggie tiszteletére, és gyorsan érkező – borzasztó gyenge – saját debütlemeze is az év sikeralbumai közé kúszott.

A dráma határozottan megakasztotta egy időre a műfaj fejlődését (a kommersz rapperek talán azt gondolták, hogy nincs kedvük következőnek meghalni), még a nagyon várt Wu-Tang Clan-visszatérés se szólt akkorát, mint várni lehetett volna és Nas The Firm szupergrupja is a semmibe puffantott. Azért akadt a mainstreamben is érzékelhető újítás: Missy Elliott (és Timbaland) r&b-s hiphopja abszolút jövő idejűnek hatott, Camp Lo pedig a jazzes-soulous hiphopnak adott vérfrissítő löketet bemutatkozásával. A föld alatt megindult az alternatív vagy inkább már indie-nek nevezett hiphop-ág sarjadása, a Company Flow keleten, a Jurassic 5 nyugaton, Common és a Slum Village pedig északon készített klasszis kiadványokat, délen meg a két suttyó kiadó, a No Limit (Master P

kiadóvezető LP-jével és Mystikállal) és a Cash Money (itt meg B.G., Juvenile, Lil Wayne és szupergrupjuk, a Hot Boy\$ volt a zászlóvivő) látta meg a pillanatban rejlő lehetőséget. A déli műfajmutáció, a miami bass-ból továbbfejlesztett crunk is 1997-ben mászott ki először a sztriptízklubokból – Lil Jon & The East Side Boyz volt az úttörő. A Wu-Tang-ronok Gravediggaz, a Three 6 Mafia és a rapmetálosabb Insane Clown Posse pedig őrízte a horrorcore lángját. Azért év végére a pop rap is kezdett észhez térni, Fresh Prince, azaz a már inkább színészként domborító Maninblack, Will Smith adta ki bemutatkozó szólólemezét karácsony előtt, ami aztán a következő évben nagyon jól fogyott.

ELEKTRONIKUS ZENE

Az elektronikus tánczene 1997-ben végérvényesen beolvadt a popzenei főáramba. Úgy is, mint technikai hatás, úgy is, mint konkrét nász (lásd a dance-rock fúziót és a kötelező táncos remixeket mindenféle stílusú dalhoz, melyek közül Tori Amos Armand Van Heldennel house-osított trekkje Angliában még listavezető is lett februárban). De még önmaga jogán is. A Chemical Brothers No. 1 kis- és nagylemezt, a Prodigy hat hétig listavezető albumot tudott felmutatni. Mindketten a bigbeat dicséretét zengték, előbbi ugye a breakbeat-rock-minden kevercs műfajból indult és 1997-es második albumán már a technótól a pszichedelikus rockig húzta a határokat, utóbbi meg rave-sztárból kapott rá a divatstílusra, amelyet tisztán legjobban a Bentley Rhythm Ace művelt (de a Death In Vegas és a hallgatóival szintén mindenfélét megetető David Holmes is alapműveket alkotott). A Primal Scream rockos múltja miatt nem meglepő módon másodsor is telibe trafálta a dance-rock céltáblát, sőt ők ezt még dubbal is fűszerezték.

meghal Nusrat Fateh Ali Khan, a világezene egyik első nagy sztárja

rekord: közel 700 ezer fogy a harmadik Oasis-lemezből csak Britanniában, csak az első héten

Elton John a Candle In The Windet adja elő Diana hercegnő temetésén, a kislemezből több mint 30 millió fogy: örök rekord

Bob Dylan II. János Pál pápának énekel

meglepetésre Roni Size drum and bass-lemeze, a New Forms nyeri a Mercury Music Prize-t

Bill Berry dobos kiszáll az R.E.M.-ből

Shania Twain kiadja minden idők legkelendőbb countrylemezét, a Come On Over 40 millió körül fogy

Gary Glitter glamrocksztrárt letartóztatják gyerekpornó birtoklása miatt

Michael Hutchence, az INXS frontembere öngyilkosságot követ el

a Spiritualized koncertet ad a világ akkori legmagasabb épületében, a torontói CN Towerben, 400 méter felett

újra eredeti felállásban koncertezik a Black Sabbath

AUGUSZTUS AUGUSZTUS SZEPTEMBER SZEPTEMBER SZEPTEMBER OKTÓBER NOVEMBER NOVEMBER NOVEMBER NOVEMBER DECEMBER

/ CHEMICAL BROTHERS

De a tánczene amúgy is végtelenül virgonc időszakát élte, ezerfelé burjánzott és mindegyik válfaja eleven, izgalmas volt. A drum and bass végképp nagykorú lett azzal, hogy a Roni Size / Reprazent kollektíva – a jazzes *New Form* szal – nyerte az év lemezének járó Mercury-díjat, de Photektől Jonny L-en át Squarepusherig mások is kijöttek csúcislemezekkel (a Natural Born Chillers pedig egy jump up-slágerrel szállított: *Rock The Funky Beat*). A szintén már egy ideje lassan lépdelő triphop/downtempo is képes volt megújulni (Portishead, Mono, Attica Blues, Smoke City, Laika, Kid Loco, GusGus, Herbalizer, Amon Tobin, Luke Vibert, Howie B.). A Faze Action, Moodymann, Larry Heard és Romathony a deep house-ban frissített, a Nuyorican Soul a house-os nujazzben, Biosphere, Monolake és Gas a technós ambientben, minimalban, Carl Craig, Luke Slater és Green Velvet a technóban, a Drexciya pedig az electróban – de voltak új hajtások is.

Leginkább persze a francia house-t világhódító státuszba katapultáló slágeres Daft Punk-debütlemeze az egész évből kiemelkedő, amely húzta magával a többiekét is (French Touch: Etienne de Crécy, I:Cube). A speed garage, a New York-i house stílust felgyorsító, azt breakbeatekkel és drum and bass-es basszusokkal felütő ellenállhatatlan tánczene pedig 1997 klubhangzása lett (Armand Van Helden-remixei, Double 99, 187 Lockdown, Tuff Jam-mixlemeze), hogy majd UK Garage-ként fejlődjön grime-má és dubsteppé. Persze klubokban a latin house (Basement Jaxx, The Heartists, Bellini), a tribal house (Roy Davies Jr.) és a garage (Ultra Naté, Rosie Gaines, Byron Stingily) is hódított még. A trance pedig progresszíven (BT) és kommerszen (Sash!) is csúcra járt. De ha már mainstream, akkor még Björk, aki a *Homogenic*-kel és számos jönevű közreműködővel (főleg az LFO-s Mark Bell-lel) megalkotta a kísérleti elektronika széles körben befogadott csúcsteljesítményét. És két jövőbeli kulcsszereplő is beköszönt, a francia kapcsolatot erősítő Air egy EP-vel álmódzatott, a norvég Röyksopp pedig még egy másik projektnév alatt, Those Norwegian-ként táncoltatott.

LEGKELENDŐBB NAGYLEMEZEK (millió db)

TOP 10, USA

01. **Spice Girls:** *Spice* (5,3m)
02. **Jewel:** *Pieces Of You* (4,3m)
03. **Puff Daddy & The Family:** *No Way Out* (3,4m)
04. **Garth Brooks:** *Sevens* (3,3m)
05. **Hanson:** *Middle Of Nowhere* (3,2m)
06. **Notorious B.I.G.:** *Life After Death* (3,3m)
07. **The Wallflowers:** *Bringing Down The Horse* (3,2m)
08. **Celine Dion:** *Falling Into You* (3,0m)
09. **Filmzene:** *Space Jam* (2,9m)
10. **LeAnn Rimes:** *You Light Up My Life* (2,9m)

TOP 10, UK

01. **Oasis:** *Be Here Now* (1,74m)
02. **The Verve:** *Urban Hymns* (1,69m)
03. **Spice Girls:** *Spice* (1,32m)
04. **Spice Girls:** *Spiceworld* (1,3m)
05. **Texas:** *White On Blonde* (1,28m)
06. **The Prodigy:** *The Fat Of The Land* (1,1m)
07. **Celine Dion:** *Let's Talk About Love* (1,09m)
08. **Radiohead:** *Ok Computer* (0,98m)
09. **Eternal:** *Greatest Hits* (0,95m)
10. **Lighthouse Family:** *Ocean Drive* (0,94m)

AZ ÉV MAINSTREAM SLÁGEREI

CIKI TOP 10

- # **Celine Dion:** *My Heart Will Go On*
- # **Elton John:** *Candle In The Wind*
- # **Különböző előadók:** *Perfect Day*
- # **LeAnn Rimes:** *How Do I Live*
- # **Metallica:** *The Unforgiven II*
- # **Puff Daddy And Faith Evans:** *I'll Be Missing You*
- # **Puff Daddy:** *Can't Nobody Hold Me Down*
- # **Shania Twain:** *You're Still The One*
- # **Teletubbies:** *Say „Eh-Oh!”*
- # **Third Eye Blind:** *Semi-Charmed Life*

MENŐ TOP 10

- # **Aqua:** *Barbie Girl*
- # **Blur:** *Song 2*
- # **Cornershop:** *Brimful Of Asha*
- # **Daft Punk:** *Around The World*
- # **Double 99:** *Ripgroove*
- # **Olive:** *You're Not Alone*
- # **Texas:** *Say What You Want*
- # **The Chemical Brothers:** *Block Rockin' Beats*
- # **The Verve:** *Bitter Sweet Symphony*
- # **White Town:** *Your Woman*

2017/NOV/11 | 20H

THOMAS DE POURQUERY & SUPERSONIC

(FR)

Foto: Flavien Piquereau

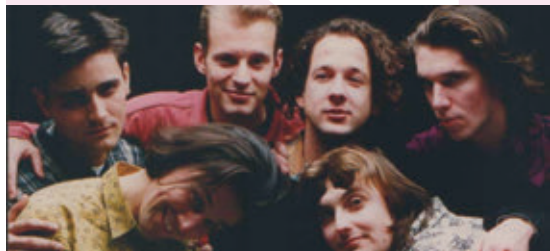
trafo

HÚSZ ÉVE A MAGYAR POPZENE.

ŐRSÉGVÁLTÁS ÚJ STÍLUSOKKAL.

A PEZSGŐ 1995-HÖZ KÉPEST ÁLMOSABB, ÁTLAGOSABB 1996 UTÁN ISMÉT SŰRŰ ÉS ELEVEN IDŐSZAK KÖVETKEZETT A MAGYAR POPZENÉBEN. A KORÁBBI ELŐJELEK UTÁN TALÁN EBBEN AZ ÉVBEN LÁTSZOTT LEGJOBBAN, HOGY ZAJLIK AZ ŐRSÉGVÁLTÁS. A RÉGIEK FELVETTÉK A GENERÁCIÓJUKHOZ ILLŐ POZÍCIÓKAT, AZ ÚJAK PEDIG BELENŐTTEK A VEZETŐK SZEREPÉBE.

/ QUIMBY

1997-ben tulajdonképpen minden volt a magyar zenei életben. Leginkább eladás, hiszen ez volt a MAHASZ (Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége) által 1991 óta mért legsikeresebb év: 7 millió 825 ezer hanghordozó talált gazdára (és ez a rekord azóta sem dőlt meg). Az 1991 óta tartó fejlődés dinamikája ugyan némileg gyengült, de még így is több mint 300 ezer kiadvánnyal több fogyott, mint 1996-ban. Ekkor a kazettakalózkodás már jól kézben tartott probléma volt, a cd-kalózkodás pedig még nem indult be szignifikánsan Magyarországon. A nagykiadók szolidan versengtek egymással és folyamatosan átrajzolgatták a piaci arányokat, de a meghatározó ekkor már nem az volt, hogy kit adnak ki, hanem, hogy kit játszanak. A szereposztás a következő volt: voltak a rádiós sztárok, akik mellékesen többnyire haktak, voltak azok, akik tudtak lemezt eladni, de ha nagyobb produkcióval léptek fel, akkor a koncertezés nekik már nem volt biznissz és voltak a kisebbek, vagy persze leginkább a rockkörnyéki előadók, akik meg nem kerültek be a rádióba, sokszor kiadó sem szerződtette őket, de a klubkoncertezésben jók voltak.

Az 1996-os médiatörvény nagyban szabályozta a zeneipart, már persze nem hivatalosan, mégis meghatározó erővel bírt. A nagy országos rádiók (Juventus, Danubius, 1998 elejétől a Sláger) mellett 1997-re elképesztő mértékben megszaporodtak a regionális és helyi adók, amelyek együttes erővel mindennél gyorsabban tudtak befuttatni egy-egy új üdvöskét. Persze a reklámbevételek miatt a lehető legszélesebb hallgatóságra lóttek (a nagy kereskedelmi rádiók is), így a leginkább középutas popnak, dancepopnak volt

a legnagyobb esélye, a rockzene gyakorlatilag pillanatok alatt kikopott a kínálatból. Ugyanez igaz az első igazán jelentős magyar zenei tévére, a Z+-ra, amely szintén 1997-ben, ősszel indult. A fiatal közönség körében ez lett a meghatározó zeneforrás, aki pedig bekerült a rotációba, az befutott. Szintén 1997-es fejlemény a kereskedelmi tévécsatornák indulása, a TV2 szilveszteri *Dáridója* Lagzi Lajcsival a következő évektől tompította az országot és hozta fel ismét a mulatós zenéket.

A fesztiválok közül a Pepsi Sziget 97-ben sokak szerint már nagyon másról szólt, mint kezdetben, de közben Gerendaiék ebben az évben is elhoztak nagynevű fellépőket (David Bowie, Foo Fighters, Cardigans, Chumbawamba, Faith No More, Apollo 440, a Prodigy meg jól elmaradt és ez az utolsó pillanatban derült ki – azóta mondjuk pótolta). Ekkor startolt a hangerő-háború is Tarlóssal. Annak is béke lett a vége.

Népzeneben igen jelentős volt a Fonó által indított Utolsó Óra program, aminek keretében tradicionális erdélyi zenekarok repertoárja maradhatott fenn. Hasonló értékmentés a hivatalosan ki nem adott felvételek megjelenítése, és ezen a területen még 1997-ben is rengeteg jó eredmény született (Európa Kiadók, Kontroll Csoport élő, Sziámi, KFT-ritkaságok, ETA-kazetta, a Hungária-féle *Beatles-láz* anyag a hetvenes évek végéről).

Hogy zeneileg mi volt? Hát, tényleg teljes átrendeződés: a nagy öregek (Hobo, Koncz, Demjén, LGT, Zorán, Fenyő mind adtak ki lemezt) és a középgeneráció (Bikini) kezdett kiesni a pikszisből és egyre inkább csak régi közönségére számíthatott. Mert a fiatalabbak minden fronton átvették a főszerepet. A Republic, a Kimnowak és Ákos uralta a poprock-mainstreamet, a rádiós slágerek világát az újabb és újabb dancepop- (UFO, 4-F Club, Soho Party, Császársz Előd, Auth Csilla dala) mellett az év slágerei ezek voltak: Carpe Diem: Álomhajó, Emergency House: *Nyakig ér a holiday*, Hip Hop Boyz: *Megbántottak*, Orsi: *Ha*

lemez a nap, TNT: *Titkos üzenet*) és popzenekarok (feltűnik a Bon-Bon, a Hooligans, a Back II Black, a Venus, az Unisex). Náluk is határozottabban robbantak be a Spice Girls nyomán a lánycsoportok (Bestiák: *A reggel túl messze van...*, Baby Sisters: *Rád gondolk*, Fresh: *Ilyen ma egy lány* és megalakult a C'est La Vie) és a kilencvenes évek talán legrosszabb dala is 97-es: az Emberek és a *Táborút*.

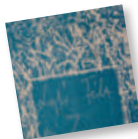
A fiatalabb generáció már kérdés nélkül a meghatározó a rockban, alterrockban is: a Kispál és a Tankcsapda több éve, de egyre inkább felnő melléjük a Quimby, az Anima Sound System és a Heaven Street Seven is, sőt, rajtuk kívül is sok a reményteli, a nemzetközi popzene fősodrárt követő előadó (Publo Hunny, Időrablók, Warpigs, Junkies, Korog, Mood, Slogan, Hollywoodoo). Dalszerző-előadólemezekben is erős az év: Cseh Tamás, Korom Attila és a Cserepes-Dévényi-Tandori trió albuma a példák erre. A hiphop műfajában szintén komoly volt a mozgolódás: Ganxstáék nagyon népszerűek, de a Kartelből kivált Dopeman is erősen kezd, az Animal Cannibals terepmunkájának eredményeként minden városban akad rapbrigád, az első Fila Rap Jam cd is dob a szintéren, a 2. Fila Rapet megnyerő Fekete Vonat pedig pillanatok alatt berobban. A tánczene is kezd egyre korszerűbben szólni, az Anima melletti másik egykori úttörő, a technós Liquid Limbs búcsúlemezt ad ki, de van utánpótlás: megjelennek az első elektronikuszenei válogatások, a *Future Sound Of Budapest* inkább az undergroundra, a *Dee Zone Traxx* inkább a mainstreamre koncentrált. Az idők szavára hallgat DJ Budai és nagysikerű mix-lemezt ad ki, a Sexepil pedig egy remixlemezt, ami már kevésbé népszerű, de azért unikum itthon. Akárcsak a pszichedelikus trance-ben Hortobágyi László. Erős a világszene (Lajkó, Ando Drom, Balogh Kálmán, Űkrös, Makám) és a jazz (Wei Wu Wei, Grensó, Trio Midnight) is – 1997-ben tényleg minden volt. Ja és ekkor már lehetett viccelni a szocializmussal is: a *Best Of Communism* című, indulókat tartalmazó lemez hatalmas siker. Csak nehogy újra elő kelljen venni!

DÖMÖTÖR ENDRE.

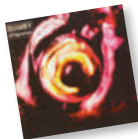
AZ ÉV MAGYAR ALBUMAI

Kispál és a Borz: *Bálnák, ki a partra* (3T / Polygram)

Ha igazán alaposan végighallgatjuk a Kispál-életművet, akkor elég tisztán kihallatszik, hogy ez az egyik legjobb lemeze Lovasiéknak. A káosz, gyenge hangzású *Úl* után új dobossal, feszesen-faszasan szólnak meg a kiérlelt hatású szerzemények: a páratlan gitárjáték, az egyre jobb szövegek és Lovasi egyre jobb éneke a lemez vége felé katarikus dalok egész sorát eredményezi. A szintén 97-es *Happy Borzday* koncertlemez is pazar.

Lajkó Félix és Zenekara: *Lajkó Félix és Zenekara* (Maszk / Rana In Fabula)

Lajkó Félix a kilencvenes évek közepén a suttogó propaganda hatására hatalmas szenzáció lett, pontosabban géniusz tehetsége miatt suttogott róla mindenki és ment is Lajkó-koncertre áhítatosan. Zenéjét azonban lemezen eddig az első stúdiólemezig csak egy magánkiadású, nehezen beszerezhető koncertfelvételen lehetett élvezni. Szóval már csak ezért is alap a mű, de amúgy meg azóta is ez az egyik legjobbja a megejtő dallamokat előcsaló hegedűsnek.

Quimby: *Diligramm* (3T / Polygram)

Amikor a Quimby belenőtt a gatyába. Korai, hősöktől megihletett angol nyelvű lemezeik bájosak és sármosak, de az előző, már döntően magyar nyelvű *Majom-tangó* kissé botladozó lett. Nem úgy a *Diligramm*, teljesen egyben a zenekar, karakteres a hangzás, jó az album folyása, sláger sláger hátán. És később még tudtak ennél is jobbak lenni.

Anima Sound System: *Anima* (KO Records)

Az Anima is szerves fejlődést mutatott a kilencvenes évek második felében, eddigre már sokkal erősebb lett a gépparkjuk, vagy sokkal magabiztosabban uralták a sufnituningot, mindenesetre magyaros-jazzes drum and bass, folkos downtempo és dubos triphop szól ihletetten, az pedig egészen unikális, ahogyan a '68-ban levették a vadiúj 97-es divatstílust, a speed garage-t.

Heaven Street Seven: *Goal* (16 / Magneoton)

Ez a második album még mindig a hőkorszak a HS7 karrierjében, a megérdemelnél ekkor még kicsit kevesebb örömeperfektül és slágeresen játszott brit gitárop. Jól levett Blur-, Madness-, Cure-reminiscenciák – és még a korszellemre [dance-rock fúzió] is ügyesen reflektáltak, hiszen a cd-t két táncos remix zárja, amelyek közül a *Father* Carsten Druck remixe a kilencvenes évek egyik legjobb magyar felvétele.

TOVÁBBI 25 JÓ ALBUM

Ando Drom: *Phari Mamo*# Balogh Kálmán And The Gipsy Cimbalom Band: *Gipsy Colours*# Cseh Tamás: *A telihold dalai*# Dopeman: *Fordult a kocka*# Forcas: *Keresd az utat!*

Future Sound Of Budapest

Ganxsta Zolee és a Kartel: *Jégre teszlek*# Grensó Big Collective: *Villa Negra*# Hortobágyi László: *Sangeet Novus Sensus*# Időrablók: *Álombúvár*# Junkies: *Nihil*

Kallós Zoltán és az Ökrös együttes:

Búsulni sohasem tudtam...

Korai Öröm: *1997*# Korog: *Corpus Kriszti*# Korom Attila: *Hajnali*# Liquid Limbs: *-2+3 C*# Makám: *Café Babel*# Mood: *Slow Down*# Muzsikás és Sebestyén Márta: *Morning Star*# Pablo Hunny: *Pablo Hunny's Definition Of*

Norma's Life

Slogan: *Nincs*# Tankcsapda: *Connektor :567:*# Tudósok: *TisztÁtisz*# Vágtázó Halottkémek: *Az éden visszahódítása I.*# Wei Wu Wei: *Későre jár*

REBELYELL Zenei Tehetségkutató

POLICE FRAGRANCES

NEVEZZ ÉS NYERJ

LEMEZFELVÉTELT
VAGY
VIDEOKLIP-FORGATÁST

EGYMILLIÓ FORINTÉRT!

Nevezd zenekaroddal a www.policerebel.hu oldalon és nyerd nagylemez-felvételt a SuperSize Recording stúdióban vagy teljes stábbal készülő videoklipet a PixelFilm rendezésében!

www.policerebel.hu

SZAVAZZ KEDVENCEDRE!

150 NYEREMÉNY

Szavazz a nevezett zenekarok számainak egyikére és nyerd meg a 10 db POLICE Aurora unisex karóra vagy a további 140 POLICE ajándék egyikét!

1997

/ SPIRITUALIZED

1997

LEGJOBB ALBUMAI.

AHOGYAN A RECORDER MAGAZIN 2011-ES INDULÁSA ÓTA MINDEN ÉVBEN, ÚGY IDÉN IS BEVIZSGÁLTUK A HÚSZ ÉVVEL EZELŐTTI LEMEZTERMÉST. ÍME, AZ ÁLTALUNK LEGJOBBNAK TARTOTT 1997-ES ALBUMOK.

SPIRITUALIZED

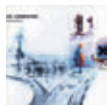
Ladies And Gentlemen We Are Floating In Space
(Dedicated)

Nagyzenekari spacerock gospel, freejazz-zel, blueszal, garázsrockkal – monumentális, előzmények nélküli 69 perces hangorkán, amit egy drogokkal feldolgozott szerelmi csalódás ihletett. Időtlen, egyszerű mestermű szívvel-lélekkel a szív és a lélek széteséséről. **DE**

RADIOHEAD

OK Computer
(Parlophone)

Ez a lemez nemcsak 1997, hanem a teljes pop történelem egyik legkiemelkedőbbje. Korszakalkotó album, állandó hivatkozási alap. Nagyívű, szívhez szóló gitárzene és némi elektronika násza, ezredforduló előtti személyes és társadalmi dilemmákkal, drámákkal.

NR

DAFT PUNK

Homework
(Soma / Virgin)

Annyi minden jött innen, hogy talán nehéz felmérni, milyen üdítő volt ez a funk, diszkóval ésatöbbi felütött house, amiben végig ott van a játékoság még a horzsoló pillanatokban is. Számonként egy-két dolog történik, de húsz év után sem unalmas.

RA

Björk

Homogenic
(One Little Indian)

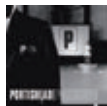

Torz ütemek baljós vonósokkal vegyítve, űr&barokkoppal. A lemez szövete – amely 'lúktető szívből kitörő vulkánokat' és 'sterilen szeretkező kiborgokat' köt össze – sehol sem feslik fel, pedig óvóan befedi Izland tektonikus lemezei között a homogén irt.

SoCs

PORTISHEAD

Portishead
(Go! Beat)

A Portishead a *Dummy* sikerén megsértődve három évre visszavonult, aztán jött ez a csak felületes hallgatásra hasonló, jóval sötétebb, sebzettebb album, amin minden a helyén van, Beth Gibbons szárnyaló-megtört hangjától az utolsó scratch-ig.

RA

ELLIOTT SMITH

Either / Or
(Kill Rock Stars)

37 percnyi „sűrített levegő”; John Lennon, Simon & Garfunkel, Nick Drake, Kurt Cobain, Evan Dando, Lou Barlow és mi ülünk az ágy szélén, fogcsikorgatva, visszafojtott lélegzettel, elszorult torokkal és bámulunk a Nagy Semmibe (*Ballad Of Big Nothing*).

SoCs

BLUR

Blur
(Food)

A zenekar keresztbe nyelte le a britpopkorszakot azzal, hogy egy kísérletező, karcos, lo-fi lemezt készített, főképp a gitáros Graham Coxon agyemenéseinek köszönhetően, amivel ráadásul megalkoták a *Parklife* melletti legkultikusabb albumukat.

ER

YO LA TENGO

I Can Hear The Heart Beating As One
(Matador)

Ha kulcsszavakkal jellemeznénk az amerikai házaspár legjobb lemezét, az egy végtelenül hosszú paradoxon lenne. Inkább csak hallgassuk meg az indie rockban és éteri melankóliában gazdag tökéletes elegyet és a végén a mi szívünk is örökké vele dobog majd. **ER**

ERYKAH BADU*Baduizm*

(Universal)

A neosoul origója, egyszerre spirituális, társadalmilag

tudatos és fülbemászó – nem csoda, hogy 1997-ben, a kiüresedő r&b idején revelációként hatott. Olyan látomásként, ami nélkül kortársai, de Solange vagy Janelle Monáe sem hangzana úgy, ahogy. *KB*

THE CHEMICAL BROTHERS*Dig Your Own Hole*

(Freestyle Dust / Virgin)

A „második lemez átka” pont annyira kísértette a korán körülrajongott

zenészeket '97-ben, mint ma, a drogtésók viszont olyan magasról tettek erre, mint azóta sem sokan. Inkább kiadták az évtized egyik legjobb dance-albumát – örületig vitt stíluskaivalkával.

*ML***PRIMAL SCREAM***Vanishing Point*

(Creation)

Bobby Gillespie-ék egy kisebb kisiklás után ismét

megmutatták, hogy mennyivel többek egy funkos blues-rockzenekarnál. Füstös dub-alapokon és triphopon folyjik szét a soha el nem készített, de nagyon is átélhető „anarchoszindikalista roadmovie” zenéje. *CsG*

THE VERVE*Urban Hymns*

(Hut Recordings / Virgin)

Amilyen zűrösen indult az album – a kulcstag, Nick McCabe gitáros

nélkül kezdték el írni, majdnem Richard Ashcroft-szóló lett –, végül akkorát ment: egy igazi blockbuster, talán az utolsó nagy britpop-remekmű az örök sláger *Bitter Sweet Symphony*-val.

*NR***PAVEMENT***Brighten The Corners*

(Matador)

Három kifogástalan nagylemez után el is engedhettük volna a Pavement-

hez fűződő várakozásainkat, de aztán a *Brighten The Corners* integetett, hogy ne. Talán ez a zenekar legösszeszedettebb albuma, és ez amennyire rosszul áll neki, annyira jól is.

*JB***STEREOLAB***Dots And Loops*

(Duophonic)

Az egyszerű, de hatásos analóg szintetizátorhangzást választékos

ritmusképletekkel (by John McEntire, Tortoise), szerkesztett sercegéssel (Jan und Andi, Mouse On Mars), sok fantáziadús fúvóssal és vonóssal (Sean O'Hagan, High Llamas) dúsitó LP a groop mestermunkája.

*PT***NICK CAVE AND THE BAD SEEDS***The Boatman's Call*

(Mute)

Összetört szívvel a bárpuznál ülve hagyod, hogy Cave balladáit (az övét PJ

Harvey törte) egyre lejjebb és lejjebb húzzanak a sötétségbe, ahol az emberek nem jők, a szeretők elhagynak, szép emlékek pislákol még, de egyre messzibbnek tűnik. Fáj, de megbabonáz. *CsG*

BUENA VISTA SOCIAL CLUB*Buena Vista Social Club*

(World Circuit / Nonesuch)

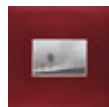

Ötven évvel fénykoruk után csődültek össze a forradalom előtti

Kuba legendás zenészei, aztán szivarozás közben felvették minden idők legsikeresebb világzenei lemezét (Ry Cooderrel). Ami nem meglepő: Havanna egykori rusztikus romantikáját nem lehet nem szeretni. *VZ*

GODSPEED YOU! BLACK**EMPEROR***F#A#∞*

(Constellation)

Amikor a különböző gitárinnovátorok még csak

kísérleteztek a drone-megszólalás és a vonósnégyes házasításával, majd agresszív darálásba való kiteljesedésével (több ez a posztrocknál), akkor jött egy rakás kanadai fiatal és elsőre műfaji klasszikust alkotott. *ML*

RONI SIZE / REPRAZENT*New Forms*

(Talkin' Loud)

Dupla album, Mercury-díj – a drum and bass nagykorúvá

válásának fontos állomása! Ami tényleg fontos: ma is élő, húzó, dögös ritmusok (a böögők!), minden az érzelmektől az absztrakcióig. Benne a jazz, funk, hip-hop öröksége, mégsem túlzás a cím. *RA*

BENTLEY RHYTHM ACE*Bentley Rhythm Ace*

(Skint)

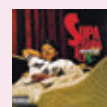

1997 legalul-értékelt LP-je, mert beszorult az akkor

divatos bigbeat-skatulyába. Holott páratlan ötletroham, kreatív hangminta-használat jellemzi, megannyi tánczenei stílus folyik rajta bolondosan egymásba. Ritka jól öregedett carboottechnodisco!

*DE***MISSY 'MISDEMEANOR' ELLIOT***Supa Dupa Fly*

(The Goldmine / EastWest)

Miss E és Timbaland ezzel a lemezzel friss lüktetést, megszólalást

pumpált az éppen kifulladásig hiphopba és korábbi Aaliyah-mellékcsüktől újat továbbhaladva totálisan megújították a modern r&b-t. Az ezredforduló úttörő és trendi pophangzása itt kezdődött. *DE*

+ 30 AJÁNLOTT 1997-ES ALBUM# **Amparanoia**: *El Poder de Machín*# **Biosphere**: *Substrata*# **Bob Dylan**: *Time Out Of Mind*# **Bran Van 3000**: *Glee*# **Built To Spill**: *Perfect From Now On*# **Carl Craig**: *More Songs About Food And Revolutionary Art*# **Cesaria Evora**: *Cabo Verde*# **Company Flow**: *Funcrusher Plus*# **Cornershop**: *When I Was Born For The 7th Time*# **Electric Wizard**: *Come My Fanatics*# **Foo Fighters**: *The Colour And The Shape*# **Gorky's Zygotik Mynci**: *Barafundle*# **Grandaddy**: *Under The Western Freeway*# **John Fahey**: *The Mill Pond*# **Mansun**: *Attack Of The Grey Lantern*# **Modest Mouse**: *The Lonesome Crowded West*# **Mogwai**: *Young Team*# **Mouse On Mars**: *Autoditacker*# **µ-Ziq**: *Lunatic Harness*# **Natacha Atlas**: *Halim*# **Photek**: *Modus Operandi*# **Robert Wyatt**: *Shleep*# **Sleater-Kinney**: *Dig Me Out*# **Smog**: *Red Apple Falls*# **Super Furry Animals**: *Radiator*# **Supergrass**: *In It For The Money*# **Teenage Fanclub**: *Songs From Northern Britain*# **The Flaming Lips**: *Zaireeka*# **Ween**: *The Mollusk*# **Wu-Tang Clan**: *Wu-Tang Forever*

ST. VINCENT.

NEM FÉLI A JÖVŐT.

ANNIE CLARK VITÁN FELÜL KORUNK EGYIK LEGFONTOSABB DALSZERZŐJE, AKI ALIG EGY ÉVTIZED ALATT INDIE-ÜDVÖSKÉBŐL ARTROCK-SZEKTAVEZÉRRÉ LÉPETT ELŐ, MELLESLEG VIRTUÓZ ÉS INNOVATÍV GITÁROS IS. ÖVÉ AZ UTÓBBI ÉVEK EGYIK LEGKÖVETKEZETESEBEN ÉPÍTETT ALBUMSOROZATA, MIKÖZBEN ZENEILEG NEM HASONLÍTHATÓ SENKI MÁSHOZ. ÖTÖDIK, *Masseduction* CÍMŰ, OKTÓBERI LEMEZE A KIVÉTELES KARRIER ÚJABB MEGLEPŐ FORDULATA.

KOLLÁR BÁLINT.

St. Vincent számára az elismerést a komplexen egyéni, alaposan megcsavart dalstruktúrák és a bámulatos gitárjáték mellett az agygas, sokrétű szövegek hozták meg. Lemezről-lemezre egyre több kritikus borult le innovatív tehetsége előtt, a szakmai tisztelet mellett népszerűsége is folyamatos emelkedésben van. Ma már olyanok versengenek a kegyeiért, mint Beck vagy David Byrne, a Nirvana tagjai pedig többek közt őt kérték fel, hogy a zenekar Rock And Roll Hall Of Fame-es beiktatásakor Kurt Cobain helyén gitározzon és énekeljen. Nem kérdés: ő a 21. század egyik kulcsfigurája a popzenében.

AZ ÖSZTÖNÖS GITÁRZSENI

„Nem volt exhibicionistább, mint bárki más a környezetében, de amikor kiállt a színpadra, szinte felrobbant, már a legelső alkalommal is” – emlékezett vissza Clark nagynénje, Patti Cathcart. A Tuck & Patti jazzduó egyik fele ott volt a tizenöt éves Annie első fellépésén, amikor Jimi Hendrix-től játszotta a *The Wind Cries Mary*-t – a felvételek alapján olyan vehemenciával és technikával, hogy egymaga kitétt egy egész zenekart. Saját bevallása szerint akko-

riban a legfőbb inspirációt a Pantera-gitáros, Dimebag Darrell jelentette számára, ám hamar túllépett rajta: megtanult mindkét kezével tapping-technikával játszani a hangszeren (ez az, amikor a pengetős kéz is a fogólapon matat), fingerpicking technikája (a *húrok ujjakkal való pengetése*) pedig már egészen fiatal korában sajátos volt. Ennek ellenére mereven elutasítja az akadémista szemléletet, hangsúlyozza, hogy nem tud kottát olvasni vagy tudatosan komponálni. Ahogy billentyűse, Daniel Mintseris fogalmaz: „Annie szelektíven használja a tudását, így tud megeremteni egy sajátos zenei nyelvet.” Nem véletlen, hogy bár felvették a Berklee College Of Musicra, két és fél év után otthagya azt, mert úgy érezte, hogy ott csak session-zenészeket képeznek, míg ő a saját útját akarta járni.

AZ INDIE KAMÉLEONJA

Bostonból előbb New Yorkba, majd Texasba költözött, ahol csatlakozott Tim DeLaughter legendásan soktagú (minimum huszonpáran vannak mindig) barokkprogpop-zenekarához, a The Polyphonic Spree-hez, majd Sufjan Stevens turnéegyütteséhez, miközben al-

kalomadtán olyanokkal dzsemelt, mint az avantgárd gitáros Glenn Branca. Ekkoriban vette fel a St. Vincent nevet is, Nick Cave *There She Goes, My Beautiful World* című dala után. A név azt a kórházat jelöli, ahol a részeges walesi költőfejedeleme, Dylan Thomas meghalt (tágabb értelemben pedig a „költészet halálára” is utal). *Marry Me* című első, 2007-es lemezén még szinte minden hangszeren egyedül játszott, a végeredmény pedig tíz év távlatából is lenyűgöző: Kate Bush-, a *Lodger*-korszakbeli Bowie- és Radiohead-emlékképek törnek elő, helyenként olyan, mint egy rockopera, mások zajtorpedók egymásutánja. Bár Clark manapság azt mondja róla, hogy egy idealizált világot mutat be egy tapasztalatlan ember szemszögéből, már ekkor megmutatkozott, milyen elképesztő érzékkel tud csavarni egyet a normalitás látszólagos érzetén egy váratlan hangmintával vagy egy meglepő szövegrészlettel. A nyitó *Now, Now* különösen fontos, a maga „I'm not any, any, any, any, any, anything...” sorával – egyfajta ars poeticaként jelezte, hogy legnagyobb ikonjához, David Bowie-hoz hasonlóan ő is imidzs- és stílusváltások sorozataként képzeli el karrierjét,

a szélesebb közönség által látható képet mindig az aktuális művészi döntéseihez igazítva.

ARTROCK TECHNICOLORBAN

Emiatt talán már nem is meglepő, hogy a folytatás, a 2009-es *Actor* kapcsán olyanokat nyilatkozott, hogy a számok írásakor rengeteg Prince-t hallgatott, rengeteg Disney-klaszszikust nézett és „egy Technicolor-albumot” szeretett volna megvalósítani. A tipikus „nehéz második lemez”-szindróma azonban őt is utolérte, az eredeti felvételekből csak a fűvös és vonós hangszeres részeket tartotta meg, minden mást újravett John Congleton producerrel. Bár a hatások, valamint előző zenekarainak hatása még mindig tetten érhető – Sufjan Stevens barokkos hangszerelése, a Polyphonic Spree álomszerű tudatfolyama –, Clark eddigre már végképp megtalálta saját hangját. Ahogy egy kritikus fogalmazott: „*mint ha egy indie-rock-rajongó Dr. Frankensteinként összerakta volna az ideális zenészt*”.

A tizenegy szám egyfajta duett (vagy párbaj) a tudatalattijában fészkelő érzelmek, valamint elképesztő dalszerzői vénája között, burjánzó kreativitásba, váratlan megoldásokba és kényelmentlen szövegekbe csomagolva. Hasonló kvalitásokkal már a *Marry Me* is rendelkezett, akkoriban viszont még nem tudta ennyire jól összefésülni a különböző elemeket, a dalszövegek szolgálatába állítani a zenét és magát a dalnak a struktúráját.

MARILYN MONROE ÉS STEVE ALBINI PIRULÁKON

Azonban bármiről is énekelt, mindig érezhető volt egyfajta távolságtartás dalaiban, mintha ő csak pusztá krónikása lenne a történéseknek.

Aztán jött 2011-ben a *Strange Mercy*.

A lemez, amit nevezhetnénk akár Annie Clark *Fekete hattűjének*, hiszen a filmbeli Natalie Portmanhez hasonlóan ő is magáévá tette a benne lakozó sötétséget. A címét (és a *Surgeon* egyes szövegrészeit) Marilyn Monroe naplójából, valamint Eric Rohmer filmművészetéből kölcsönző album központi témáját kötöttségeink, függőségeink, valamint az azokból való szabadulás adja. El tudjuk nyomni magunkban a fájdalmat? Magunkévá tudjuk tenni, hogy ezáltal egy teljesebb emberre váljunk? „*Az igazat megvallva annyira természetes már nekem, hogy belerakom magamat a gitárjátékomba, hogy már nem is igazán tudok beszélni róla. Nem tudom elképzelni az életemet úgy, hogy mást csináljak. Alkalmatlan vagyok a zenélésen kívül bármire*” – vallott erről a *The Guardian*nak adott interjújában.

A hangszer fontosságát talán még jobban jelzi, hogy míg az *Actor* dalvázlatait GarageBanddel rakta össze, addig a technológiától besokallva a *Strange Mercy* mindegyik számát gitáron komponálta. Ez, valamint a cél, hogy olyan dalokat írjon „amik koncerteken élnek igazán”, egy harapósabb, keményebb megszólalást eredményezett. Nem csoda, hogy pont ekkoriban dolgozott fel két Big Black-számot is.

ST. VINCENT > DAVID BYRNE

Szintén a *Strange Mercy* kapcsán beszélt sokat arról, hogy az erőviszonyok, a hatalom dinamikája, a szubverzív emberek mindig foglalkoztatták – beleértve magát is. Így talán már nem is olyan meglepő, hogy a Talking Heads-vezér David Byrne-nel közös lemez (*Love This Giant*, 2012) ötlete is tőle származik. Mindkét művész távoli szemlélője az emberiségnek, az emberiség pszichés állapotának és a mindennapok teatralitásainak – ráadásul képesek egyszerre szenvedélyes, slágeres, mégsem magától értetődően fülbemászó dalokat írni. A felvezetésnek megfelelően a hároméves közös online munka [alig párszor voltak együtt a stúdióban] manifesztációján Clark gitárobotikája háttérbe szorul, inkább Byrne szólómunkái lehettek az irányadók. A végeredmény pedig új fénytörésben mutatja mindkét előadót, akik mintha „zenei” gúnyát cseréltek volna – ahogy erre az ötletre a borító is rájátszik –, ahelyett hogy markánsan új területekre lökték volna a másikat.

HUSZONEGYEDIK SZÁZADI SZEKTAVEZÉR

A *Love This Giant* turnéja után Clark rögtön elkezdte írni negyedik szólóalbumát, amelyről már a megjelenése előtt azt nyilatkozta, hogy azon megtalálta saját, „igazi” hangját. Persze korábban sem kellett neki nagyon keresgélnie, már a *Strange Mercy* is egy igazán kiforrott előadót mutatott, több idézőjelbe tett slágerrel és

bármikor felismerhető hangzással; a dalszerző-előadó azonban 2014-ben minden értelemben felült az artrock trónjára. Közreműködött a Swans *To Be Kind* című lemezén, a Nirvana vendégeként énekelte a *Lithium*ot a zenekar Rock And Roll Hall Of Fame-beiktatásán, háromnegyed órás koncertet adott a Letterman Show-ban. Emellé még a művésznévét címnek megtevő LP karrierje addigi csúcsműve lett, mondhatni a St. Vincent-lemez platóni ideája. Egyszerre édeni és posztapokaliptikus, ismerős, de mintha mégis egy távoli világból szólna, a David Byrne-kollaboráció kedvéért félretett gitárjátéka itt senkiéhez sem hasonlítható, miközben a szövegek remekül mondják el, milyen létezni a mindent átszövő internet korában. A borítón egy jövőből érkező szektavezérként pózol Annie, aki megosztotta velünk vízióját és mi meghajlottunk előtte.

MASSEDUCTION, 2017

„*Minden lemezemnek van egy archetípusa. A Strange Mercy-é a pirulákon élő háziasszony. A St. Vincenté a nem túl távoli jövőből érkező szektavezér. De a Masseduction más, eléggé egyes szám első személy szemszögből íródott. Persze nem tudod majd leellenőrizni a tényleket, de ha érdekel az életem, hallgasd meg az albumot*” – nyilatkozta idén a művész. A végeredmény pedig egy kevésbé experimentális, new wave-vel, funkkel és áramvonalasított popzenével is kacérkodó, erősen autobiografikus lemez. Bár a közreműködők listájának hosszánál (többek közt Jenny Lewis, Kamasi Washington, Sounwave) már csak a producer személye meglepőbb (a Taylor Swifttel és Lorde-dal is dolgozó popmágus, Jack Antonoff), az összkép tagadhatatlanul St. Vincent. Mégis, melyik másik azonnal felismerhető játéku gitárosnak jutna eszébe addig gyúrni a hangszer hangzását, ameddig már nem is emlékezett rá? Ezek ellenére a *Masseduction*ben a legmelegpőbb az a fajta kihívó, szexi tónus, amit a dalok megütnek. Annie Clark fokozatosan mutatta meg magát szövegeiben, míg mostanra eljutott a fent taglalt állapotba, vagy ahogyan Antonoff fogalmazott: az olyan sorokhoz, amiket magadra akarsz tetováltatni. A glittertől csillogó felszín alatt azonban ott lappang egyfajta szomorúság: Clark az elmúlt tíz évben szinte megállás nélkül turnézott, az idegei felmondták a szolgálatot, ráadásul több ikonjának (David Bowie, Prince) halála mellett egy családi tragédia és Cara Delevingne modellel való szakítása is árnyékot vetett a dalírás folyamatára. Ám amikor a zárószámban azt ismételteti, hogy „*it's not over yet*” – közvetlenül azután, hogy bevallotta, gondolkodott már az öngyilkosságon –, akkor mi is vele együtt merítünk erőt zenéjéből.

A KORTÁRS KLASSZIKUS ZENE POPSZTÁRJAI.

A DJ, A SAMPLING ATYJA ÉS AKI ISTEN HANGJÁT SZÓLALTATJA.

A STREAMINGFELÜLETEK HANGULATALAPÚ LEJÁTSZÁSI LISTÁINAK KÖSZÖNHETŐEN AZ UTÓBBI ÉVEKBEN ÚJBÓL ELŐTÉRBE KERÜLT A KLASSZIKUS ZENE, A MŰFAJ BEVÉTELEI REKORDOKAT DÖNTÖGETNEK. A POP FELŐL ÉRKEZŐ – FŐLEG IZLANDI – MODERN KLASSZIKUSOK NÉPSZERŰSÉGE SZINTÉN AZ EGEKBEN. DE KIK A KOMOLYZENE IGAZI ÉLŐ KLASSZIKUSAI, AKIK RÁADÁSUL A POPZENÉSZEKRE IS NAGY HATÁST GYAKOROLNAK? LÁSSUK, AMI AZ ISKOLAI ZENEOKTATÁSBÓL KIMARAD: KIK IS KORUNK LEGNAGYOBB ZENESZERZŐI?

VARGA ZSÓFIA.

A filmzeneivel széles körben ismertté vált Michael Nyman közelgő budapesti koncertje [november 6-án vezényli *Best Of* programját az Erkel Színházban]; a minimalizmus legnépszerűbb képviselője, Philip Glass szeptember végén megjelent új lemeze [a *Jane* című természet-dokumentumfilmhez komponálta]; valamint a filmzene-komponistaként jelentősebb, 88 éves Ennio Morricone október 18-i Budapest Sportaréna-fellépése együtt jó apropó arra, hogy közelebbről megvizsgáljuk a kortárs klasszikus zenét és röviden áttekintsük, hogyan alakult a huszadik század második felétől a komolyzene, és kik a popzenét is inspiráló meghatározó alakjai.

A zene éppúgy, mint más művészeti ágak, sokáig korszakosan fejlődött – aztán ez a progresszió a huszadik századtól felgyorsult, egyre nagyobb sebességfokozatba kapcsol. Mára az élet összes többi területéhez hasonlóan évről évre váltják egymást a különböző trendek,

a popzenében például nincs már igazán uralkodó korstílus, mint az előző században volt a rock vagy épp a disco, helyette minden ágazat képviselői egymás mellett alkotnak, egyszerre. A bőség zavara miatt el lehet siklani afőlött, hogy a fősodorból kikerült irányzatok továbbra is léteznek – pedig ha a punk nem, akkor a klasszikus zene főleg nem halott.

A KLASSZIKUS ZENE FÉNYKORA

A klasszikus zene, vagyis ami nem jazz, pop, alkalmazott zene (filmes vagy színházi, de azért itt akadnak átfedések) vagy népzene, eredetét tekintve a Római Birodalom bukásáig, a középkor kezdetéig nyúlik vissza. Nagyjából kilencszáz év középkori zene után jött el a reneszánsz kétszáz éve, majd százötven évig dominált a barokk, a korai ezerhétszázados évektől 1820-ig a klasszika, aztán a 19. század elejétől a romantika – tehát nagy vonalakban megfigyelhető, hogy az új irányok egyre rövidebb időszakokat ölelnek fel. A huszadik szá-

zad zenéje már igazán sok ágra bontható, ezek pedig sokszor átfedésben is vannak – a Debussy- és Ravel-féle impresszionizmus még nem is ért a csúcspontjára, amikor időközben a századfordulón megjelent a modernizmus, ennek zeneszerzői ráadásul több más stílusban is egyszerre alkotnak. Elődeivel ellentétben ez az irányzat már közel sem homogén, és innentől kezdve általánosan is jellemző a komolyzene atomizálódása.

NÖVEKVŐ KÁOSZ

A huszadik század elején a zeneszerzők elkezdték felrúgni az addig lefektetett szabályokat és szokásokat: 1913-ban Sztravinszkij *Tavaszi áldozat* című darabjával átalakította a ritmusszerkezetről alkotott elképzeléseket, de már komponált repetitív darabokat is, közben Schönberg révén megjelent a harmonikus hangzást fellazító és felrúgó atonalitás és a dodekafónia, illetve amolyan retróként egy neoklasszicista hullám is végigvonult

a zenei életen. Ugrásszerűen megnőtt az irányzatok száma: Erik Satie avantgárd komponista a későbbi minimalizmus előfutára volt, a harmincas években a technikai fejlődést felismerve megszületett a musique concrète, Stockhausen és Varèse elektronikus hangokkal kezdett kísérletezni – a névsort sokáig lehetne bővíteni és részletezni. Időközben azonban megjelent a popzene és átvette az uralmat.

POP VS KLASSZIKUSOK

Az 1930-as évek közepére Európába beszivárogtak az amerikai hatások – már egyaránt létezett a blues, a swing és a jazz, illetve ezek egyre több alfaja, 1954-től pedig ugye jött a rock'n'roll-forradalom és Elvis. A klasszikus zene a tömegek számára leginkább már csak fel- és átdolgozások által (például Liberace Las Vegas-i sztáronzongorista átköltéseiben, akinek műsorát az ötvenes években harmincmillió ember látta) és filmekben jelent meg. A posztmodern komponisták nagyban befolyásolták, ihlették a filmzenék világát – John Williams híres *Star Wars*-témája például Gustav Holst *A bolygók* című művéből merített, és ahogyan majd később látjuk, a kortárs klasszikus szerzőknek is Hollywood lett a mecénása. A legtöbb zenehallgató meg amúgy is a filmzenék révén találkozik (kortárs) klasszikus jellegű muzsikával.

Bár a pop és a klasszikus zene szétvált, továbbra is érintkeznek egymással. Utóbbi műfajból egyre többen kezdtek el elektronikus komponálni (ezen a területen leginkább az ambient a közös metszet), illetve hangszereket kölcsönöz egymásnak a két világ: az elektronika megjelent a szimfonikus zenekaroknál, klasszikus zenét játszó orchestrák pedig nem egyszer dolgoznak fel vagy kísérnek popzenét – ilyen például Jon Lord 1969-es *Concerto For Group And Orchestra*-ja, ami az angol Királyi Filharmonikusok kollaborációjára a Deep Purple-lel. Számos stílusközi fúzió jött létre, az is előfordult, hogy teljes darabokat vett át a popzene – az Emerson, Lake & Palmer progrock-feldolgozást csinált Muszorgszkij *Egy kiállítás képei* művéből, de hasonlót tett Tomita Iszao japán zeneszerző, aki albumai jelentős részét klasszikus darabok elektronikus feldolgozásának szentelte. A színházakban rockoperák jelentek meg, a poplemezeken szimfonikus elemek (lásd mondjuk The Divine Comedy munkásságát), továbbá a klasszikus zene rejtetten rengeteg slágernek vált részévé. Vegyük például Pachelbel barokk zeneszerző *D-dúr kánonját*, ami a popban a legtöbbet idézett, koppintott darab: Kylie Minogue *I Should Be So Lucky*-jától a Farm *All Together Now*-ján keresztül a Pet Shop Boys *Go West*-jéig számtalan slágernek egyaránt ez az alapja. A pop- és

/ Arvo Pärt

/ Krzysztof Penderecki

/ Steve Reich

/ Philip Glass

/ John Cage

/ Michael Nyman

a klasszikus zene kölcsönhatása a huszonegyedik századra sem szorult vissza, a Samuel Barber-vonósnyegest feldolgozó, kétezres évek eleji *Adagio For Strings* Tiëstőtől, aztán Lady Gaga Bachot beépítő *Bad Romance*-e vagy a Clean Bandit folyamatos elektroklasszikus törekvései mellett is gyakran talál egymásra a két világ.

POSZTMODERN, EXPERIMENTÁLIS, KORTÁRS

Visszatérve a zenetörténehez, a klasszikus zene a háttérbe szorítása ellenére bizony fejlődött az elmúlt hatvan-hetven évben is, leginkább egy-egy úttörő zseni által: John Cage a hatvanas évektől kezdve jelentősen átforgatta az addigi zenefogalmat, 4'33"-ja bebizonyította, hogy a csend is zene, mégpedig olyan, amelyben az előadónak egyetlen hangot sem kell lejátszania. A hatvanas-hetvenes években a minimalisták, élen La Monte Younggal (akit Steve Reich, Philip Glass és a leginkább ambientes hatású Terry Riley követett) ismétlésre alapuló művek egész sorát adták ki és juttatták el velük a komolyzenét popfülekbe. De Cage-ék továbbvitték a fluxust is (neodada zajzenével kísért összművészetben), melynek szintén La Monte Young mellett George Brecht is kiemelkedő alkotója volt. La Monte Young legfőbb érdeme azonban a drone zene megalkotása (akkoriban úgy hívták: dream music), az órákig kitarított hangok katarzisteremtő erejét számos rockzenei stílus vette át a krautrocktól, a shoegaze-en és a Sunn O)))-féle drone metalon át a dark ambientig.

A John Cage nevével fémjelmezhető New York-i experimentális klasszikus zene idővel aztán tényleg nehezen meghúzható határok közé került: Rhys Chatham vagy Glenn Branca gitárorchestrái klasszikus vagy rockzenék? És John Zorn zenekari művei? Avantgárd az egyszerűsítő gyűjtőszó, amibe beleférek Phil Niblock hangtextúrái, Charlemagne Palestine intenzív minimalizmusa, Tony Conrad hegedűs zajzenéje. A 21. századi nyugati klasszikus zene nagyjai (John Adams-tól Roxanna Panufniken át Michael Nymanig) egyetértettek abban, hogy a klasszikus zene ma már annyira sokrétű, hogy stílusok helyett az egyes személyiségek, alkotók dominálják.

A huszadik század legnagyobb zeneszerzői közül többen nem olyan régen haltak meg: a második világháború utáni klasszikus zene óriása, Pierre Boulez 2016-ban, a disszonáns modernizmus és a szakrális minimalizmus mestere, Henryk Górecki 2010-ben, de még Karlheinz Stockhausen is alig tíz éve, 2007-ben, a mikropolifóniával elhíresült Ligeti György pedig bő tíz éve, 2006-ban. Sokan azonban még élnek az elmúlt század második felének meghatározói közül, és mint láthatjuk, idős koruk ellenére még javában koncerteznek és alkotnak. Az alábbi öt meghatározó komponista listája persze még bőven bővíthető a posztminimalista Gavin Bryars-tól kezdve a folyamatos zene ideáját felvető Lubomyr Melnyken, a popzenét klasszicizáló (és szintén nemrég Budapesten koncertezett) Ludovico Einaudin át a világzenét a klasszikus zenébe beemelő Jon Hassellig és tovább.

KRZYSZTOF PENDERECKI (1933-)

aki közös lemezt adott ki a Radiohead gitárosával

Penderecki hatéves kora óta minden nap komponál, rengeteg stílusban alkotott, mégis a hatvanas évekbeli munkássága tette igazán híressé – ekkor ugyanis klasszikus vonós hangszerekből csalt elő különféle módszerekkel addig nem ismert hangokat, darabjai szinte tisztán zajhatásúakká váltak. A hagyományostól eltérő játéktechnikai és hangfűrtöket alkalmazó szokatlan kompozíciói bár diszsonánsnak és fülsértőnek tűnhetnek, valójában inkább gyönyörűek – ráadásul nem is akárcsi, a Radiohead géniusz gitárosa, Jonny Greenwood állítja ezt legbiztosabban, aki Penderecki egyik legnagyobb rajongója. Hatása így a Radioheaden is tetten érhető, Greenwooddal még közös albumot is kiadtak 2012-ben. És ez még nem minden, hiszen Penderecki feltalált egy új hangszert, a tubafont, illetve több filmhez írt kísérőzenét, ilyenek például a *Viharsziget* vagy a *Ragyogás*. Ezeknél is aktuálisabb, hogy a *Gyászzene Hiroshima áldozatainak emlé-*

/ Nico Muhly

MODERN KLASSZIKUSOK

Szintén a klasszikus zene kortárs népszerűségét jelzik az elmúlt bő tíz év popzene felől érkező komoly törekvései. Számos komponista mozog a határterületen, klasszikus műveik és azok népszerűsége elvezethet Pendereckiékhez. **Chilly Gonzales** 2004-es *Solo Pianója* nagyhatású, **Nils Frahm** zongorajátékát keresztezi elektronikával, a szupertermékeny **Nico Muhly** mindenféle komolyzenei formátumban alkot, de emellett Björknnek is komponált már és innen nem meglepő kapcsolata az izlandi gyökerű Bedroom Communityvel, amelyben leginkább szintén a klasszikus zene és az elektronika találkozik. Lemezkiadós társa, **Valgeir Sigurðsson** és a többi fontos izlandi, **Jóhann Jóhannsson** és **Ólafur Arnalds** az elektroakusztikát klasszikus kompozíciós hatásokkal összeeresztő munkássága azonban még csak a jéghegy csúcsa.

kére című darabját a *Twin Peaks* új évadának három részében is hallhatjuk.

ARVO PÄRT (1935-)

aki Isten hangját hozza le a földre és mindenkire hatott

„Arvo Pärtot hallgatni olyan, mint Isten közelében lenni”, illetve „Arvo Pärt egy olyan komoly zeneszerző, aki – a maga érzékeny módján – az egész évszázad viszályait magában hordozza” – utóbbit már Björk nyilatkozta egy 1997-es felvételen, és mindkét állítás találó: a gregorián énekek nyugodtsága, a Pärt által kifejlesztett tintinnabuli és a „hallhatóvá váló csend” egyszerűen mindenkit megérint és elvarázsol. Pärt a legtöbbet előadott kortárs klasszikus zeneszerzők egyike, Nick Cave, Thom Yorke, PJ Harvey és Keith Jarrett egyaránt hatásként nevezik meg, dj-k, raperek és metázenekarok hangmintázzák műveit. Franz Ferdinand, Arcade Fire, Mogwai, SunnO))), Neurosis, Coil, Nurse With Wound és Einstürzende Neubauten: ez csupán néhány nevet a rengeteg előadó és zenekar közül, akiket megihletett és akik kedvenceik közé sorolják. Bár nem ír filmzenét, kompozícióit sokszor felhasználják rendezők – példa erre Paul Thomas Anderson *Vérző olaja*, a Russel Crowe és Al Pacino főszereplésével készült 1999-es *A bennfentes* valamint a néhány évvel ezelőtti Oscar-díjas *Gravitáció* trailer.

STEVE REICH (1936-)

aki a sampling atyja

Ahogy egy kritikus fogalmazott, Reich „azon maroknyi élő zeneszerző egyike, aki jogosan állíthatja, hogy megváltoztatta a zene történetének irányát.” Mindennek okát a zenetörténetesek a szerző gyermekkorában vélik felfedezni – az Amerikát átszelő vonatutak végtelen monotonitása fordíthatta a fiatal Steve-et a repetitív komponálás felé. A hatvanas évektől kezdve általánossá vált műveiben bizonyos alapdallamok makacs, végtelenített ismétlődése, ezzel a minimalizmus úttörőjévé vált. Kísérletezése az emberi test hangképzési formáitól (*Clapping Music*, 1989) kezdve a gamelán ütőhangszerekre is kiterjedt, de magnószalagok, máshonnan kiragadott és újradolgozott hangrészletek ugyancsak kísérik munkásságát. A Rolling Stone 1999-ben a sampling atyjának nevezte, mások pedig a minimalizmust egész egyszerűen „magasabb díszkő”-nak könyvelték el, utalva a repetíció popzenére, főképp ugye a diszkóra mért óriási hatására. Reich például Brian Enóra, ezáltal pedig az ambient megszületésére is nagy befolyással volt, de megihlette többek között David Bowie-t vagy épp a Tangerine Dreamet is.

PHILIP GLASS (1937-)

aki matematika-fizika szakos doktorátusa után döntött úgy, mégis zenesész lesz

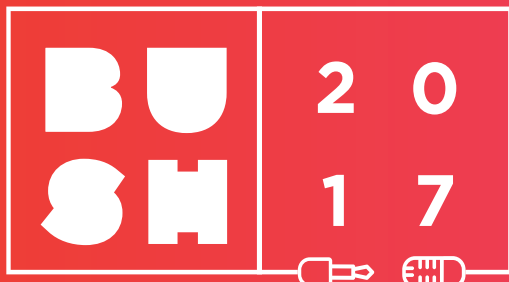
Ironikus módon Glass felemelkedése részben pont annak köszönhető, hogy a negyvenes években az emberek már kevesebb klasszikus zenei felvételt vettek, így lemezbolt-tulajdonos apja hazahordta a nem fogyó Beethovent, Sosztakovicsot és Bartókot gyermekeinek. Glass kísérletezett a dodekafóniával és a minimalizmussal, később erőteljesebben kialakult egyéni stílusa, operákat, szimfóniákat, versenyműveket, zenekari műveket ír, rendkívül termékeny és sodró hatású darabjaival rendkívül népszerű zeneszerző. A kultikus *Koyaanisqatsi* filmzenével széles tömegek előtt tette ismertté a minimalizmust, magát pedig Hollywoodban is sikeres komponistává: a *Kundun*, *Az órák* és az *Egy botrány részletei* filmzenéit Oscar-díjra jelölték. Kollaborációi szinte minden művészeti területre kiterjednek, életművében találkozhatunk zenészekkel, írókkal, koreográfusokkal és vizuális művészekkel, alkotótársai közé tartozik David Bowie, Mick Jagger, Patti Smith, Leonard Cohen, Aphex Twin, Allen Ginsberg, Woody Allen vagy épp Doris Lessing. A minimalista megnevezést követően elutasítja – az csak a hetvenes évekbeli munkásságára igaz, mára zenéje többek között az ambienthez, rockhoz és a világzenéhez is kötődik.

MICHAEL NYMAN (1944-)

aki szinte dj-ként komponál zenei emlékeiből új darabokat

Az elsősorban az opera műfajában alkotó angol zeneszerző életműve librettóktól kezdve zenei témájú könyvön (tőle származik a minimalizmus kifejezés!), a The Flying Lizards-szal vagy épp Damon Albarnnal közös kollaborációkon át egészen a film- és videojátékenig terjed. Saját bevallása szerint „*nincs semmi, ami ne lett volna korábban*”, zenéjét az alapoktól való feltalálás helyett inkább öntudatlanul más, általa korábban hallott művekből illeszti össze. Michael Nyman tehát egyfajta klasszikus zenei dj, aki „rákattant a barokkra”, művei gazdagok fúvósokban és vonósokban, de a csembaló is gyakran megszólal nála. Filmzenei munkássága kiemelkedő, ő írta például *A zongoralecke* zenéjét, de legjobb ilyen jellegű zenéi a brit függetlenfilmes Peter Greenaway alkotásaiban szólnak. Fellépett a Portsmouth Sinfóniával is, ami popklasszikusokat hangszerel át nagyzenekarra – Nyman ezt azóta is az egyik legutolsó alkalmként tartja számon, amikor a klasszikus zene meg tudta nevetetni.

BUDAPEST
SHOWCASE HUB
2017. NOVEMBER 15-17.

KELELETI NYITÁS

FESZTIVÁL A SZOMSZÉDEKKAL

ACUTE DOSE · CZ AGIM · PL ALISE JOSTE · LV BEISSOUL & EINIUS · LT
BLAHALOUISIANA · HU BULP · SK BYRON · RO DEEP GLAZE · HU
DOPE CALYPSO · HU HELEN · RO IVAN & THE PARAZOL · HU
KAMP! · PL KOLOAH · UA LAZER VIKING · CZ LOR · PL LUIDVOX · RU
MART AVI · EE MIDDLEMIST RED · HU MÏUS · HU MUSTELIDE · BY
NLV · HR NOËP · EE PANIVALKOVA · UA PERSONS FROM PORLOCK · SK
POLIFAUNA · LV STEPA · RS STRAIGHT MICKEY AND THE BOYZ · RS
SUPER BESSE · BY THE BLACK ROOM · HR THE QUALITONS · HU
TOLSTOYS · SK TORUL · SK WET RED · RU

atvrium

INSTANT

 KUPLUNG

ROBOT

NAPIJEGY: 2500 Ft / Minden helyszín - 1000 Ft / Egy helyszín

BUDAPESTSHOWCASEHUB.COM

Halász Judit, Bermuda

GENERÁCIÓKON ÁTÍVELŐ KÖZREMŰKÖDÉSEK.

REAKTIVÁLÁS.

A BERMUDA ZENEKAR *Képeslapok* című, LEGÚJABB SZERZEMÉNYÉBEN FELTŰNIK A MAGYAR NYELVŰ GYEREKDALOK KIRÁLYNŐJE, HALÁSZ JUDIT, AKI ÉVTIZEDEKKEL EZELŐTT MAGA MÖGÖTT HAGYTA A HAGYOMÁNYOS POPZENE VILÁGÁT. MEGLEPŐ, GENERÁCIÓKON ÁTÍVELŐ KÖZREMŰKÖDÉSEK? ITT EGY CSOKORNYI BELŐLÜK!

FURA/FEAT.-EK

A generációs szakadék leglátványosabb popzenei áthidalása, amikor két teljesen eltérő kulturális közegekből érkező előadó áll össze egy dal erejéig. Ezekben az esetekben már maga a különbözőség izgalmassá, érdekessé teheti a dalt, ahogyan történt az Marc Almond és Gene Pitney találkozásakor a *Something's Gotten Hold Of My Heart*-ban. Az 1967-ben Pitney által is már feldolgozásként sikerre vitt számot Almond eredetileg szólóban rögzítette 1988-as nagylemezére, de az átdolgozást hallva Pitney felajánlotta az egykori Soft Cell-énekesnek a közreműködését és így tető alá hoztak egy igazán váratlan No. 1 slágert.

Ennél is komolyabb és hosszabban tartó hatása volt a Pet Shop Boys és Dusty Springfield egy évvel korábbi kollaborációjának. A *What Have I Done To Deserve This?*-hez Neil Tennant frontember megkereste a szinte elfeledett énekesnőt és a toplistás dal visszahelyezte a rivaldafénybe a hatvanas évek egyik nagy souldiváját. Tennant és PSB-s párja, Chris Lowe pedig olyan jó segítőtársnak bizonyultak, hogy Springfield comeback LP-jét, az 1990-es *Reputation* is ők rakták össze – jobb és

slágeresebb részében. A Pet Shop Boys aztán 1989-ben egy másik régi sztárt, Liza Minnellit is reaktívált.

Persze olyan is előfordul, hogy nem újra-ha-nem lényegében beindít egy karriert fiatalokkal való közösködés. Ez történt a blues-zenész R.L. Burnside esetében, aki évtizedekig viszonylag a radar alatt mozgott, ám amikor Jon Spencer 1995-ben felfigyelt rá, akkor nemcsak közös turnéra indult vele, de Blues Explosion nevű zenekarával egy év múlva még lemezt (*A Ass Pocket Of Whiskey*) is készített az akkor már majdnem hetvenéves gitáros-énekesnek, aki ezzel komolyan befutott.

Mindez persze csak a jéghegy csúcsa, bőven akad még említésre méltó hasonló kollab. A kilencvenes évek elején Little Richard a Living Colour *Elvis Is Dead* című slágerében szövegelt, 2010-ben Robert Smith a Crystal Castles *Not In Love* című számában énekel hamisítatlan cure-os hangvételben, Elton John pedig 15 éve a Blue nevű viszonylag sikeres fiúzenekarnak segített be saját klasszikusa, a *Sorry Seems To Be The Hardest Word* feldolgozásába. A Blue egyébként ugyanezt eljátszotta

Stevie Wonderrel is, annak *Signed, Sealed, Delivered I'm Yours* című dalával. Mostanában a Kanye West-Paul McCartney volt a generációkon átívelő meghökkentő párosítás, igaz Macca már Michael Jacksonnal közös 83-as duettjeik is másik érárt képviselt.

A minden idők legmeglepőbb, sőt talán inkább legfurább duettje cím azonban David Bowie és Bing Crosby közös előadását illeti. Őket nem az egymás iránti rajongás vitte az együttműködés felé (Bowie anyukájának akart kedveskedni, Crosby talán a gyerekeinek), de ettől független

Kovács Kati, The Qualitons

lenül az 1977-ben felvett, 1982-ben megjelent *Peace On Earth/Little Drummer Boy* hatalmas siker és igazi karácsonyi klasszikus lett.

MAGYAR KM.-EK

A Bermuda Halász Judittal közös dala azért is érdekes, mert itthon mintha az idősebb generáció felől erősebb lenne az elzárkózás a fiatalok irányába. Persze azért akadnak kivételek. A legizgalmasabb együttműködésnek mindenképpen Kovács Kati és a The Qualitons közös fellépései számítanak, amelyek perfekt egymásra találások voltak és új, fiatal közönséghez juttatták el az énekesnőt (sőt, talán fordítva, a zenekarra nézve is igaz lehet ez). Hasonló ihletéssel született alkalmi projekt volt Galla Miklós színpadra lépése

a Mocsok1Kölykök zenekarral, amikor is a humorista hosszú idő után újra koncertet adott régi GM49-es dalokkal. Szintén főleg koncertekre szorítkozott Presser Gábor és Rúza Magdi párosa, ők két évvel ezelőtt *Angyal Mellettem* címmel indultak közös országos turnéra. Mondjuk a tehetségkutatók világát érdemes külön kezelni, az itthon túlságosan is meghatározó műsorokban rendre előfordul ilyen alkalmi közös produkció. Ezekon túl érdemes még megemlíteni Cseh Tamás és a Republic *Levélváltás* című, egymás dalait előadó albumát, illetve a zenekar énekesének, Cipőnek Koncz Zsuzsával énekelt számait. Az eltérő korszakok keresztezésére hazai példa még a Rapülök Somló Tamással feldobott LGT-feldolgozása, a *Nem adam fel* is.

„NEM GEGNEK SZÁNTUK.”

ÉS MIT MOND A BERMUDA AZ ÚJ, HALÁSZ JUDITALL KÖZÖS SZÁMRÓL?

Honnan jött az ötlet, hogy Halász Judittal közösen készítenetek dalt?

Urbán Dániel: Ez már évekkkel ezelőtti dalkezdeményünk, aminél első visszahallgatásra beugrott, hogy milyen jó lenne Halász Judittal együtt előadni. Nagyon szeretjük a még nem gyerekdaloknak szánt korai felvételeit is és szerettünk volna egy ilyen kedves emberi hangot a dalba. Nem gegnek szántuk, egyszerűen azt éreztük, hogy érdekes lenne és jól állna a számnak ez az ismerős hang. Ezért nem is fejeztük be a szerzeményt egészen addig, amíg nem lett reális esély arra, hogy ez végül megvalósulhat idén. Még mindig hihetetlen.

Nehéz volt összehozni? Mennyire volt nyitott az énekesnő?

Urbán Dániel: Nem tudom, mi számít nehéznek egy élő legendával való együttműködés esetén, de remélem, nem tiszteletlenség azt mondani, hogy meglepően egyszerű volt. A kvázi kész dalt megmutattuk neki és vártuk a választ. Hetekig. Aztán amikor már úgy gondoltuk, hogy nem lesz semmi az egészből, egyszer csak jött a hír, hogy „ez egy nagyon szép dal, menjünk, énekeljük fel!” Egy abszolút nyitott és érdeklődő művészt ismertünk meg. Persze nehéz és nem is lenne szép másokat elemezni egy ilyen közös munka után, de az őszinte véleményemet tükrözi a hála, amivel a remek és baráti közös munka után tartozom.

Hogy érzitek, az idősebb zenész generáció tagjai úgy általában mennyire nyitottak az együttműködésre a fiatalabbakkal? És a fiatalabbaknál ez az igény mennyire merül fel? Úgy tűnik, hogy nálatok visszatérő motí-

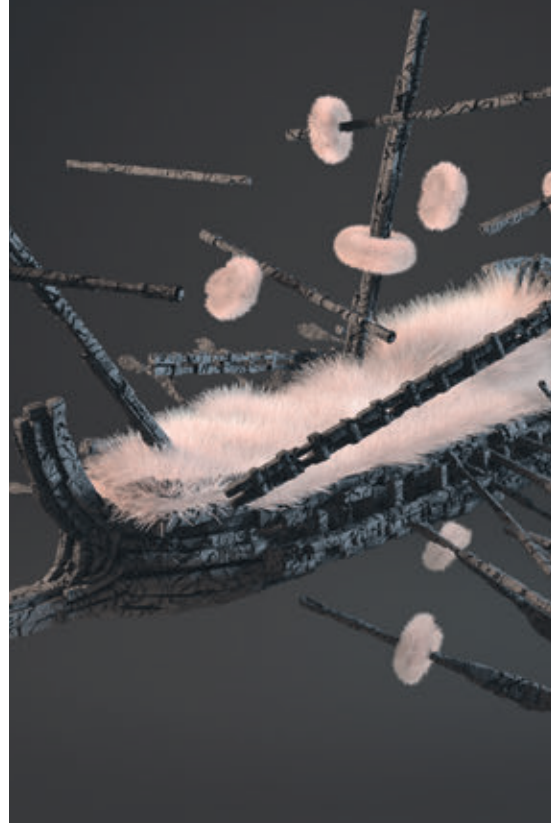
vumról van szó. A London klipében szerepelt Som Lajos. A Szólj, ha indulunkban eredetileg Demjén Ferencsel szerettedek volna együttműködni, ami végül nem jött össze. Alapvetően honnan jön nálatok az igény ezekre a kollaborációkra?

Mórocz Tamás: Vegyes érzéseim vannak az efféle featuringekkel kapcsolatban. Nekem az a fontos, hogy egy dalba mennyire passzol bele, vagy mennyire teszi azt érdekessé egy más műfajban, vagy korszakban alkotó előadó meghívása. Ebben az esetben azért nem jöttünk ki évekig a dallal, mert vártuk, hogy egy bizonyos hang belekerüljön. Az viszont taszít, amikor egy előadó viccből vagy remélt reklámértékből beleerőltet valakit egy olyan zenébe, amivel aztán a meghívott művész nehezen azonosul. Som Lajos klipes szereplése egyébként onnan ered, hogy Dani óriási Píramis-rajongó, és jó barátságot ápolnak Lajossal. Ez esetben inkább számunkra volt jelentősége a szereplésének, és nem az számított, hogy ki is az a Som Lajos az emberek szemében.

Hogy a zenekarnak lesz-e a jövőben hasonló együttműködése, azt még a tagok sem tudják, egyelőre a legújabb dalra és a koncertezésre fókuszálnak. Szeretnének a lehető legtöbb helyre eljutni és élőben megmutatni szerzeményeiket, „és persze mindig készülünk tipikus bermudás extra ötletekkel is.” Ha pedig valaki a nagylemezt hiányolná tőlük, az bizony még várhat egy darabig, mert „egy albumnak saját világa van, egy korszakot ölel fel, és egységes, mégis sokszínű elegyet alkot. Ehhez teljesen más metódusban kell írni és gondolkodni.”

OPUS
JAZZ CLUB

2017. OKTÓBER 31. KEDD 21.00

JAZZ A GEJZÍREK FÖLDJÉRŐL
**Sunna Gunnlaugs &
Maarten Ornstein (IS/NL)**

2017. NOVEMBER 9-10-11.

ÚJ HANGOK
ÉS ÉLŐ LEGENDÁK
**Polska Jazz | 5. Lengyel
Jazz Fesztivál**

2017. NOVEMBER 21. KEDD 21.00

A DALSZERZŐ-ÉNEKES ÉS
A ZONGORAVIRTUÓZ
Petruska + Oláh Dezső

2017. NOVEMBER 24. PÉNTEK 21.00

FÉKEZHETETLEN
JAZZ-ROCK LONDONBÓL
Led Bib (UK)

1093 Budapest, Mátyás u. 8. | +361 216 7894
info@bmc.hu | www.bmc.hu

A BMC

támogatója az

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMA.

NIHILIZMUS, JÉGHIDEG DÜH ÉS VISSZAUTASÍTÁS.

A 2010-ES ÉVEK EGYIK LEGMARKÁNSABB HANGÚ DALSZERZŐJE, AZ AMERIKAI ERIKA M. ANDERSON *Exile In The Outer Ring* CÍMŰ FRISS, NEGYEDIK ALBUMÁN IS SÚLYOS, FONTOS TÉMÁKAT FESZEGET. BUDAPESTI KONCERTJE ELŐTT KÉRDEZTÜK.

INTERJÚ VARGA ZSÓFIA.

A zenéd tele van veszélyel, szorongással és dühvel. Korábbi interjúkban beszéltél is arról, hogy milyen jól ismered, ismerjük mindannyian a férfiak dühét – gyakori eleme a filmeknek, könyveknek és általában a popkultúrának. De mit gondolsz a női dühről? Miben más a te dühöd?

Fiatalabb koromban sokszor néztem a férfiak pusztítását, ahogy eltörnek dolgokat. Kijönnek a sodrúkból és akármin levezetik, ami körülöttem van. Azt hiszem, a nőket általában arra tanítja és ösztönzi a társadalom, hogy a haragot befelé fordítsák. Ez irányulhat a saját testük ellen, vagy épp egyfajta szóbeli kegyetlenségként is megjelenhet. Sokat elemeztem a saját dühömet. Nem gyakran vesztetem el a fejem, a haragom jelentős részét elfojtom, és csak később kerül elő, dalok, távolságtartás és hidegség formájában. Egyszerre van bennem nihilizmus, jég hideg düh és visszautasítás.

Az új LP-d kapcsán többen megjegyzték, hogy fordított dzsentrifikációs témája mellett megjeleníti a liberális parti elit és a konzervatív Középnugat közötti különbséget is. Mit gondolsz erről a politikai megközelítésről? Őszintén szólva a saját tapasztalataimból írok, de a miénkhez csak hasonló a világ, amiben elhelyezem a dalaimat. Nem mindig akarok politikai vonatkozású zenét írni, másrészt pedig a valóságot kizáró és tisztán esztétikára építő művészet unalmas számomra.

Milyen hatással van a hangzásodra és a zenédre az, hogy mindent otthon veszel fel? Nem gondolom, hogy az otthoni rögzítéstől bármi jobban hangzana, de úgy érzem,

a hangok őszintébbek és spontánabbak így. Gyakran az éneket aközben veszem fel, hogy még írom a dalt. Így még rendkívüli módon kapcsolódom az érzelmeimhez, amiről énekelek. Ha később visszatérve próbálnám felvenni a hangomat, lehet, hogy technikailag jobb és tisztább lenne a végeredmény, de az már csak inkább egy elbeszélése lenne az érzéseimnek a valós, aktuális megélésük helyett.

Egy interjúban említetted, hogy az érzelmeid dalokká változtatása egyfajta gyógyítási folyamat is számodra, megszabadít a tehertől. Hogyan inspirálták a személyes traumáid az *Exile In The Outer Ring*-et? Milyen a zenével gyógyulás?

A traumatikus élményeim egy része bizonyos módon kötődik az első kérdésedhez, az erőszak és férfi harag szemtanúja voltam sokszor, sőt, néha az útjukba is kerültem. Volt némi erőszak egy korábbi kapcsolatomban is, és bár túljutottam rajta, annyira szégyelltem magam, hogy esetleg kiderül, hogy teljesen bezárkóztam és új embereket sem engedtem az életembe. Úgy éreztem, mintha mindenki tudná és félttem, hogy elítélnének miatta. A szégyen és az elítéléstől való félelem nagyobb trauma volt, jobban kizárt a világból, mint maga az erőszak. Hát nem örültséget ez?

Az új lemezed külvárosi, „külső gyűrű” koncepcióján kívül az Isten és a Sátán alakja is többször megjelenik a szövegekben.

A *7 Years*ben lévő Isten és Sátán is az előző válaszomban említett elítélésről szól. Ahogy a hiphoposok mondják, „csak Isten bírálhat engem” – megszabadítani magamat a mások

ítéletétől való félelemtől felszabadító volt, azóta is minden nap törekszem erre.

A *Breathalyzer* egy igazán nehéz és erőteljes szám a sajátosan rémisztő és drogokkal teli világával. Általában, az egész albumot tekintve milyen érzetet akartál létrehozni? Úgy érzem, a lemezeim olyanok, mint a filmek vagy a rövid történetek, minden dalnak külön hangulata van. A *Breathalyzer* nagyon fenyegetően és ijesztően kezdődik, amire egészen büszke vagyok, hiszen nem gyakori, hogy egy szám ténylegesen ijesztő legyen. De aztán átalakul eksztázissá – azt hiszem, ez hasonló a drogokhoz, horror vegyül az izgalmas önkívülettel.

A *Fire Water Air LSD* kórusában azt ismételtetted, hogy „Oh, oh, like seventeen” – mit mondanál a tizenhét éves önmagadnak most, vagy általában a tizenhét éveseknek?

Valójában a kórus „Oh, oh, my serpentine”, mint egy Guns N' Roses-szám – de őszintén szólva a te verziód jobban tetszik! Talán valamikor előben ezt fogom énekelni az eredeti helyett. A mostani tizenhét évesek – hüha. Rengeteg érdekes dolog történik a gender és identitások felbomlásától kezdve egészen a hangok sokféleségéig, de általában nem hiszem, hogy szeretnék most tizenhét lenni. Amikor annyi voltam, telefon nélkül kiautóztunk a vidéki utakon a semmi közepére mászkálni a hatalmas, csillagos ég alatt, nem törődve az idővel és azzal, hogy mások hol vannak. Ez olyan szabadság volt, ami szerintem már nem is létezik.

AARION

WWW.AARIONCLOTHING.COM

BERLIN STORE BUDAPEST - Andrásy út 18.1061
CARGOMODA - Wesselényi u. 33. 1077

SPIRAL STAIRS.

PAVEMENTOGRÁFIA.

AZ 1999-BEN MEGSZŰNT PAVEMENT VOLT TALÁN A KILENCVENES ÉVEK LEGNAGYOBB HATÁSÚ INDIEROCKZENEKARA. A KVINTETT EGYIK ALAPÍTÓJA, SCOTT KANNBERG SPIRAL STAIRS NÉVEN ADOTT KI KIFEJEZETTEN FÜLBEMÁSZÓ MÁSODIK SZÓLÓALBUMOT (*Doris & The Daggers*) IDÉN ÉS AZ INDIE-HŐS EGYÜTTES TAGSÁGÁBÓL ELSŐKÉNT LÉPETT FEL MAGYARORSZÁGON. NANÁ, HOGY A PAVEMENT DISZKOGRÁFIÁJÁN MENTÜNK VÉGIG VELE.

INTERJÚ DÖMÖTÖR ENDRÉ.

Már csak azért is, mert épp Spiral Stairs kutyajöttte el most össze egy interjúban, hogy a 2010-ben egy turné erejéig egyszer már összeállt zenekar valamikor „egy-két éven belül” ismét koncertezni kezdhet. Ezt a Recordernek is megerősítette: „abszolút van erre esély, mindenki nyitott rá, még az sem elképzelhetetlen, hogy új dalok is születnek.”

Westing (By Musket And Sextant) (1993, de a korai, 1989-1991 közötti kislemezek és EP-k anyaga szerepel rajta)

Majdnem harminc éve volt, te jó ég! Unatkozó külvárosi kölykök voltunk Stephen Malkmus-szal, amikor ketten elkezdtük a zenekart. Együtt nőttünk fel, ugyanazon a környéken laktunk, egy sportcsapatban játszottunk, középiskolában Devót és Clash-t hallgattunk és úgy éreztük, hogy jobb az izlésünk, mint másoknak. Az egyetemen még több zenei hatás ért minket és nagyon egy hullámhosszon gondolkodtunk, szóval a legkorábbi felvételeink nagyjából mindezek reflexiói voltak. Lényegében csak dzsemeltünk, a kedvenceinket, a Fallt, a Televisiont, a Cant másoltuk és szórakoztunk. Apámtól kölcsönöztem ezer dollárt, hogy az első kislemezt kiadhassuk, aztán beindult a dolog. De soha nem gondoltunk arra, hogy komoly zenekar legyen belőlünk.

Slanted And Enchanted (1992) Steve ekkor már egy ideje New Yorkban lakott, de 1991 decemberében, a karácsonyi időszakban hazajött Stocktonba (*Kaliforniába, ahol indult a zenekar – a szerk.*) és elhatároztuk, hogy dzsemelünk egy kicsit, felvesszünk néhány dalt. Három nap alatt összejött a lemezanyag, Gary Young – akinek a kis stúdiójában dolgoztunk – dobolt a felvételeken, amiket

elküldtünk a Matadornak, akik meg legnagyobb meglepetésünkre ki akarták adni. Adtak nekünk 8000 dollárt, miközben a felvételekhez Gary stúdiójának a bérlete úgy 200 dollárba került. Szóval elég boldogok lettünk. *(nevet)* Ezután csatlakozott a ritmusszekció, a Sonic Youth elvitt minket egy európai turnéra, ahonnan sokkal nagyobb zenekarként tértünk vissza.

Crooked Rain Crooked Rain (1994)

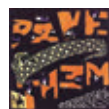
Oké, megadtuk magunkat, akkor legyünk mi is egy zenekar. Lényegében ez volt az első felvételünk, amin klasszikus zenekarként szólaltunk meg. Némi leg nagyobb költségvetéssel dolgozhattunk, de még mindig nagyon kevés pénzből született meg ez a lemez is. New Yorkban vettük fel, egy felhőkarcoló huszadik emeletén, egy sima apartmanban. Még mindig nagyon gyorsan dolgoztunk és nem tudom, hogyan értük el, hogy ilyen jól szólaljon meg. Oké, egy jó stúdióban kevertük meg, ez nyilván sokat számított. A dalok nagyon jók voltak az LP-n, az MTV felkapta a klipjeinket, de persze a régi rajongóink már beszéltek, hogy ez nekik már túl hifi. *(nevet)*

Wowie Zowie (1995)

Memphisben, egy profi stúdióban vettünk fel a lemezhez úgy tíz dalt. Az már lehetett volna egy nagylemez. De aztán úgy döntöttünk, hogy néhány dalt még felvesszünk másol is, azokat is szerettük, azokat is rátettük, alighanem ezért hangzik annyira kaotikusnak a végeredmény. Egy pszichedelikus-kaleidoszkopikus anyag állt össze. Úgy szeretem jellemezni, hogy ez egy nagylemez és a hozzá tartozó kislemez B-oldalak összekiadása. Bizonyára sok új rajongót összezavartunk vele, de sok

pavementesnek meg ez a kedvence. Minden tekintetben túlszorduló album, de ha meg valaha eljutunk egy lemezfelvételig, akkor én egy ilyen LP-t szeretnék összehozni.

Brighten The Corners (1997)

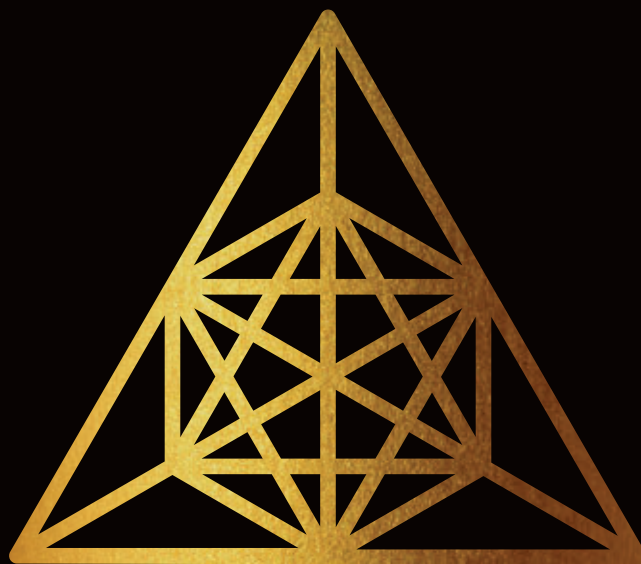
Kezdt az egész zenekarosdi egy kicsit túl komoly lenni az izlésünknek, ekkoriban már időbeosztások voltak, meg minden hasonló, mint egy profi együttesnél. A lemezfelvétel viszont nagyon jó emlék, együtt voltunk vagy két hétig, a teljes tagság és itt már nem voltak olyanok, mint az összes korábbi lemeznél, hogy ezt vagy azt még Steve vagy én tettünk hozzá a végeredményhez egymagunkban. Ez az első teljesen zenekari albumunk. Épp egy turnéről mentünk a stúdióba, szóval nagyon egyben voltunk, mindenki jól játszott. Az R.E.M. korai hangzásáért felelős Mitch Easterrel vettük fel, ami szintén hallatszik a lemezen. Olyan nekem, mint egy kései Velvet Underground, vagy a már kicsit érettebb R.E.M., mondjuk a *Document* idején.

Terror Twilight (1999)

Van egy tónusa az albumnak, ami megkülönbözteti a többi LP-nktől és ez szerintem Nigel miatt van így. *(Nigel Godrich-csal, a Radiohead producerével vették fel – a szerk.)* Bár elejétől ott volt velünk a stúdióban, de a dalok szerkezetébe nem igazán folyt bele, hanem a rögzítés technikájával és a keveréskor jelent meg a hatása, az ő sajátos hangzása. Ezt szeretem a Pavement-diszkográfiában, mindegyik lemezünk teljesen máshogy szól. Nagyon jól játszottuk ezeket a dalokat élőben, ezért is volt csaldás, hogy Steve bedobta a törölközőt, én azt gondoltam, hogy folytathattuk volna.

3. ARTHUNGRYDÍJ

Grafika & Design

2017

DÍJAZOTTAK

arthungry.com

ARTHUNGRY

A hazai kreatív közösség.

HIRDETÉS

MÁR LEHET JELENTKEZNI A DAL 2018 MEZŐNYÉBE

KI LESZ A MAGYAR KÖNNYŰZENE ÚJ ORIGÓJA?

A KÖZMÉDIA IDÉN IS KERESI MAGYARORSZÁG DALÁT, AZT A MŰVET, AMELY MEGMOZGATJA AZ EGÉSZ ORSZÁGOT. A MÉDIASZOLGÁLTATÁS-TÁMOGATÓ ÉS VAGYONKEZELŐ ALAP NYILVÁNOSSÁGRA HOZTA AZ IDEI PÁLYÁZATI FELTÉTELEKET, AMELYEK ALAPJÁN AZ ELŐADÓK NEVEZHETIK MŰVEIKET A HAZAI DALVÁLASZTÓ MŰSOR HETEDIK ÉVADÁBAN VALÓ MEGMÉRÉTTETÉSRE.

Idén még egyszerűbb a jelentkezés, a jelentkezési lapot a www.mediaklikk.hu/adal címen lehet kitölteni, valamint itt kell feltölteni a szükséges anyagokat, és itt szerepel A Dal 2018 részletes pályázati kiírása is. A dalválasztó versenyre november 15. éjfélig lehet jelentkezni.

„A Dal elmúlt hat évada bizonyította, hogy szükség van egy olyan műsorra itthon, amely nem egy megszokott tehetségkutató: az adásokban Magyarország dalát keressük hétről-hétre. A Dalból minden induló másképp profitál, gondoljunk csak Pápai Jócira, akinek zenei karrierje új lendületet vett a műsornak köszönhetően. A Dal a hazai könnyűzenei élet fontos

katalizátora lett: az előadók, a zeneszerzők már számolnak a műsorról, sokan megvárják a szeptember elsejét új dalaik bemutatásával, hogy nevezhessenek a versenyre. Bizonyára jövőre is erős, igényes dalok mutatkoznak majd be hétről hétre” – mondta Medveczky Balázs, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. televíziós médiaszolgáltató igazgatója.

A fentieknek megfelelően a versenyre csak olyan előadó és együttes nevezhet, akinek korábban már jelent meg zenei albuma vagy országosan játszott rádió- illetve televíziófelvétele, és rendelkezik lemezkiadóval és/vagy hivatásos zenei menedzserrel kötött szerződéssel.

„Sokat köszönhetek A Dalnak, mert számomra világossá tette, hogy a zene az én utam. Érdemes jelentkezni a versenyre, aki bejut, az már mindenképpen nyertes, hiszen minden induló mást kap a műsortól” – mondta Pápai Joci, A Dal 2017 nyertese, akinek Origo című számát egy ország, sőt külföldiek is szép számmal dúdolták idén.

A műsorban több különdíjat is átadnak majd: az „A Dal 2018 Legjobb Dalszövege” és az „A Dal 2018 Felfedezettje” elismerések mellett jövőre is lesz online Akusztik Dalverseny. A Dal 2018 nyertese képviselheti Magyarországot Lisszabonban a 63. Eurovíziós Dalfesztiválon 2018 májusában. ❌

HATÁRIDŐ: NOVEMBER 15.

DAL 2018
JELENTKEZZ!

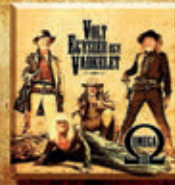
RÉSZLETEK: [MEDIKLIKK.HU/ADAL](http://mediaklikk.hu/adal)

DEC. 28.

ARENA

MEGJELENT!

JEGYEK KAPHATÓK
A BROADWAY JEGYIRODÁKBAN.
TEL.: 06-1/ 340-40-40,
06-1/ 780-0-780.
WWW.BROADWAY.HU

broadway.hu
BEMUTATJA

JEGYEK
KAPHATÓK:

JÁSZAI MARI TÉRNÉL – 1136 BP. HOLLÁN ERNŐ U. 10.
TELEFON: +36-1/ 340-40-40, +36-1/ 340-48-83 – NYITVA: HÉTFŐ-PÉNTEK: 10-18H
RÓZSAKERTBEN – 1026 BP. GÁBOR ÁRON U. 74-78.
TEL.: +36-1/ 200-57-98 – NYITVA: HÉTFŐ-PÉNTEK: 10-19H, SZOMBAT: 10-17H
DEÁK TÉRNÉL – 1075 BUDAPEST, KÁROLY KRT. 21.
TEL.: +36-1/780-0780 – NYITVA: HÉTFŐ-PÉNTEK: 10-18H

JEGY@BROADWAYJEGYIRODA.HU

**KOWALSKY MEGA
VEGA**

**2018.
02.17.
ARÉNA**

A 10 LEGFONTOSABB WORLDMUSIC-KIADÓ MA.

A VILÁGZENE DEALEREI.

A VILÁGZENEI LEMEZKIADÓKRA ENYHÉN SZÓLVA SEM JELLEMZŐ A STABILITÁS, AMINEK LEGFŐBB OKA, HOGY SOKUK AFFÉLE ONE MAN SHOW, ÍGY A CÉGEK TEVÉKENYSÉGE NAGYBAN FÜGG AZ EGYÉNEK ÉLETÉNEK, ÉRDEKLŐDÉSÉNEK FORDULATAITÓL. UGYANEZ A LISTA TELJESEN MÁSHOGY NÉZETT VOLNA KI TÍZ ÉVE ÉS VALÓSZÍNŰLEG TELJESEN MÁSHOGY FOG KINÉZNI TÍZ ÉV MŰLVA IS. BÁRHOGY IS, MA EZEK A LEGFONTOSABB LEMEZCÉGEK A VILÁGZENÉBEN.

WEYER BALÁZS.

GLITTERBEAT

Jelenleg egyértelműen a Glitterbeat a legmeghatározóbb kiadó a piacon, jóllehet csak 2010-ben alakult. Sőt, igazán csak 2014-ben pörögtek fel, addig jóformán csak az alapító Chris Eckmanhoz személyesen kötődő projektek lemezeit adták ki. Mégis, idén egymásután negyedszer ők kapják a WOMEX Év lemezkiadója díját. És ami talán még meglepőbb lehet elsőre: a Glitterbeat Ljubljanában működik, ami enyhén szólva sem tartozott a világzene jelentősebb központjai közé.

Az amerikai Chris Eckman a The Walkabouts zenekarral vált ismertté. Mivel felesége szlo-

vén, Ljubljanába költöztek, akkor még úgy tűnt, hogy csak addig, amíg társa be nem fejezi ott az egyetemet, de végül maradtak. Eckman a Dirtmusic nevű triójával volt akkor aktív, és első lemezük a Glitterhouse nevű német kiadónál jelent meg. 2010-ben aztán a Dirtmusic – sok amerikai és brit zenekarhoz hasonlóan – Nyugat-Afrikában kezdte keresni az inspirációt és felvettek egy közös lemezt a tuareg Tamikresttel, akikkel a timbuktuai Festival au Desertben találkoztak. Ez a közös kiadvány, illetve a Tamikrest saját albuma, a szintén 2010-es *Adagh* lett a Glitterhouse és Eckman által közösen alapított Glitterbeat első két kiadványa és a következő két évben még két Tamikrest-LP-t és még egy saját Dirtmusic-albumot adtak ki. Közben becsúszott két Lobi Traoré- és két Samba Touré-lemez, de 2014-ig úgy nézett ki, hogy a Glitterbeat alapvetően Eckman saját projektjeinek házi labelje. 2014-ben jött aztán a nagyon expanszív ütemváltás és a Glitterbeat a nyugat-afrikai lemezek specialistájává vált. Aziza Brahim, Noura Mint Seymali, Bombino, Bassekou Kouyaté, illetve

továbbra is a Tamikrest jelentek meg két év alatt a Glitterbeatnél és attól kezdve egészen máig minden egyes évben ők vitték el az év kiadója címet.

A nyugat-afrikai profil pedig nagyon hamar kitágult: egyrészt Eckmant – aki Ljubljanában élve egyre inkább beépült a régió világzenei életébe –, elkezdte érdekelni a Balkán és bosnyák sevdahot, albán vokális gyűjtéseket, két-három török albumot is kiadott. Most éppen az első nagy szlovén dobáson, a Širom zenekar új lemezén ügyködik, aminek, úgy tűnik, van esélye egy komoly sikerre. A kiadó pedig közben nagyon szoros együttműködést alakított ki a ljubljanei Druga Godba fesztivállal, amelynek programját felerészben most már többnyire a Glitterbeat művészeivel töltik meg.

Ma már nincs a Glitterbeatnek a kezdetekhez hasonló egyértelmű arcéle, hiszen kambodzsi, brazil, haiti, etióp zenekarokat is kiadnak, de az biztos, hogy jelenleg nincs komoly versenytársa a piacon és szinte az egyetlen

világzenei label, amely növekedni tud. Évről évre nő a megjelentetett lemezek száma is, idén várhatóan 15-20 albumot adnak ki.

REALWORLD

REAL WORLD

A Glitterbeatnél sokkal régebbi, 1989-ben alakult Real World a WOMAD-fesztivál köréből nőtt ki és az összekötő kapocs a kettő között nem más, mint Peter Gabriel. A Gabriel által alapított kiadó meghatározó szereplő volt a világzene felfutásának éveiben, az egyik legfontosabb cég volt akkoriban Nusrat Fateh Ali Khan, Mari Boine, a Värttinä, Thomas Mapfumo, Spaccanapoli, az Afro Celt Sound System és mások kiadójaként. Nem kizárólag világzenére koncentrálnak, de katalógusuk 80%-a mégis innen kerül ki. Brit kiadóként természetes, hogy másoknál nagyobb mértékben összpontosítanak brit, elsősorban angol és walesi folkkiadványokra is, de nem ezekkel aratták a legnagyobb sikereiket. Más korai nagynevű kiadóktól, például Joe Boyd Hannibal Records-ától vagy David Byrne Luaka Bopjától eltérően ők ma is abszolút aktívak, az utóbbi években a kolumbiai Totó la Momposina, a walesi 9Bach, a hondurasi Aurelio Martínez vagy a Les Amazones d'Afrique voltak a legfontosabb művészeik.

CUMBANCHA

Valamikor a kilencvenes évektől volt egy évtizede a tematikus válogatáslemezekre szakosodott Putumayo Records-nak, amikor nagyon nagy hatással voltak a világzene közönségének szélesítésére, ami elsősorban a zene újracsomagolására – a jól azonosítható és esztétikus borítókra és a földrajzi egységek vagy témák szerint összehajtogatott kompilációkra – alapult. Gyakorlatilag rövid, tízszámú tematikus playlistek voltak ezek, még a playlistek kora előtt. A tulajdonos Dan Storper volt, de szakmailag az egész koncepció mögött Jacob Edgar állt. 2007-ben aztán Edgar továbbállt és megalapította a Cumbancha kiadót (ezzel párhuzamosan a Putumayo gyorsan eljelentéktelenedett). A kiadó felfutásában nagyon komoly szerepet játszott, hogy az első lemezük mindjárt Andy Palacio korszakalkotó *Wátina* című albuma volt, amely elindította a nagy garifuna-rencheszt és bár Palacio nagyon röviddel ezután, 2008-

ban váratlanul elhunyt, a kiadót ez az album nagyon gyorsan a legfontosabbak közé emelte. Palacio zenekara, a Garifuna Collective azóta is náluk van. Legfontosabb művészeik: Habib Koité, Joe Driscoll & Sekou Kouyate, a Rupa & The April Fishes, Idan Raichel, a Lakou Mizik és a Ska Cubano. A Cumbancha székhelye Vermontban van és egyik specialitásuk, hogy minden lemezt, amelyet kiadnak, saját ottani stúdiójukban vesznek fel – ma már kevés kiadó követel meg (vagy máshonnan nézve: engedhet meg) magának ilyesmit.

LUSAFRICA

José da Silva kiadója egyértelműen Cesaria Evora lemezeivel nőtt nagyra. Az évtizedek során a teljes portugál (luzofon) Afrika specializálták magukat és ezt a terepet soha nem is hagyták el, noha volt néhány kitérési próbálkozás (Septeto Habanero, Sally Nyolo, Boubacar Traoré). Elsődleges terepük azonban a Zöld-foki Szigetek maradt (da Silva is odaválós), ahol gyakorlatilag monopolhelyzetben vannak és minden előadót ők adnak ki. Művészeiket nem csak megjelentetik, hanem teljes menedzsmentet is nyújtanak, így az üzleti modell itt már legalább annyira a turnéakra, mint a lemezekre fókuszál, da Silva pedig a legtöbb előadójának nem csak a kiadója, hanem felfedezője, menedzsere és producere is.

WORLD MUSIC NETWORK / RIVERBOAT

A Putumayo mellett a ma már több mint száz lemezt számláló a World Music Network *Rough Guide* sorozata volt a világzene másik nagy, afféle népszerű ismeretterjesztő vállalkozása és még ma is működik. A *Rough Guide* földrajzi tematikák szerint összerakott, színvonalas válogatáslemezekből áll, de a sikerre alapozva az alapító-tulajdonos házaspár, Phil Stanton és Sandra Alayón saját labelt is indított, ez lett a Riverboat. Fantasztikusan pörgött is, 2013-ban ők lettek a WOMEX Év kiadója (többek között itt jelent meg a Söndörgő *Tamburocket* című lemeze is akkoriban). Aztán magánteremtésű problémák miatt egyszer csak nagyon visszavett a kiadó és 2015-16-ban a *Rough Guide* ugyan ment tovább, de

a Riverboat szinte leállt. Idén azonban megint mozogódnak, már nyolc albumuk jelent meg ebben az évben.

FONÓ

A Fonót nem pusztán a hazabeszélés jogosítja egy ilyen listában való szereplésre. A lemezcég évek óta ott van a WOMEX Label Award Top 20-as listájában, sőt, 2016-ban a negyedik volt azon a listán, ahol Glitterbeat az első. Magyar népzeneben egyértelműen domináns a Fonó kiadói szerepe: Lajkó Félix, a Buda Folk Band, Dresch Mihály, Cimbaliband, Csángálló, Romano Drom, Lukács Miklós, Cserepes Károly, Csík Zenekar, Szászcsávási Banda, Herczku Ági és sokan mások jelennek meg a Fonónál, többüknek menedzsmentet is nyújtanak.

MÁIG AKTÍV (EGYKORI) NAGYOK

Mais Um Discos – Azok a brazil művészek, akik a világ többi részén világzenének számítanak, otthon mainstream előadók, így többnyire major kiadókánál jelennek meg. A Mais Um Discos a legfontosabb független játékos ezen a piacon.

ARC Music – Mennyiségre az egyik legnagyobb kiadó az egykor Hamburgban alapított, mára londoni székhelyű ARC. Katalógusuk nagy, de elég esetleges, komoly fluktuációval. A *Rough Guide*-hoz hasonló, de annál alacsonyabb minőségű sorozatot is kiadnak.

Crammed Discs – Frankofón Afrika, Balkán és Brazília a három fókuszja a belga Crammed Discs-nek. A belga gyarmati múlt miatt Kongóban nagyon erősek, így a Staff Benda Bilili, a Zap Mama, a Konono No.1 voltak a legkomolyabb dobásaik, de a Taraf de Haïdouks, a Koçani Orkestar vagy éppen Bebel Gilberto is náluk jelenik meg.

World Circuit – Az egyik legfontosabb kiadó Nick Goldé, aki a Buena Vista Social Club producereként nőtt igen nagyra. A cég fókuszja Nyugat-Afrika és Kuba – ma már nem adnak ki sok lemezt, de a nagy generáció krémje ezekről a területekről még mindig náluk van. Orchestra Baobab, Fatoumata Diawara, Trio Da Kali, Ali Farka Touré, Cheikh Lô, Oumou Sangaré, Toumani Diabaté, Tony Allen illetve a BVSC összes szólóprojektje és leágazása is az ő katalógusuk része

Erős kezdés, lendületes folytatás

Lassan kiderül, hogy kik lesznek azok az előadók, akiket támogat a negyedik évadát kezdő Cseh Tamás Program, de ezzel egy időben az előző évad Induló előadói alprogramjának eredményei is körvonalazódnak: amellett, hogy sorban jelennek meg a zenekarok EP-i és klipjei, van, aki már a nemzetközi „mezőnyben” is megállja a helyét.

„A Moscow Music Weekre kapott meghívásukat követően Moszkvában és Szentpéterváron is telt házas koncertet adott a Belau. A visszajelzések alapján minden esély megvan rá, hogy a zenekar a hamburgi Reeperbahn Festivalon, az ausztriai Waves Viennán és cseh Liveurope Showcase-en is sikert arat majd.” – szólt a szeptember közepén megjelent hír. A felsorolt showcase fesztiválok nagy része azóta lezajlott, és a várt siker ezekben az esetekben sem maradt el.

A Belau sikere azért is kiemelkedő, mert nem egy, a Nemzetközi alprogram által támogatott és már több éve sikeresen működő zenekar „lépett szintet” azzal, hogy külföldön is komoly eredményeket ér el: egy olyan formációról van szó, amely egy évvel ezelőtt még az Induló zenekarok között került a Programba.

De a Belau mellett elindult zenekarok közül még sokan vannak, akik – a megjelent EP-k, cd-k és klipek mellett – szintén jó dolgokat tettek le az asztalra: Drastik Putto, Antonia Vai, Apey, Deep Glaze, Hangácsi Márton – csak hogy néhányat említsünk azok közül, akik CSTP-támogatott zenekarokként a hazai könnyűzenei színtér egyre inkább meghatározó szereplőivé váltak.

A rádiók lejátszási listáin és a zenei fesztiválokon is egyre gyakrabban „előforduló” és egyre nagyobb közönség előtt játszó zenekarok számára minden lehetőség adott ahhoz, hogy a következő évadban ott folytassák, ahol abbahagyták: az előzenekarokat, valamint a nemzetközi piacra lépést támogató alprogram keretében megjelent pályázatok az indulást segítő kezdő lökés után a sikeres folytatáshoz is lendületet adhatnak.

Intenzív őszekezdesen van túl a HOTS

Az elmúlt hetek során öt országban kilenc zenekar képviselte a magyar könnyűzene sokszínűségét öt látható méretű szakmai eseményen, amivel hivatalosan is kezdetét vehette a HOTS őszi szezonja. A litván LOFTAS Fesztén a Mörk koncertje aratott látható sikert – a zenekarról az Europavox is elismerően cikkezett, de a kiemelkedő nemzetközi figyelemnek örvendő zenekar a jövő évi Eurosonicon is jelen lesz.

A hamburgi Reeperbahnon idén az Ivan & the Parazol és a Belau került kiválasztásra. A két zenekar közel telt házas koncertjei előtt a HOTS a régió exportirodáival közösen tartott fogadást a The Mad Hatterben, ahol a nyugat-európai piac véleményformálói, iparági szereplői is érdeklődtek a közép-kelet-európai zenei életről.

A bécsi Waves Viennán a HOTS önálló fogadást tartott a NUU Gallery-ben, ahol többen érdeklődtek az ott akusztikus koncertet adó, és onnan New Yorkba utazó Babé Sila után is – rajta kívül a Belau és a Dope Calypso képviselték a HOTS-ot a fesztivál három napján.

Ezzel egy időben Dél-Koreában három magyar produkció alapozta meg a távol-keleti piacra való belépést: Jónás Vera, a Japánt és Kínát is végigtornézó Bohemian Betyars, valamint a Papaver Cousins több koncertet is adtak a Zandari Festa ideje alatt.

Október első hétvégéjén pedig az Indirekt belgrádi showcase-fesztiválján a Dope Calypso és a The Immigrants fogadta el a szervezők megkeresését. Az eseményen közös panelben képviseltette magát a november 15. és 17. között megrendezésre kerülő Budapest Showcase Hub (BUSH) és a HOTS is.

„Tudják, miről beszélnek” – negyedik évadát kezdi a CSTP Backstage sorozata

Az, hogy a minőségi zene önmagában kevés, a Cseh Tamás Program (CSTP) számára az első pillanattól egyértelmű. Ezért is kap kiemelt figyelmet a Zenei menedzsment alprogramon belül futó Backstage sorozat, amelynek keretében évről évre, hónapról hónapra elismert és tapasztalt – a könnyűzene különböző területein jártas szakemberek és zenészek osztják meg tudásukat a hallgatósággal.

De mi is történik ezeken a fórumokon?

A sorozatot azzal a céllal indította útjára a CSTP, hogy zenészek mentorálása, képzése mellett a sikerhez nélkülözhetetlen zenei menedzsment területén is lehetőséget biztosítson a fejlődésre, az érvényesüléshez szükséges tudás elsajátítására.

A Backstage fórumokon ennek megfelelően előadások, panelbeszélgetések keretében osztják meg tudásukat a legkülönbözőbb területekről érkező szakemberek: a dalszerzéstől a médiaszervezéssel kapcsolatos feladatokon át a pénzügyekig sokféle téma előkerült már. Ami viszont mindegyikben közös, az az, hogy a témákban szerzett minimális jártasság szinte nélkülözhetetlen a sikerhez.

Ezt igazolja az is, hogy ezekről a témákról olyan ismert és elismert zenészek és zenei szakemberek adnak elő, akikről eddigi teljesítményük alapján bátran állíthatjuk, hogy „tudják, miről beszélnek”. A szeptemberben immár negyedszer elinduló sorozat legújabb évadában előadott Rusz András, aki az év menedzsere volt 2016-ban, közvetlenül utána pedig Sasváry Zoltán osztotta meg lassan évtizedes tapasztalatait Likó Marcellel, a Vad Fruttik frontemberével és szövegírójával közösen.

Októberben Kollár-Klemencz László és a Belau frontembere, Kedves Péter is helyet kapott az előadók listáján – ők a dalszerzés és a szövegírás műhelytitkairól beszéltek. Mellettük az első magyar showcase fesztivál, a Budapest Showcase Hub (BUSH) egyik alapítója és szervezője, Horváth Renátó, valamint a Cseh Tamás Program zenei exportirodájára, a HOTS Music vezetőjére, Bali Dávid beszélgetett arról, hogy milyen bemutatkozási lehetőségei vannak a zenekaroknak a nemzetközi színtereken.

Az év utolsó két hónapja sem múlik majd el Backstage nélkül: novemberben olyan kérdéseket feszegetnek majd a témában jártas, meghívott szakemberek, hogy hogyan lehet bekerülni a médiába, és hogy ehhez milyen kommunikációs stratégiák szükségesek, de az A38 Hajó kiállítótermében zajló rendezvényeken szó lesz majd a koncertszervezésről, a bookingról, a PR-ról és a turnémenedzsmentről is. A program egyébként ingyenes, és minden érdeklődő számára nyitott: a soron következő eseményekről bővebb információ a Cseh Tamás Program honlapján és Facebook oldalán található – ami mellett a CSTP Youtube-csatornáját is érdemes követni, ahol az események live stream közvetítése is elérhető.

ÚJRAKIADÁSOK ARCHÍVUMA.

A KIRÁLYNŐ MÉG ÉL.

A REISSUE-K SŰRŰ, NEHEZEN ÁTLÁTHATÓ PIACÁN AZ ŐSZ KÖZEPE MÁR A KARÁCSONYI ROHAMRA VALÓ HANGOLÓDÁSSAL IS TELIK. AZAZ RENGETEG ÚJ VÁLOGATÁS, ÚJRA KIADOTT VINYL ÉS RITKASÁGCSOMAG ÉRKEZIK. A HÓNAP ÁSZA A SMITHS-CSÚCSLEMEZ, *The Queen Is Dead* RITKASÁGOKKAL, ÚJ KONCERTLEMEZZEL, DVD-VEL TELI LUXUSGYŰJTEMÉNYE.

DÖMÖTÖR ENDRÉ.

Michael Jackson legújabb, a Halloween tematikájában született válogatáslemeze a *Scream* (Sony / Hear Hungary, 2017), akad rajta Jacksons-dal, sőt még olyan is (Rockwell: *Somebody's Watching Me*), amiben Jacko csak vendégénekel – a táncdalos gyűjteményt egy friss mash-up zárja. Egy másik, már nem élő klasszikus, **George Michael** is kapott új kiadványt, neki az 1990-es csúcslemeze, a *Listen Without Prejudice Vol. 1* (Sony / Hear Hungary, 2017) jelenik meg ismét, a 25 éves díszkiadás mintájára az MTV *Unplugged* kon-

certtel egybebecomagolva. Halott legendákkal folytatva: szintén a Sony-nál, vinylen érkezik egy rakás, már nehezebben beszerezhető **Leonard Cohen**-LP, illetve egy eredetileg 2000-ban kijött nyolclemezes **Jimi Hendrix**-díszdoboz (*The Jimi Hendrix Experience*, Sony / Hear Hungary, 2017), na az például szép ajándék tud lenni. Örülhetnek a **P!nk**-rajongók is: a Szigeten járt, öt év után októberben új lemezzel (*Beautiful Trauma*, Sony / Hear Hungary, 2017) visszatért énekesnő első két (*Can't Take Me Home* - 2000, *Missundaztud* - 2001), vinylen eddig kiadatlan és harmadik (*Try This* - 2003), vinylen csak úgy száz euró feletti összegért beszerezhető albumai mostantól csillogó fekete korongokon is könnyedén beszerezhetők. És az is örömteli, hogy **Future** két ideai sikerlemeze is megjelenik a klasszikus formátumban.

A Warner októberben kedvez a rockrajongóknak, hiszen ritkaság bónuszlemezzel bővített új kiadványban érkezik a **Whitesnake** (*1987*, Warner / Magneoton, 2017), a **Stone Temple Pilots** (*Core*, Warner / Magneoton, 2017) és a **Sepultura** (*Chaos A.D.*, Warner / Magneoton, 2017) egy-egy klasszikusa, na meg ugyanígy a pop történet egyik legnagyobb klasszisa, a nyolcvanas évekbeli gitárpopos kulcszenekar

a Morrissey vezette **The Smiths** legjobb LP-je, a *The Queen Is Dead* (Warner / Magneoton, 2017). A legbővebb verziójában négylemezes kiadványon újramaszerelt változat, demók, egyéb sessionfelvételek, egy *Live In Boston* című koncertanyag szerepel, a dvd-n pedig rajta van Derek Jarman Smiths-klipfűzére is. A legjobb szólólemezeken között a 9. oldalon emlegetett **Donald Fagen** életműkiadása a címével sem ájtatoskodik: *Cheap Xmas: Donald Fagen Complete* (Warner / Magneoton, 2017). És folytatódik a **Pet Shop Boys**-új kiadás sorozata is, októberben az *Elysium* és a Yes szerezhető be bővített változatokban.

A Universalnál jön a **Metallica** klasszis *Master Of Puppets*-e minden igényt kielégítő díszdobozban, és szintén rajongókielégítő kiadvány a 12 nagylemezt egybebecomagoló **Carpenters**-féle *Vinyl Collection* (Universal, 2017). Nagyon ideje, hogy a hetvenes évek lesajnált softpopduója megkapja végre a nekik járó tiszteletet – így most egyben lehet elmerülni a megrázó dalokkal teli életműben. Hatvan éve jött ki a rock and roll egyik csúcslemeze, **Little Richard** *Here's Little Richard* (Universal, 2017) című albuma az utána következő popzene majd minden ágára nagy hatással volt, most ritkaságokkal, kiadatlan felvételekkel együtt fedezhetjük fel újra. Formailag még régebbre repít vissza **Johnny Cash** *Unearthed* (Universal, 2017) című kiadványa, ami eredetileg egy cd-díszdoboz 2003-ban Cash Rick Rubin-nal készült felvételeiből, de most végre kapható lesz vinyl-díszdobozban is, mégpedig egy könyv formájú kiadványba csomagolva, amiben ugyanúgy vannak kialakítva a lemeztartó

tasakok, mint a negyvenes évek albumaiban. Harminc éve jelent a nyolcvanas évek egyik bombasztikus sikerlemeze, az **INXS Kickje** (Universal, 2017), ami most kap egy nagyon hi-fin szóló (Dolby ATMOS technikával újratekvert) változatot. És szuperbombasztikus lesz.

Szintén nyolcvanas évek, de eléggé más irányzat, végre újra kapható lesz a **Basement**

5 1980-as dubpunkos remeklése (1965-1980 és az egyetlen stúdiólemez dubos remix EP-je, az *In Dub*, [PIAS], 2017), amit talán azért sem szoktak a korszak fontos alkotásai között emlegetni, meg egy 1992-es szolid újradíást tekintve már nagyon régóta nem kapható. A Music On Vinyl (terjesztő: Bertus) katalógusában szokás szerint rengeteg a választék, csak néhány kiemelkedő lemez: a **Comus**

pszichofolkos legjobbjá (*First Utterance* - 1971) minden kiadásban hamar elfogy és nagyon értékes lesz, érdemes lecsapni rá. A **Lamb** 1996-os debütlemeze örök klasszikus, de most aranyszínű vinylen jelent meg. A **Coral** slágeres második albuma (*Magic & Medicine* - 2004) pedig eredeti kiadása óta most először jön ki vinylen és nem kell érte vagyont fizetni, ha valaki lemezejátszón hallgatná.

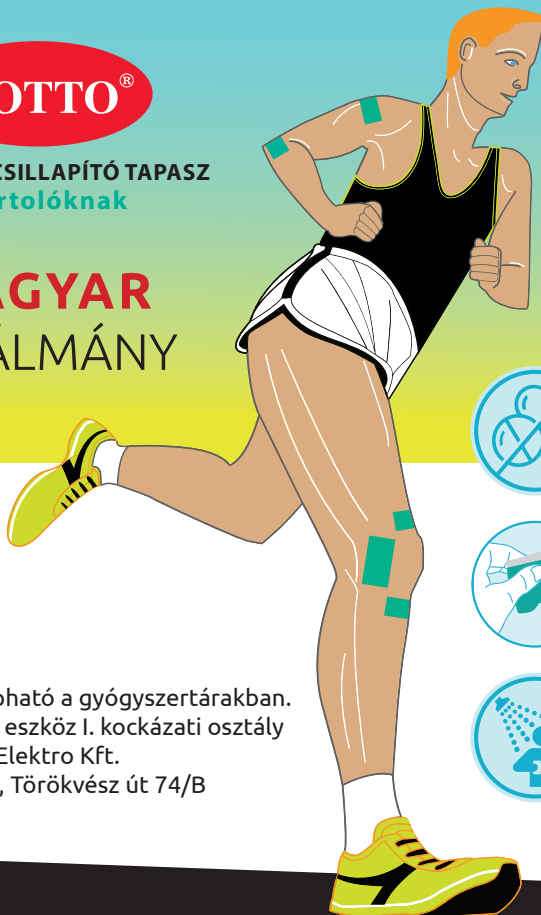
Még annál is jobb hír – főleg nyilván a poszt-rock rajongóinak – hogy a műfaj egyik alaplemeze, amire Simon Reynolds újságró először használta is az elnevezést, végre ismét kapható. A **Bark Psychosis** 1994-es *Hex* (Fire, 2017) című anyaga ma sem fogható nagyon semmihez: időtálló hangszobor. Nyolcvanas évekbeli lemezekkel zárunk: a **Replacements** egy 1986-os káosz, de megkapó koncerttel elevenedik meg (*For Sale: Live At Maxwell's 1986*, Rhino, 2017), a méltatlanul elfeledett zenekarok sorát erősítő **The Necessaries** Arthur Russell diszkócellós szuper powerpopkvartertettje volt (*Event Horizon* - 1983, Be With, 2017), és újra kapható a **Zazou/Bikaye**-páros **CY1** duóval közös 1983-as elektronikus világzenei mérföldköve, a *Noir Et Blanc* (Crammed / [PIAS], 2017). Hallgass bele, olyan mintha mai kísérleti elektronika lenne – egészen döbbenetes!

MOTTO®

FÁJDALOMCSILLAPÍTÓ TAPASZ
sportolóknak

**MAGYAR
TALÁLMÁNY**

LE A FÁJDALOMMAL!

**Gyógyszermentes
megoldás a sportfájdalmak
enyhítésére**

**DROG- ÉS
DOPPINGMENTES**

**KÖNNYEN
ELTÉPHETŐ**

VÍZÁLLÓ

Vény nélkül kapható a gyógyszertárakban.
Orvostechnikai eszköz I. kockázati osztály
Gyártó: Motto-Elektro Kft.
1025 Budapest, Törökvész út 74/B
www.motto.hu

A KOCKÁZATOKRÓL OLVASSA EL A HASZNÁLATI ÚTMUTATÓT, VAGY KÉRDEZZE MEG KEZELŐORVOSÁT!

HENRI GONZO (FRAN PALERMO) AJÁNlja.

MIRE IS EMLÉKEZTET?

A NOVEMBER 30-ÁN BUDAPESTEN KONCERTEZŐ THE HORRORS ELSŐ KÉT LEMEZE KÖZÖTT NAGYOT UGROTT ELŐRE, DE AZ AZÓTA KIJÖTT KÉT MÁSIK LP-JÉN IS MINDIG MÁS ARCÁT MUTATTA. MOST MEG BEMUTAT ÖTÖDIK ALBUMÁN. HENRI GONZO, A FRAN PALERMO FRONTEMBERE FEJTI MEG, HOGY MILYEN HATÁSFOKKAL. PALERMÓÉK KÜLÖNBEN SZINTÉN MOST ADNAK KI ÚJ LEMEZT, A *Bonerider* CÍMŰ ALBUMOT NOVEMBER 10-ÉN MUTATJÁK BE AZ AKVÁRIUMBAN.

THE HORRORS

V

(Wolf Tone / Caroline / Universal, 2017)

SZINTIS NEOPSZICHROCK POSZTPUNKKAL

A Horrors ötödik nagylemeze V címmel jelent meg, amit lehet sima római ötösként is értelmezni, de Faris Badwan frontember nyilatkozata szerint aki úgy érzi, nyugodtan lássa bele a brit kétujjas bazdmeg-jelet is.

Karrierje során először dolgozott a zenekar producerrel, rögtön nem mással, mint Paul Epworth londoni slágergyárossal, aki korábban sokan mások mellett együttműködött a Florence & The Machine-nel, a London Grammarral, a Glass Animals-szel, Adele-lal, de benne volt producerként a tavaly megjelent két The Stone Roses-számban is. Az eleinte még garage-gothpunkban utazó southend-i kvintett sokféle irányban kalandozott az utóbbi évtizedben, hogy elérkezzen mostani megszólalásához, úgy, hogy korai stílusa egy részét is megőrizte: a skálás ének dallamokat, a túltorzított hangszerekre épülő hosszú számokat, a nyolcvanas évek melankolikus gépzenéjét és a depis pszichedéliát. Az új lemez ezek mellett első néhány hallgatásra futurisztikus, még inkább gépies, még motorikusabb massa, de vannak rajta szerethető dallamok is.

A V tíz dala nekem elsősorban Depeche Mode-hangulatot hoz magával, érezhető benne még New Order- és Gary Numan-hatás is – egy kicsit másfajta szédüléssel a főbb daloknál, mint amilyen a *Press Enter To Exit* vagy épp a nyitó *Hologram*, amelyben még egy kis The Killers-utalás is hallható a refrénben amikor Badwan azt énekl: „Are we hologram? Are we vision?” A dobok sokszor úgy ki vannak torzítva, mint akár a Metz *Headache* című dalában, ami kifejezetten tetszik, ugyanakkor a rajtuk ülő szintitömeg és

motorzúgásra hasonlító effektek elviszik a figyelmet néhány felvételnél a lemez elején. Sokszor azt érzem, hogy a dalok túl vannak hangszerelve, ám mégis találok néhány sort – főleg a vokáldallamoknál – amik itt-ott megszépítik a káoszt. Máskor egy jól sikerült dobtéma ránt vissza, mint ami a *Machine* elején hallható.

A negyedik szerzemény, a *Ghost* már visszább veszi a szintizúgást és itt előtérbe kerül az ének. Az első soroknál tűnt fel, hogy Badwan vokálja a versszakokban José González hangjára emlékeztet. Erre a számra akár egy nylonhúros átdolgozást is el tudnék képzelni. A lemez közepén a zenészek lelépnek a pedálokról és háttérbe szorul a szirénázás is. A *Point Of No Reply* kifejezetten kellemes az elején kicsit a Foals-ra emlékeztető hangszereléssel. A refrénig végig lebeg a dal, ami számomra az első igazán megjegyezhető pillanat a lemezen. A *Weighed Down* megint egy olyan szám, amit Dave Gahan is megirigyelhetne – bár a negyedik perc végén érdekessé válik Badwan háttérszövege, összességében mégsem hagy komoly nyomot.

A *Gathering* behoz egy kellemes akusztikus gitár és a refrénnél kicsit Middlemist Red-hangulat lesz belőle, aztán a *World Below* (az egyetlen öt percnél rövidebb dal) három perc erejéig újra felüllet a száguldó szellemvasútra, de ezután megint belassítanak az *It's A Good Life*-fal, amit a jó életről szóló, mégis borús sorral zárnak. A lemez leginkább felemelő része a közepén szóló lassabb dalok mellett a zárószám, amikor felelem az öngyújtómat vagy egy csillagszórót a *Something To Remember Me By*, az a lehető legszebb zárása ennek az albumnak – és rávesz, hogy benyomjam a replay gombot.

Összességében a lemez tele van jó ötletekkel, mégsem áll össze egészszé. Egy arzenálnyi bomba megoldás szerepel rajta, mégis azon gondolkodom, mint a legtöbb hasonló stílusú zenekarnál, hogy mindez végül is mire emlékeztet. **R**

FRISSÍTSD FEL A PILLANATOT!

IGLOOHOST

Neó Wax Bloom

[Brainfeeder / Neon Music, 2017]

∞, [ABSZTRAKT ELEKTRONIKA,
WONKY BUBBLEGUM BASS]

/ A teljesen átlagos ír fiatal, Seamus Malliagh egyhangú kisvárosi élete gyakran fantáziálásokba futott ki. Az egyik ilyen szeánsz eredménye egy saját mitológia kidolgozása lett, boszorkánykalapot viselő kukacokkal, akik különböző portálokon haladnak át. Az időközben a zenekészítésbe is beletanuló producer első nagyobb hatású EP-je is ebben az univerzumban játszódtott, ahogy a mostani debütlemeze is: ezúttal éppen a Manu bolygón járunk, ahol Igloohost szimbóluma, két szemgolyó is felbukkan. Látszólag semmi értelme az egésznek – és tényleg nincs is sok –, ráadásul első hallgatásra a lemez is pontosan ezt nyújtja: egészen elképesztő kavalkád, viszont míg a mitológia csak maximum a legelhivatottabbnak marad izgalmas, addig a zene tele van kapaszkodókkal és meglepő megoldások okozta örömforrásokkal. A producer az ír kisváros unalmát kihasználva rengeteg időt töltött az interneten, az éppen kurrens internetes művészet és a breakcore mellett megragadta Flying Lotus zenéje, akit folyamatosan bombázott dalaival, hátha felfigyel munkásságára a fura instrumentáliship hop alapembere. Igloohost sikerrel is járt, 2015-ös EP-je már a FlyLo alapította Brainfeedernél jelent meg. És elérkeztünk 2017-hez, a Neó Wax Bloomhoz, az első nagylemezhez, ami nagyon hamar nagyon nagy visszhangot váltott ki az idejüket interneten töltő zenerajongók körében. Az aktuális sikernek a PC Music évekkel ezelőtti legjobb pillanatait megidéző single, a White Gum ágyazott meg, ebben éppen az egyik grime up-and-comer, AJ Tracey korai slágerét hangmintázza Igloohost. A White Gum jó itiner, hogy milyen az album egésze: felgyorsított, ismerős-ismeretlen hangminták, folyamatosan emelkedő BPM (az utolsó számnál már 200 felett járunk)

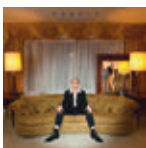
IGLOOHOST

mellett minden irányból érkező hangok és váratlan tempóváltások. Csak egy gyors lista, hogy milyen irányzatokat lehet kihallani a dalokból: bubblegum bass, wonky, EDM, footwork, drillandbass és még hosszan lehetne sorolni ezek izgalmasabbnál izgalmasabb, nagyon szórakoztató párosításait. Ugyanakkor lehet bármennyire is izgalmas, amit hallunk, ha annyira sok mindent sikerült összepakolni, hogy a Neó Wax Bloom olyan, mint egy 40 perces dj-mix, ahol nehéz szétszálalni a különböző dalokat. Persze az is igaz, hogy már régóta tudjuk: a mixtape-ek korában nehezen kategorizálható, hogy mi egy lemez és mi nem az. *Szepesi Dániel*

KULCSDAL White Gum

8.5/10

TORRES

Three Futures

[4AD / Bertus, 2017]

ARTROCK | INDIETRONICA

/ Egészen fantasztikus, de a 2013-ban berobbant három új dalszerző-tehetség, 2015 után 2017-ben is megint egyszerre jelentkezett lemezekkel. Waxahatchee masszívabb, mint valaha, a legünnepeltebb Courtney Barnett folytatja a megnyerést egy cukiskodó közös albummal Kurt Vile-lal, de a legizgalmasabb még mindig Torres. És ahogy tőle várni lehetett

TORRES

(remélni), ezúttal is új territóriumot jelölt ki, majd lakott be magának. A dobok gépiesebbek, jóval több az elektronika, nőtt a szintetizátorok szerepe, a gitárhangokra pedig a spártaibb megszólalásban jut több figyelem. Játékosabbak, elkalandozóbbak az azon vitt szövegek, de a lényegét inkább továbbra is a karakteres ének, a berántó énekdalok és a szemet kikerekítő szövegek jelentik. Torres megnyer egy pazarul kacskaringós melódiával, felizgat egy ihletett hangszereléssel – ami még az újdonság erejét is hordozza –, aztán olyat mond, hogy próbáld helyre tenni. A Three Futures a test lemeze, elsősorban Torres testéről szól persze, arról, hogy az énekes-dalszerző sokáig rosszul használta, nemtörődöm hanyagolta el magát, most viszont már próbálja élvezni, bármelyik lyukát, szegletét, kis redőjét, ahogy csak tudja. És tudja. *A nyelv, ami kipofozza az agyad* – ehhez nem kell nagy fantázia, hogy kitaláljuk, miről szól. „I am not a righteous woman, I'm more of an ass man” – ehhez sem. De Torres hagy teret a képzeletnek is, háromféle jövőt vázol a múltban – bár ugye mind tudjuk, hogy melyik valósult meg közülük. Az album végig fenntartja a figyelmet, tereli, piszkálja azt, úgy, hogy miközben lassan bomlanak ki az egyes dalok és ismételt meghallgatással mutatnak egyre többet magukból, mégis már elsőre nagyon intenzívek. Vagy érzékiek, kinek hogy. A 4AD-nél ez Torres első megjelenése és örülhet a kiadó, hiszen az ösztönösebb debütálás és a mélyebb második LP után kaptak egy nagyon magabiztos, kidolgozott, a maga világát tökéletesen felépítő anyagot. Ami ugyan biztosan nem lesz sokak lemeze, de keveseknek nagyon be fog ragadni. Én közéjük tartozom. *Dömötör Endre*

KULCSDAL Skim

9/10

FRISSÍTSD FEL A PILLANATOT!

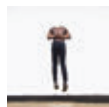

RECORDED

MOSES SUMNEY

MOSES SUMNEY**Aromaticism**

[Jagjaguwar / [PIAS], 2017]

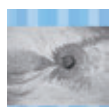
ARTPOPOS NEOSOULBLUESJAZZ

A tavalyi Solange-LP-n is vendégeskedő Moses Sumney debütálbuma

egyszerre háttérzene lepedőakrobatikához, konceptlemez arról, milyen szerelem nélkül élni és egy ihletett, műfajokon túlmutató énekes-dalszerző bemutatkozása. Míg az alapokról egyszerre juthat eszünkbe Flying Lotus kozmikus jazzze, Arca hipnotikus ambientje vagy Gilberto Gil, addig Sumney hangjában egyszerre van meg Jeff Buckley melodramája és Prince fülledtsége is. Ráadásul az év legjobb szövegei közül is sok szerepel itt. Hallani fogunk még róla. *Kollár Bálint*

KULCSDAL *Doomed***8.5/10****FOUR TET****New Energy**

[Text, 2017]

DOWNTEMPO, AMBIENT, HOUSE

Közel húszéves karrier és több mint tíz nagylemez után a nemzetközi elit

dj-k és producerek közé tartozó Four Tetnek már nem kell bizonyítania semmit hallgatói előtt: megcsinálta, amit kellett. És talán a *New Energy* az első albuma, amin Kieran Hebden ennek megfelelően viselkedik. A számok egyik fele amolyan karrier-áttekintő jelleggel lavírozik különféle downtempo- és ambient-világok között, a másik fele pedig az éppen aktuális house-trendekkel halad együtt, de olyan lazasággal, amit ritkán

hallani. Meglepő, de vélhetően pont az attitűd miatt a *New Energy* hosszú évek óta a legjobb Four Tet-album. *Velkei Zoltán*

KULCSDAL *Two Thousand And Seventeen***9/10****MARYAM SALEH, MAURICE LOUCA & TAMER ABU GHAZALEH****Lekhfa**

[Mostakell, 2017]

ARAB AVANTPOP

Az arab zene megújításának legnevesebb alakjai, két egyiptomi és

egy palesztin hozta össze ezt az elképesztő lemezt, amin ott kavargó a hagyományos és populáris arab zene, az avantgárd és a költészet [Mido Zoheir versei]. Tényleg kavargó: az egyes rétegek egymásba folynak, bújócskát játszanak; a hangok felelgetnek, majd összefonódnak; az elektronika finoman eljárszik azzal, ami útjába kerül. Közben pedig érzelmes, fájdalmas, felemelő – és még húzása is van, de milyen. Kimeríthetetlen. *Rónai András*

KULCSDAL *Mazzikaw Khof***10/10****THE WEATHER STATION****The Weather Station**

[Outside, 2017]

FOLK

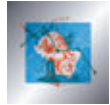
Talán csak nekem tűnik úgy, de mintha az utóbbi időben örömtelien

megszaporodtak volna a hatvanas-hetvenes évek nagyszonyainak modorában alkotó

folkos-americanás-softrockos énekes-dalszerző nők, finom, elegáns, stúdióillatú lemezekkel, vízléses, időtlen hangzású dalokkal, okos, személyes dalszövegekkel, nagy érzelmeket közvetítő énekhangokkal, ésatöbbi. Az egyikük kicsit Vashti Bunyanra emlékeztet, a másik Karen Carpenterre, a harmadik meg – mint a Weather Station néven zenélő Tamara Lindeman – mondjuk Joni Mitchellre. Lindeman a műfaj tradicionálisabb válfaját műveli, nincsenek pszichedelikus vagy gótikus kanyarok, csak ragyogó, tiszta, ihletett észak-amerikai popzene – amúgy meg lásd mint fent. Én még nem unom. *Szabó Sz. Csaba*

KULCSDAL *Kept It All To Myself***8.5/10****HANNAH PEEL****Mary Casia: Journey To Cassiopeia**

[My Own Pleasure, 2017]

INSTRUMENTÁLIS FÚVÓS-ELEKTRONIKA

Indiefolkos dalszerző-előadóként indultál, annyira átlagos

vagy, hogy még te is érzed: ki kell törni innen. Naná, hogy artpop, kis elektronikát is keverjünk bele, persze, ez a zeitgeist. Bocs – ez, bár már nem rossz –, de még mindig nem lehet megjegyezni téged. Még több ritmus? Rajtad valahogy az sem segít, félre ne érts, van benned valami, most már tisztán hallatsz, de ezt a norvégok hatezerszer jobban csinálják. Legyél bátrabb, vagy nem is tudom, legyél jobb, erőlted meg magad. Nna. Fúvósok, nagyon sok fafúvós és analóg szintik. Ez már ötletszerűbb, jó, jól is csinálod, van hozzá füled. MÉR nem ezzel kezdted? Baszki, ez szép volt, jó nagyra nyílt, monumentális. Megy ez, ja és értem is, kellett az eddigi út, hogy minden összeérjen. Akkor jó, akkor megérte, lthakából a Cassiopeiára. *Dömötör Endre*

KULCSDAL *The Planet Of Passed***Souls****9/10****IBEYI****Ash**

[XL Recordings / Bertus, 2017]

AFROSOULTRONIKA ARTPOP

A kétszólamban legjobb ikertesópár Ibeyi zenekar a két évvel ezelőtti

ígéretes debüt után másodjára modernebbnek hat és szellős dalszerkesztésben sem a legrosszabb. A fejlődés egyértelmű, a dalok dalszerűbbek, tudatosabbak, többször egészen slágeresek, hallgatóhoz közel férközök. Néha azonban még túlzottan is művészkedők, mintha a szerzők nem tudnák eldönteni, hogy r&b-sztárok lennének inkább vagy Kamasi Washingtonnal menőző jazzartpop-úttörők. Benne van, hogy ez volt a művészi csúcás, de az összehatás inkább az, hogy még egyáltalán nem, hanem jöhet valami igazán megrázó is onnan, ahonnan ez jött. *Dömötör Endre*

KULCSDAL *Wanna Be Like You***8/10****KAITLYN AURELIA SMITH****The Kid**

[Western Vinyl, 2017]

AMBIENTRONIKA HANGKOLLÁZS-ARTPOP

Ha valaki Orcas Islandre születik, ami egy patkóalakú, alig lakott szigetet

a kanadai határnál Seattle fölött, az vagy elveszik az erdős hegyekben, vagy elveszik otthon, a szobájában a netről rendelt, hidroplánnal leszállított elektronikus hangkeltő eszközök világában. Kaitlyn Aurelia 2012 óta jelentkezik egyre izgalmasabb lemezekkel, a tavalyi *Ears* már komoly figyelmet kapott, az idei *The Kid* pedig annál is jobb, hiszen a hangok zubogó-sisteregő játéka mellett elmozdult a kísérleti pop irányába és a hangmester-producer ott sem ötletlen. Ötletlen estéken nagyon betölti a teret. *Dömötör Endre*

KULCSDAL *To Feel Your Best***8/10**

FRISSÍTSD FEL A PILLANATOT!

GODSPEED YOU! BLACK EMPEROR

Luciferian Towers
(Constellation, 2017)

POSTROCK

Egy tízéves szünet után a montreali gitárene- és zenekarnév-újító

Godspeed You! Black Emperor ott jár második működési fázisában, ameddig az elsöben jutott: a harmadik lemezről. És ahogy 2002-ben a *Yanqui U.X.O.*, úgy most a *Luciferian Towers* is meg fogja osztani a rajongókat, sokaknak biztosan hiányozni fog az agresszív és a mélységes reménytelenség, ami eddig áradt zenéjükéből. Talán ez az első GY!BE-album, aminél beugorhat a „pozitív” jelző, de ezt csak úgy értsük, hogy azok a bizonyos, eddig ledönthetetlenek hitt Ördögi Tornokok falai most mintha elkezdeneinek repedezni a lent lévő kordításától. *Mika László*

KULCSDAL *Anthem For No State,*

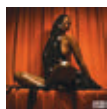
Pt. III

7.5/10

KELELA

Take Me Apart
(Warp / Neon Music, 2017)

ELEKTRONIKUS R&B

Kelela bemutatkozása, a 2013-as *Cut 4 Me* mixtape volt a bass music és egy valódi (nem hangmintázott) énekesnő első nagy találkozása – és ezen túl is remek volt. A végre

KELELA

kijött első „rendes” lemez ehhez képest az énekesnőt helyezi középpontba, az elektronika inkább követi a dalok mozgását: közeledést és távolodást, érzelmi és testi (akár: csak testi) értelemben egyaránt; ahogy a dalok csábítanak, ellöknek, elbizonytalanodnak magukban és elbizonytalanítanak. Nem forradalmi, de bőven jó lemez azért. *Rónai András*

KULCSDAL *Take Me Apart*

7.5/10

KAMASI WASHINGTON

Harmony Of Difference
(Young Turks / Bertus, 2017)

JAZZ

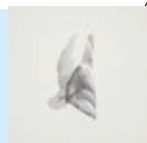
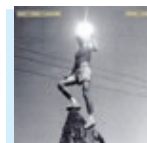

Roppant erőteljes – ám sokak szerint széttartó – tripla debütlemezen végig

az ég felé tartott ökölrel fújta szaxofonját Washington, most viszont mintha kicsit visszavett volna mind az ambícióból, mind a kinyilatkoztatás igényéből friss minialbumán. Ennek ellenére bő fél óra alatt is magabiztosan ugrál műfajról műfajra, hogy a funkos és latinjazzes kikacsintások után a tőle már-már megszokott vintage, Coltrane-szerű spirituális jazzes *Truth*-szal tetőzze be az igazi jazzfejek szerint talán túlságosan is könnyed, de mindenképpen hatásos és helyenként tényleg lenyűgöző anyagot – amivel biztosan behúzza néhány nem jazzfejet is. *Csada Gergely*

KULCSDAL *Truth*

8/10

MAGYAR TREKK DJ-KICKS-MIXBEN.

ELEKTRONIKUS TÁNCZENE

AZ ÉV LEGJOBB DEBÜTLEMEZE, AZ ŐSZ LEGNAGYOBB MEGLEPETÉSE, EGY REMEK SORLEMEZ ÉS EGY HANGULATOS, MAGYAR VONATKOZÁSÚ MIX CD OKTÓBERI ÖSSZEÁLLÍTÁSUNKBAN.

/ Óriási elvárásoknak kellett megfelelnie az északír **Bicep** duónak, miután közel hét év aktív zenélés, megannyi sláger után végre bejelentették első albumukat. Az eredmény? Olyan játszi könnyedséggel ugrották át a léceket, hogy az már felháborító. A cím nélküli gyűjtemény (*Ninja Tune / Neon Music, 2017*) gyönyörűen idézi fel a kilencvenes évek végi progresszív house/trance- és chillout/break-korszakot, *Northern Exposure* vibe-ok mindenhol (különösen a válogatássorozat legendás második részének első cd-je ugrik be, ha mond ez még bárkinek is valamit), de közben az egész aktualizálva is van. Nagyon erős album, komoly esélyes az év végi elektronikus toplisták dobogójának valamelyik fokára.

A poszt-dubstep generációból kevés előadó tudta úgy felépíteni magát, mint a nottinghami Matt Cutler aka **Lone**. Hét nagylemezzel a háta mögött jócskán túlszárnyalta a kortársait (ráadásul mindig jól időzített azokkal a témákkal, amikre éppen felhúzta az aktuális albumát), és az utóbbi években dj-ként is sikeres lett. Remek választásnak bizonyul a *DJ-Kicks* (!K?, 2017) sorozatba is: ugyan meglepően konzervatív szelekcióval állt elő, de az egész roppant koherens. Egy pillanatra sem törik meg az elképzelése, és a saját számai is kiválóak. Downtempo, hiphop és house egy órában, a széria korai rajongóinak kifejezetten ajánlott,

mi pedig örülhetünk, mert Gnork révén magyar vonatkozása is van a mixnek.

Ami sikerült Lone-nak, az nem nagyon akart eddig bejönni a **Mount Kimbie**-nek: egy zseniális debütlemez, majd egy sokat kísérletező és sokszor saját magát sem találó második album – és négy év teljes csend – után hozták ki a *Love What Survives* (Warp / Neon Music, 2017) című harmadikat. Ez most szerencsére nagyon jól működik. A motorik ritmusok áthatják a számokat, és ezek végre azzal az eredetiséggel szólnak meg, ami a korai éveiben jellemezte a duót. Poszt-dubstep helyett rock, törtütemek és absztrakt keretek dominálnak, meg vendégfronton James Blake, Micachu és King Krule.

A **Jabu** nevű bristolai ambient-alt-r&b páros ritkás megjelenéseiben mindig nagy potenciál rejtőzött – öröm hallani, hogy a *Sleep Heavy* (Blackest Ever Black, 2017) című új album beváltja az ígéretet. Elsőre talán fura, hogy a sötét techno/drone/hardcore/punk zenékben utazó Blackest Ever Black adta ki a lemezt, de sokadik hallgatásra az eddigi katalógus inverzeként értelmet nyer. Rendkívül légyes alapok, gyönyörű vokálok és szép formák jellemzik a *Sleep Heavy*-t, ami így nem csak egy tehetséges formáció öndefiniáló mesterműve, de az ősz egyik nagy meglepetése is. *Velkei Zoltán*

FRISSÍTSD FEL A PILLANATOT!

NOVEMBER 4. / Dürer Kert

Fujiya & Miyagi

Belépő: 4000 / 5000 Ft

Zenegeekhez és a különlegességek kedvelőjéhez szólunk e havi kiemelt ajánlónkkal, ugyanis a Fujiya & Miyagi tízéves *Transparent Things* című klasszis lemezének kevés újrakiadásos turnéállomása közé Budapest is bekerült és ez több mint nagy szó! E nélkül az album nélkül valószínűleg nem élnénk azt az intenzív krautrock-reneszánszt, ami körülvesz minket. A Fujiya konkrétan 1971-be, Düsseldorfba repített minket a Neu! [*Cassettesingle*] és korai Kraftwerk [*Conductor 71*] megidézéseivel – és ezek a dalok ma is legalább akkorát szólnak (élőben pláne!), mint 2006-ban.

OKTÓBER 30. / Müpa

Mulatu Astatke

Belépő: 2500-6900 Ft

Ha van IGAZI legenda őszközei ajánlónkban, akkor az Mulatu Astatke, aki egy egész műfaj, az etióp ethio-jazz nagyapjának számít. A komponáláson kívül leginkább ütőhangszerek mögött látható afrikai nagymestert a világ minden pontjáról összeválogatott tagságú zenekara kíséri – hiába járunk addigra bőven az őszenben, a Müpában nagy forráság várható.

NOVEMBER 6. / Papp László Budapest Sportaréna

Chris Rea

Belépő: 9900-21900 Ft

Chris Reának lenni a világ egyik legjobb dolga lehet – gondolhatnánk, ha arra gondolunk, hogy ül tengerparti házában teraszán és a hullámok ritmusára írja végtelenül nyugodt és megnyugtató dalait, miközben 16 éves kora óta ugyanazt a nőt szereti és ő vissza Reát. Ha még soha nem voltunk egyetlen koncertjén sem, itt a tökéletes alkalom: új LP, a régi elvagyódás.

NOVEMBER 8. / Dürer Kert

A Place To Bury Strangers

Belépő: 3000 / 3500 Ft

Pont egy évtizedes az APTBS programadó, modern shoegaze-klasszikus első lemeze és ugyan azóta jókora kanyarokat tettek – például legutóbb a goth irányába –, zajosságukból semmit nem veszítettek. Plusz még mindig az egyik legjobb koncertzenekarról beszélünk, ha esetleg pár napig csak valami távoli zúgást akarsz hallani a füledben, ezt a bulit ajánljuk!

OKTÓBER 23. / Lärm

Telefon Tel Aviv

Belépő: 1000 / 1500 Ft

Az idm-duóként indult Telefon Tel Aviv egyik tagja 2009-ben elhunyt egy balesetben, így ma már csak másik fele, Joshua Eustis viszi a projektet, ő azonban a Nine Inch Nails-turnéfelállásából is ismerős lehet. Szintisúlyos, sötéten ragyogó zene.

OKTÓBER 25. / Akvárium

Akua Naru

Belépő: 3000 / 3500 Ft

Az A38 szervezésében tér vissza Budapestre a neosoul rapper-énekes, akit Tony Allen fedezett fel és aki Kölnben él – talán csak ez az oka, hogy Európában híresebb, mint szülőhazájában, az USA-ban. Új lemeze 2018-ban érkezik, biztosan játszik róla néhány dalt.

NOVEMBER 2. / A38

Black Lips

Belépő: 3900 / 4500 Ft

Annak, aki legutóbb ott volt az Akváriumban, vagy akár csak az interneten látott már Black Lips élő koncertvideót, remélhetőleg nem kell magyaráznunk, hogy miért erősen ajánlott ezúttal is meglátogatni az örült garázsnegyes jó hangulatú zsúrdélutánját.

NOVEMBER 4. / A38

Laibach

Belépő: 4900 / 5400 Ft

A Laibach sem először jön hozzánk, de hát örülünk, hogy ilyen formátumú indusztriál-legenda működik a szomszédunkban. Új lemezük ráadásul nem kevésbé nagyszabású, mint az előzőek, Nietzsche *Imígyen szólott Zarathustra* című művét interpretálják rajta.

NOVEMBER 7. / Dürer kert

The Skatalites

Belépő: 4000 / 4500 Ft

Húszéves megszakítással ugyan, de már több mint fél évszázada (!) táncoltat Jamaica reggae-n kívüli legismertebb zenei exportcikke. Ha netán nem ismernéd őket, akkor is könnyen kitalálható, miben utaznak, bár a hajnalig tartó seggrázást így is nehéz szavakba önteni.

NOVEMBER 11. / Trafó

Thomas de Pourquery & Supersonic

Belépő: 1900 / 2400 Ft

A jazz – ma már nem kérdés – visszatért a fiatal zenehallgatók közé, nem csak akadémisták és a műfaj rajongói hallgatják, szóval, ha te is nyitott vagy Kamasi Washingtonékra, akkor ezen a koncerten tuti leesik az állad. Énekes-szaxofonos letaglózó hangorkán.